

RURY P C W
ciśnieniowe
i kanalizacyjne
oraz kształtki
w cenie producenta

Firma Handlowa
bat
Sierakowice, tel. 816-338
816-936
Gd. Kokoski, tel. 41-20-56
wew. 641
ul. Cementowa 1
(Sokoła Drzew)

KURIER

DZIENNIK POMORSKI

kwidzyński

"GŁOS"
TWOJEJ RODZINY

83-130 Pelplin
ul. Biskupa Dominika 11
tel. (069) 36-19-33, 36-14-98

NOWA USTAWA O ZATRUDNIENIU I PRZECIWDZIAŁANIU BEZROBOCIU

Od 1 stycznia 1995 roku obowiązuje nowa ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu. Niesie ona ze sobą wiele zmian, o których opowiedział nam kierownik Rejonowego Urzędu Pracy w Kwidzynie pan Jerzy Wiśniewski.

ZMIANA STATUSU RECIWOSTÓW

Stara ustawa miała liczeńców ze świadczeniami mogli być zarejestrowani jako bezrobotni bez prawa do zasiłku. W tej chwili ich status zmienił się na status osób poszukujących pracy. W dalszym ciągu mogą się oni zwracać, z tytułu inwalidztwa, o pomoc na podstawie ustawy o rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

ZMIANY WYSOKOŚCI ZASIŁKÓW I ZMIANY STRUKTURALNE

NIEALNIEŻNIE POBRANE ZASIŁKI

Nowością niesioną przez nową ustawę jest to, że dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy może odstąpić od ządania zwrotu w całości nienależnie pobranego zasiłku, kierując się szczególnie trudnymi warunkami materialnymi bezrobotnego, zdrowotnymi itp.

O nowej ustawie na str. 6

INKUBATOR DLA KWIDZYŃSKICH NOWORODKÓW

Pieniądze na Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy zbierano również w naszym mieście. Kwi-

SYNAK
MEBLE
KWIDZYN

JAK WIEŚLA W KORZENIOWIE PEYNIŁ
TAK U NAS NAJWIĘKSZY WYBÓR W KWIDZYNIE

MEBLE: ŚYDIALNYCH, POKOJOWYCH,
KUCHENNYCH WSZYSTKICH WYMIĘNIANYCH
A NA DODATEK W CZERNI I RĄCACH
ZNAKOMITYCH

ul. Toruńska 36, tel. 32-88 wew. 26
Czynny w godz. 10.00-18.00, sobota 10.00-14.00

WIĘCEJ POŻARÓW, WIĘCEJ ZAGROZEŃ

Sytuacja pożarowa w 1994 r.

Rejon działości Komendy Rejonowej Państwowej Straży Pożarnej w Kwidzynie obejmuje teren należący do osmiu gmin. Niestety i liczba pożarów wzrosła z każdego roku. Strażacy obserwują także wzrost liczby miejscowych zagrożeń. Kolejny rok białe alarmy i próba próba przeciwdziałania temu zjawisku. Jednak - jak się okazuje - bezskutecznie. Wydaje się, że czynnicy kur w dalszym ciągu nie zawsze traktowany jest poważnie.

Więcej pożarów, więcej zagrożeń

W minionym roku odnotowano 178 pożarów, co dało wzrost aż o 21% w porównaniu z rokiem 1993 (146 pożarów). Wzrosła także liczba miejscowych zagrożeń i to aż o ponad 150%. W roku ubiegłym strażacy uczestniczyli w usuwaniu skutków miejscowych zagrożeń aż 51 razy (w roku 1993 - 20 razy). Pożary najczęściej wybuchły w gospodarstwach rolnych i obiektach mieszkalnych. Właśnie

47% wszystkich działań to rolnictwo i obiekty mieszkalne. Najwięcej pożarów zanotowano w samym Kwidzynie, natomiast w gminie Susz oraz na terenie gminy Kwidzyn i gminy Gardeja. W Kwidzynie w roku ubiegłym było o 7 pożarów więcej niż w 1993 r. Jednak straty z tego tytułu były niższe i wyniosły 885 mld zł, (mniej o 1 mld 440 mln zł). W gminie Gardeja odnotowano 16 pożarów, o 9 więcej niż w roku 1993. Straty były większe i wyniosły 902 mln zł, (więcej o 380 mln zł niż w r. 1993). Również w gminie Prabuty straty spowodowane pożarami w r. 1994 były większe o 223 mln zł, niż w r. 1993, mimo iż był jeden pożar więcej.

Przyczyny pożarów

Rok ubiegły to znaczny wzrost liczby pożarów spowodowanych podpaleniami i nieostrożnością osób dorosłych. Dużą liczbę pożarów spowodowały też przyczyny bliżej nie ustalone.

Szczegóły na str. 6

BURMISTRZ KONSULTUJE

Burmistrz Kwidzyna Jerzy Godzik i wiceburmistrz Leszek Czarnobaj 21 stycznia przebywali z jednodniową wizytą w Grudziądzu. Kwidzyjscy burmistrzowie konsultowali sprawy związane z funkcjonowaniem przejętej przez samorząd grudziądzki służby zdrowia.

Kwidzyn przymierza się w przyszłym roku do przejęcia przez władze samorządowe tzw. lecznictwa otwartego, czyli wszystkich placówek służby zdrowia z wyjątkiem szpitala. Grudziądz podobną decyzję podjął dwa lata temu. Wtedy samorządowe Grudziądz przejął licznictwo zamknięte w 1993 r., a lecznictwo otwarte, czyli szpital - w roku ubiegłym.

O przebiegu wizyty na str. 2

PRZYBĘDZIE MIESZKAŃ

Wiele spółdzielni mieszkaniowych w województwie elbląskim zrezygnowało z realizacji zadań inwestycyjnych z powodu trudności finansowych, a swoją działalność ograniczyły do ściągania należności fiskalnych od swoich członków, bieżących remontów i procesowania w sądzie z lokatorami systematycznie zalegającymi z czynszami.

Kwidzyńskie spółdzielnie mieszkaniowe należą do nielicznych w naszym województwie, które wbrew trudnościom budują i zasiedlają nowe bloki.

Spółdzielnia Mieszkaniowa "Pomezania" planuje w tym roku ok. 80 mieszkań. Firma "Prozamet" z Ryewa wykona na zlecenie tej spółdzielni 40-rodzynny budynek o

ciekawym, półokrągłym kształcie, zamykający swoją sylwetką architektoniczną kwartał budynków na Osiedlu Piastowskim. Zasedlenie budynku planuje się w połowie tego roku. Jest już ok. 80% chętnych, którzy chcieliby zamieszkać w tym budynku. W SM "Pomezania" 1 m² kosztuje 640 zł (6m² - 4000 zł). "Pomezania" planuje na tym samym osiedlu budowę kilku kolejnych budynków. Dokumentacja jest już opracowana, wszystko jednak będzie zależało od zgłoszeń chętnych, którzy w związku z planowanymi nowymi zasadami przydziału mieszkań będą musieli dysponować znaczną gotówką.

Kwidzyńskie budownictwo na str. 3

Bank Spółdzielczy w Kwidzynie informuje, iż z powodu likwidacji sklepu prowadzi wyprzedz hurtową części i akcesorii do Fiata 126p, CINQUECENTO, FSO 1500, POLONEZA.

INFORMACJE POD NUMERAMI: (0555) 39-56, 36-03.

ATRAKCYJNE WARUNKI SPRZEDAŻY!

SKLEP SAT - SERWIS
ul. Tęczowa 1C, Kwidzyn

ANTENY SATELITARNE - MONTAŻ, SERWIS
SPRZĘT AUDIO - VIDEO, AKCESORIA
AUTORYZOWANY DYSTRYBUTOR
CANAL+
SPRZEDAŻ RATALNA

NOWA Drukarnia OFFSETOWA
3 Maja 6, 82-500 Kwidzyn w podwórzu "Powiśla" tel. 22-27

- KSERO KOLOROWE
- LISTOWNIKI / KOPERTY
- Z LOGO FIRMY
- FAKTURY SAMOKOPIUJĄCE
- Z LOGO FIRMY
- NADAL MIŁY PERSONEL
BŁYSKAWICZNA REALIZACJA / NISKIE CENY

II Konkurs "Szukamy Mistrza Ortografii" rozstrzygnięty
EWA BARCZYKOWSKA Z I LO - MISTRZEM!

27 stycznia 1995 roku, w piątek odbył się II Konkurs "Szukamy Mistrza Ortografii", którego organizatorami byli Szkoła Podstawowa nr 1 w Kwidzynie i nasza Redakcja. Miałe zaskoczyła nas bardzo duża liczba tych, którzy postanowili sprawdzić swe ortograficzne wiadomości. Formuła konkursu nie

dzieliła uczestników na grupy wiekowe i tak obok dorosłych i uczniów szkół średnich swych sił w niezwykłym trudnym dyktandzie próbowali uczniowie szkół podstawowych, w tym nawet klas III. W sumie w piątek ogółem 17.00.105 osób zaszło do ortograficznych zmagających. Zwyciężyła uczennica I LO Ewa Barczykowska, która w nagrodę otrzymała aparat fotograficzny firmy "Kodak", słownik, talon do sklepu mięsnego, talon na kasety magnetofonowe, bilet dla dwóch osób do teatru na koncert zespołu "Variosia Maria" oraz jednodniowy karnet na kryją pływalnię dla dwóch osób.

Czytań na str. 6

MINI MONEY
CENTRUM TANIEJ ODZIEŻY

NOWEJ I PRAWIE NOWEJ
U NAS UŻYWANE NIE ZNACZY GORSZE
PRZEKONAJ SIĘ SAM!

ZAPRASZAMY 10-18 SOBOTA 10-15

Wjeżdżcie od ul. Grunwaldzkiej (naprzeciwko ul. Słowackiego bramką kolejową)

NOWY PUNKT INFORMACJI
AUTOTAK

OFERTA: 160000

126el, Cinquecento, UNO na 12 i 60 rat.

Kwidzyn, Centrum Handlowe ul. Piłsudskiego 45 tel. 22-36 wew. 225

INTEGRACJA SERC PRZEDSZKOLE INNE NIŻ WSZYSTKIE

W encyklopedii pod pojęciem "integracja" można znaleźć aż 7 haseł. Potwierdza to tylko fakt, iż pojęcie to może być używane w różny sposób, a i sama integracja może dotyczyć spraw diametralnie

województwie elbląskim i jedną z niewielu w kraju, pojęcie integracja nabiera zupełnie nowego znaczenia - oznacza wręcz otwartość serca przyszłości. Wprawdzie, gdy przechodzimy obok placówki

W grupie jest od 3 do 5 dzieci niepełnosprawnych.

różnych, jak choćby integracja nauczania, czy integracja światowego cyklu komunikacyjnego. Człowiek już taki jest, że musi wszystko uporządkować, nazwać, zaobrazkować itp.

Jednak w placówce, którą odwiedziliśmy, a którą jest jedyną

W nowoczesny inkubator pozwala, przede wszystkim, na utrzymanie w nim temperatury najbardziej odpowiadającej wcześniakom - identycznej z temperaturą w łonie matki.

Pompa infuzyjna strzykawkowa pozwoliła podawanie noworodkom leków i kropli w sposób najodpowiedniejszy, dokładnie rozłożony i zaplanowany w czasie.

Personel Oddziału Noworodków przeszedł przeszkolenie w pracy z nowym sprzętem. Mamy nadzieję, że ten owoc ofiarności Polaków dobrze będzie służył przychodzącym na świat w kwidzyńskim Oddziale Noworodków dzieciom.

O przedszkolu czytaj na str. 5

NASZYM ZDANIEM KTO NIE LUBI PRASY?

Jak potężną siłą jest informacja, nie trzeba chyba przekonywać nikogo, kto kiedykolwiek miał choćby gazetę w rękę. Praktycznie od zawsze informacja jest najbardziej "chodliwym" towarem, często tak cenionym i drożym, że trudno sobie to nawet wyobrazić. Dzięki informacji upadły tron, zwyciężyła wojska, zmieniła się historia. Dzięki niej powstawały królestwa, przemysłowe linie, ale również przez nią głośnowano Wywiad wojskowy, gospodarczy to przykładał służb, w których informacja jest w zasadzie jednym przedmiotem działania. Są wreszcie mass media, zajmujące się informacją publiczną i nie trzebada dowodzić, jak ważne to narzędzie woli lub też przeciwnie - kontroli nad społeczeństwem.

Wystarczy przypomnieć sobie słynne pojęcie "propagandy sukcesu", ukułe w "złoty wiek" komunizmu, a za Gierka stanowiącego jeden z podstawowych elementów polityki wewnętrznej. Środki masowego przekazu dzięki cenzurze i układowi paronastawom stały się narzędziem komunistów w dozorowaniu ludzi. Dziennikarze, różnie funkcjonujący w tamtych czasach, jedni sprzedali się władzy, inni ocinali się od rzeczywistości, pisząc o drzewach, kwiatkach, krótkach i owecech, byli jednak i tacy, którzy próbowali coś powiedzieć choćby między wierszami, choćby nie wprost. W skrajnym przypadku schodzili do podziemia lub emigrowali z kraju, gdzie mass-media w dużej części stanowiły parodię wszelkich zasad informowania.

Prasa aż roiła się od sukcesów gospodarczych, nowych inwestycji, przekroczeniach planów robotniczego trytu. Gdzie nie spojrzeć byłymy w światowym rankingu gospodarczym, w różnych dziedzinach to na szóstym, to na ósmym, to na dziesiątym miejscu, zaraz po USA, RFN, Japonii, niestety oczywiście ZSRR. Było pięknie i błogo do tego stopnia, że w sierpniu 1980 r. - kiedy strajkowało już pół Polski - "Dziennik Telewizyjny" podawał jako pierwszą informację: "Żniwa w toku. Sukcesy polskiego rolnictwa", zaś prasa, gdzieś na drugiej czy trzeciej stronie publikowała małą notatkę: "Przewy w pracy w niektórych zakładach". Oto jak można zamildoczyć odbiorcy informacji i manipulować jego opinią, podając mu nawet prawdziwe, ale odpowiednio sprapowane wiadomości.

Komunistki nie oszczędzały nawet sportu. Udało nam się znaleźć przykład tak znujający, że można go tylko opublikować bez komentarza. Notatka pochodzi z polskojęzycznego organu KC Komunistycznej Partii Ludu "Czerwony Sztandar" z dnia 13 kwietnia 1985 r.

"Mistrzynie - jakt mistrzyni. W Grundzie sportka o Puchar Japonii doszło do pojedynku mistrzyni świata siatkarek Chrześcijańskiej Republiki Ludowej i reprezentantek ZSRR. Chwiałki wyszły obronną ręką wygrywając 3:1. One też z kompletem zwycięstw objęły prowadzenie przed ostatnią rundą rozgrywek".

Owczesna prasa polska, zwłaszcza centralna i regionalna nie mogłaby już sobie pozwolić na tak śmiały i wgnębienie rzeczy manipulację. Odbiorcy informacji: "zasmakowali już w prawdziwie", mając za sobą krótki leś jakże istotny epizod w historii 1981 r.

Wreszcie jednak doczekaliśmy się czasów wolnej prasy, wolnej telewizji, wolnego radia. Dla wielu zaskoczeniem było, że "wolina nie znaczy wcale pozbażenia jakichkolwiek ograniczeń. Na własnych błędach uczyliśmy się ich (i długo jeszcze będziemy) w drodze samodzielnego odkrywania. Była, że informacja jest nieopulna, a wzbudza niechęć i złość, a dziennikarz, który spełnił swój obowiązek, zbiera gromy i pogródki rzucające pod jego adresem przez oponentów i niezadowolonych. Wielu ludziom zależało by tym, by dziennikarze wymarli jak dinozaury, żeby stworzono dla nich getta, gdzie mogliby sobie pisać i gadać do woli. Niestety, okazuje się, że prawnie umożliwiono dziennikarzom zdobywanie informacji nawet wbrew woli zainteresowanego, a przy zastraszaniu, utrudnianiu czy fałszowaniu danych są przestępstwem.

TYDZIEŃ W KWIDZYŃNIE

KRONIKA POLICYJNA

EX-POM okradziony
22 stycznia dokonano kradzieży skrzynek w Nowym Dworze Kwidzyńskim. Straty wyniosły 900 zł.

Okradzi szkołę
W noc z 23 na 24 stycznia włamano się do Szkoły Podstawowej Nr 5 w Kwidzynie. Sprawcy po wybiściu szklki, weszli do budynku i wynieśli telewizor marki Curtis oraz magnetofon. Straty wyniosły 1.200 zł.

Włamanie do samochodu
24 stycznia włamano się do samochodu marki Ford (ELL 51-32). Z pojazdu skradziono radioodtwarzacz marki Panasonic.

Kradzież roweru
26 stycznia z piwnicy budynku przy ul. Żeromskiego 163 skradziono rower o numerze tabliczki 9410515954. Rower był własnością Wacława P.

"Złoty" rabunek
27 stycznia w Prubalach włamano się do mieszkania przy ul. Wyszyńskiego. Sprawcy po wybiściu szklki, weszli do środka i wynieśli wyroby ze złota o wartości 15.000 zł.

Zniknięcie BMW
27 stycznia między godz. 15.00 a 16.00 z ul. Toruńskiej skradziono samochód osobowy marki BMW (ELG 49-90). Samochód był własnością Tomasza H.

Włamywacz ujęty
27 stycznia do samochodu marki Renault 5, zaparkowanego na parkingu IP, dokonano włamania. Z pojazdu skradziono radioodtwarzacz i głośniki. Złodziej został zatrzymany przez niego Krzysztof G.

CZARNY TYDZIEŃ NA DROGACH

Nie można przejść do porządku dziennego nad tragediami, jakie zagrażały się na drogach kontrolowanych przez Komendę Rejonową Policji w Kwidzynie. Tydzień zakończył się smutnym akcentem - pogrzebem policjanta, który zginął w wypadku.

Seria wypadków potwierdziła tylko znany już fakt, że drogi są niebezpieczne, a my lekceważymy to niebezpieczeństwo.

24 stycznia na trasie Kwidzyn - Szum samochod Ford Transit (ELL 30-51), prowadzony przez J. D., w Małkach wpadł w poślizg i wypadł z drogi. Pojazd uderzył w drzewo. Zarówno kierowca jak i pasażerka doznały obrażeń i zostali przewiezieni do szpitala.

Tego samego dnia na trasie Kwidzyn - Rakowiec czyli drodze, której nadaliśmy miano "drogi śmierci", zderzył się ze sobą samochód marki Wartburg oraz ciężarówka Jelcz. Pojazd prowadzone przez Stawomira D. i Władysława J. uległy uszkodzeniu. Niestety, kierowca Wartburga zginął na miejscu. Straty wyniosły 10 tys. zł.

25 stycznia w Falkownie (gm. Susz) samochod marki VW Passat (SCD24-87) uległ wypadkowi. Kierowca pojazdu Stanisław S. poniósł śmierć na miejscu. Pasażer został ranny i został przewiezony do szpitala w Prubalach. Straty wyniosły 1.500 zł.

27 stycznia o godz. 17.10 w miejscowości Podzamcze został potrącony przez samochód marki Mercedes rowerzysta Eugeniusz Z. Mężczyzna poniósł śmierć na miejscu.

Tak przedstawia się miniony, "czarny" tydzień na drogach w rejonie Kwidzyna. Komentarz jest chyba zbędny. Miejmy nadzieję, że takie tygodnie już się nie powtórzą.

OKIEM PRZECHODNIA

Motto: "Przestępcą jest nie tylko ten, kto łamie prawo swego kraju, lecz także ten, kto gwałci własny język".

Wiktor Landor

Gdy inni odnoszą sukcesy, przypominajmy sobie też o frazce Jana Sztajduyngera: "Nic tak nie potrafi gryźć jak cudzy laurowy liść" - oj! ubierało się tych cudzych laurowych liści, ubierało, to na początku konferencji przyniesionych.

Środowisko kwidzyńskiej kultury zastanawia się, jak ożywić piękne sale naszego Zamku - można by wpisać do zamkowych komnatucha Białe Diany lub samego Kwidyńskie Wielkiego, ale czy kustoszowi Muzeum wystarczą odwagi?

Znowu zwiolit spowodował wiele ofiar, tym razem w Japonii: na tego typu katastrofy nie mamy wpływu, ale jak długo jeszcze będzie sami będa dla siebie niebezpiecznym żywiołem, jak długo jeszcze będą trwały Bośnie i Czecheniecy?

Topniejący śnieg odstąpił całą szerokość niektórych dzielnic Kwidzyna - niestety, na wszystko pieniądze w kasie miejskiej nie wystarczy - cieszymy się, że

W ostatnim czasie władze samorządowe Ryjewa wystąpiły do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Elblągu o kredyt wysokości 150 tys. zł (1.5 mld zł s) na budowę gminnej kanalizacji. Z budżetu gminnego przeznaczone już 10 tys. zł (100 mln zł s) na opracowanie dokumentacji. Zakłada ona w pierwszym fazie wybudowanie końca toruorko przewodów wlotnych o długości ponad 1,5 km. Wykonawca zostanie wyłoniony w drodze przetargu. Inwestycja została zaplanowana na trzy lata, jej finał przypadnie na 1998 r. Wtedy to cały skanalizowany obszar obejmie 72 ha, a długość sieci kanalizacyjnej - ponad 10 km. W czasie realizacji inwestycji zostaną zatrudnieni bezrobotni. Kanalizacja spowoduje, że będzie w większym stopniu wykorzystana oczyszczalnia, która zaplanowana na przeób 1.000 m³ ścieków, przerabia obecnie 40 m³ ścieków na dobę.

W ostatnim czasie w trzech szpółdzielczych blokach SM "Nad Jeziorem", zamieszkałych przez 40 rodzin, zainstalowano liczniki na zimną ciepłą wodę. Zainstalowanie liczników spowodowało znaczny spadek zużycia wody i tworzenia ścieków. Przez założenie liczników ze zlokalizowanego przy osiedlu zbiornika Inhoffa pojemności 30 tys. litrów prywatna firma wywoziła ok. 940 m³ nieczystości na dobę, obecnie, po opomiarowaniu - tylko ok. 500 m³ na dobę. Mieściency oszczędności z tytułu wywożenia nieczystości wyniosły 1.000 zł (10 mln zł s.), a roczne - 12 tys. zł (120 mln zł s.).

Zmniejszenie ilości nieczystości martwi tylko pracowników oczyszczalni ścieków. graf

RYJEWO KANALIZUJĄ

W ubiegłym roku oddano w Ryjewo do eksploatacji nowoczesną oczyszczalnię ścieków. Na razie, dopóki gmina nie zostanie skanalizowana, jej władze muszą dopłacać do utrzymania oczyszczalni rocznie ok. 30 tys. zł (300 mln zł starych).

W ostatnim czasie władze samorządowe Ryjewa wystąpiły do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Elblągu o kredyt wysokości 150 tys. zł (1.5 mld zł s) na budowę gminnej kanalizacji. Z budżetu gminnego przeznaczone już 10 tys. zł (100 mln zł s) na opracowanie dokumentacji. Zakłada ona w pierwszym fazie wybudowanie końca toruorko przewodów wlotnych o długości ponad 1,5 km. Wykonawca zostanie wyłoniony w drodze przetargu. Inwestycja została zaplanowana na trzy lata, jej finał przypadnie na 1998 r. Wtedy to cały skanalizowany obszar obejmie 72 ha, a długość sieci kanalizacyjnej - ponad 10 km. W czasie realizacji inwestycji zostaną zatrudnieni bezrobotni. Kanalizacja spowoduje, że będzie w większym stopniu wykorzystana oczyszczalnia, która zaplanowana na przeób 1.000 m³ ścieków, przerabia obecnie 40 m³ ścieków na dobę.

W ostatnim czasie w trzech szpółdzielczych blokach SM "Nad Jeziorem", zamieszkałych przez 40 rodzin, zainstalowano liczniki na zimną ciepłą wodę. Zainstalowanie liczników spowodowało znaczny spadek zużycia wody i tworzenia ścieków. Przez założenie liczników ze zlokalizowanego przy osiedlu zbiornika Inhoffa pojemności 30 tys. litrów prywatna firma wywoziła ok. 940 m³ nieczystości na dobę, obecnie, po opomiarowaniu - tylko ok. 500 m³ na dobę. Mieściency oszczędności z tytułu wywożenia nieczystości wyniosły 1.000 zł (10 mln zł s.), a roczne - 12 tys. zł (120 mln zł s.).

Zmniejszenie ilości nieczystości martwi tylko pracowników oczyszczalni ścieków. graf

BOBRY NA LIWIE!

W województwie elbląskim zinventaryzowano w ubiegłym roku 432 stanowiska ptaków drapieżnych: myszowłosa, kruk, jastrząbka, krogulca, kani rudej, korbuzia, puszczyka oraz orlika krzykliwego i orta bielika.

W ramach ochrony gatunku wólkł gniazd orlika krzykliwego utworzono 81 stref ochronnych. Jedną ze stref znajduje się w lasach Nadleśnictwa Susz. 14 stref ochronnych utworzono

W ostatnim czasie władze samorządowe Ryjewa wystąpiły do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Elblągu o kredyt wysokości 150 tys. zł (1.5 mld zł s) na budowę gminnej kanalizacji. Z budżetu gminnego przeznaczone już 10 tys. zł (100 mln zł s) na opracowanie dokumentacji. Zakłada ona w pierwszym fazie wybudowanie końca toruorko przewodów wlotnych o długości ponad 1,5 km. Wykonawca zostanie wyłoniony w drodze przetargu. Inwestycja została zaplanowana na trzy lata, jej finał przypadnie na 1998 r. Wtedy to cały skanalizowany obszar obejmie 72 ha, a długość sieci kanalizacyjnej - ponad 10 km. W czasie realizacji inwestycji zostaną zatrudnieni bezrobotni. Kanalizacja spowoduje, że będzie w większym stopniu wykorzystana oczyszczalnia, która zaplanowana na przeób 1.000 m³ ścieków, przerabia obecnie 40 m³ ścieków na dobę.

W ostatnim czasie w trzech szpółdzielczych blokach SM "Nad Jeziorem", zamieszkałych przez 40 rodzin, zainstalowano liczniki na zimną ciepłą wodę. Zainstalowanie liczników spowodowało znaczny spadek zużycia wody i tworzenia ścieków. Przez założenie liczników ze zlokalizowanego przy osiedlu zbiornika Inhoffa pojemności 30 tys. litrów prywatna firma wywoziła ok. 940 m³ nieczystości na dobę, obecnie, po opomiarowaniu - tylko ok. 500 m³ na dobę. Mieściency oszczędności z tytułu wywożenia nieczystości wyniosły 1.000 zł (10 mln zł s.), a roczne - 12 tys. zł (120 mln zł s.).

Zmniejszenie ilości nieczystości martwi tylko pracowników oczyszczalni ścieków. graf

Redakcja Kuriera Kwidzyńskiego,
82-500 Kwidzyn,
ul. Braterstwa Narodów 46
tel. (0555) 30-59 **przyjmuje reklamy i ogłoszenia do dziennika**

RZECZPOSPOLITA

PPH Zakłady Mięsne w Tczewie, ul. Kaszubska 6-8

tel. 31-45-65, 31-56-41, 31-39-06

poszukuje TECHNOLOGA ŻYWIENIA

- wymagane:
- wykształcenie wyższe,
  - 5 lat na stanowisku kierowniczym,
  - operatywność.

HANDEL * ZAMIANA * OBRÓT NIERUCHOMOŚCI

FIRMA "G&C"

Spółka z o.o. w Kwidzynie
ul. Chopina 21, tel./fax 40-32

KSEROKOPIARKI NAPRAWA - SPRZEDAŻ

- TONERY
- FOLIE DO KSERO

Kwidzyn, tel. 41-33
Czynny całą dobę

PPG

- LAKIERY DO SAMOCHODÓW OSOBOWYCH, DOSTAWCZYCH, AUTOBUSÓW
- NISKIE, ZRÓZNICOWANE CENY
- MIESZALNIA LAKIERÓW
- KOMPLEKSOWA OBSŁUGA WARSZTATÓW LAKIERNICZYCH

AUTO REFINISH
Największa firma na świecie

ŚMIGIELSKI WŁADYSŁAW, TEL. 31-42 KWIDZYN, PODGÓRNA 5

URZĄD STANU CYWILNEGO

Urodzenia: ogółem urodziło się 41 dzieci, z terenu miasta - 11, z terenu gminy - 6; chłopców - 27, dziewczynek - 14.
Śluby: zawarto 4 związki małżeńskie.
Zgony: zmarło 7 osób, z terenu miasta - 5

BURMISTRZ KONSULTUJE

Najbardziej na decyzji samorządu skorzystali mieszkańcy Grodułędza. Mogą oni wybierać dodatkową przychodnię i lekarza, gdyż zlikwidowano tzw. rejonizację. Podniósł się także, i to znacznie, jakość świadczonych przez grudziądzkie placówki usług.

Minusy - zdaniem Z. Kuffa - to przede wszystkim cięgi raty z województwa toruńskiego i lekarza, gdyż zlikwidowano tzw. rejonizację. Podniósł się także, i to znacznie, jakość świadczonych przez grudziądzkie placówki usług.

Problemy z finansami doprowadziły do absurdalnej sytuacji, w której pracownicy lecznictwa otwartego otrzymali w 1993 r. średnio 150 zł podwyżki, które nie otrzymał pracownicy lecznictwa zamkniętego. Ten sam lekarz pracujący w przychodni otrzymał podwyżkę, a w szpitalu - nie.

II LO - INAUGURACJA

27 stycznia została otwarta nowa szkoła średnia w Kwidzynie - II Liceum Ogólnokształcące przy ul. Rolniczej.

W uroczystości wzięli udział elbląski kurator oświaty Edward Murdzia i kwidzyńskie władze samorządowe z burmistrzem Jerzym Godzikiem i przewodniczącym Rady Miejskiej Romanem Berą oraz dyrektorem Amerykańskiego Korpusu Pokojowego w Polsce Nancy Reader. Poświęcenia szkoły dokonał biskup ordynariusz diecezji

elbląskiej Andrzej Śliwinski. Projektantem szkoły jest inżynier architekt Bura "Miasto-Projekt" Gdańsk - Ewa Jakubowska, a głównym wykonawcą inwestycji - kwidzyński PBRol.

Budowa II LO trwała ok. 1,5 roku i była całkowicie finansowana z budżetu Kuratorium Oświaty. Jej koszt wyniósł ponad 300 tys. zł. Całkowita powierzchnia budynku wynosi 4 100 m². Znajduje się tutaj 16 klaso-pracowni, pomieszczenie świetlicy i biblioteki. W tym roku - zgodnie z obiet-

nicami kuratora - rozpoczęła się budowa sali gimnastycznej i auli. Do II kwidzyńskiego "ogólniaka" uczęszcza obecnie ok. 400 uczniów, pobierających naukę w 14 oddziałach. W tym roku opuszcza szkołę pierwszy absolwent.

Po uroczystościach otwarcia, wieczorem odbył się w nowooddanym do użytku budynku wielki bal charytatywny, z którego uzyskane środki finansowe zostały przeznaczone na potrzeby szkoły. **zt**

RECEPTA NA SŁUŻBĘ ZDROWIA

Według dyrektora kwidzyńskiego Zakładu Zespołowego Opieki Zdrowotnej Mirosława Górskiego, są już gotowe rozwiązania na uleczenie polskiej służby zdrowia. Na przeszkodzie stoją - jego zdaniem - sprawy polityczne (czytamy w wypowiedzi zamieszczonej w "Dzienniku Bałtyckim")

Jest to bowiem kwestia pewnego wyboru. W Stanach Zjednoczonych niemal w 100% służba zdrowia funkcjonuje w oparciu o system ubezpieczeń społecznych, w krajach północnych najsłabsi - w Szwecji - w oparciu o pieniądze państwowe, szczególnie o fundusze zatrzymywane przez gminy i przeznaczone na służbę zdrowia.

Polacy - zdaniem M. Górskiego - powinni zdecydować

się na jakiś system. Najprawdopodobniej będzie to system mieszany. Izn. część środków czyspania będzie z kasy samorządu, a część - z kasy ubezpieczalni. Do polityków będzie należała decyzja o wielkości środków w puli ubezpieczalni i procent środków przeznaczonych na służbę zdrowia.

Trudno powiedzieć, czy będzie to 50 czy 80% i jakie zabiegi będą wykonywane bezpłatnie. Od tych środków będzie zależał poziom świadczonych przez służbę zdrowia usług medycznych i kondycja służby zdrowia.

Ważną sprawą będzie na pewno system wynagradzania, który powinien preferować - według dyrektora ZZOZ Kwidzyn - dobrych lekarzy, pielęgniarki i innych pracowników służby zdrowia. Obecnie płace nie są

zadnym bodźcem do podwyższenia kwalifikacji, odbiegają też znacznie od tych, które otrzymują pracownicy służby zdrowia w byłych krajach postkomunistycznych: w Czechach i na Węgrzech, nie mając już nic o zarobkach w krajach Europy Zachodniej.

ZZOZ Kwidzyn obejmuje swym zasięgiem teren zamieszkały przez ponad 100 tys. mieszkańców. W ubiegłym roku w szpitalu w Kwidzynie, gdzie znajdują się cztery oddziały wewnętrzny, chirurgiczny, ginekologiczno-polożniczy i dziecięcy (258 łóżek), hospitalizowano ponad 6 500 pacjentów. Część chorych korzysta z pomocy szpitala w Prabutach.

Kłopotów finansowych kwidzyńskiej służby zdrowia nie rozwiązała mocno nagłośniona

akcja oddłużeniowa. W przypadku ZZOZ Kwidzyn znaczną część zadłużenia pozostała. Dług znowu rośnie, brakuje środków na konserwację drogiego sprzętu przekazanego szpitalowi przez sponsorów i Fundację "Dobro Choroego".

Niezwłocznie pilnym zadaniem jest modernizacja kwidzyńskiego szpitala. Pesymistycznym akcentem jest fakt, że wojewoda elbląski nie zamierza przeznaczyć w tym roku ani złotych ani na modernizację kwidzyńskiej placówki. Optymistycznym jest fakt, że przyznaki samorządu kwidzyńskiego do przejęcia w roku przyszłym licznictwa otwartego czyli wszystkich placówek służby zdrowia w Kwidzynie, oprócz szpitala. **zt**

PRZYBĘDZIE MIESZKAŃ

Druga z kwidzyńskich spółdzielni, SM "Renawa", w końcu tego kwartału zamierza oddać ok. 100 mieszkań w blokach przy ul. Staszica.

Nowi lokatorzy wprowadzą się także do budynków trzeciej z kwidzyńskich spółdzielni - SM "Nad Liwą".

Jak informuje architekt miejski i szef nadzoru bu-

dowlanego Mirosław Górski, w przyszłości prace budowlane rozpoczną się także na terenach Starówki. Prace te będą możliwe po zakończeniu planowanych na ten rok prac archeologiczno-odkrywczych. Wtedy to na Starym Mieście zostaną wydzielone działki budowlane, na których staną kamieniczki. Nowi inwestorzy będą mogli też bu-

dować w tzw. strefie centralnej - ul. Piłsudskiego i ul. 15 Sierpnia. Obecnie zamieszkały przez ok. 40 tys. mieszkańców Kwidzyn zajmuje ok. 20 tys. km² powierzchni. W dalszych planach miasto będzie się rozbudowywać w kierunku północnym - Osiedle "Północ" w okolicy ul. Małborskiej i kierunku wschodnim - Dankowo. **zt**

POWSTAŁO KWIDZYŃSKIE KOŁO POLSKIEGO STOWARZYSZENIA NA RZECZ OSÓB Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM

Siedziba Koła mieści się w Przedzsku integracyjnym przy ul. Kościuszki. Do Stowarzyszenia należą - oprócz rodziców, nauczycieli, terapeutów - członkowie rodzin i osoby z niepełnosprawnością umysłową. Stowarzyszenie działa na rzecz tworzenia jak najkorzystniejszych warunków do pełnego fizycznego i osobowego rozwoju ludzi upośledzonych umysłowo. Stowarzyszenie zamierza tworzyć także warunki, by ludzie z

niepełnosprawnością umysłową aktywnie uczestniczyli w życiu społecznym. Kwidzyńskie Koło zamierza pomagać rodzinom, w których znajdują się osoby niepełnosprawne. Stowarzyszeniu przyświeca piękna idea: "Otwórzmy przed nimi życie".

Warto dodać, że Stowarzyszenie zostało zarejestrowane w Polsce dopiero w lipcu 1991 r., po 28 latach starań. Przez tyle bowiem lat władze komunistyczne odmawiały zgody na rejestrację

samodzielnej stowarzyszenia. Przewodniczącą Koła została Wanda Masalska-Szymanek, pedagog i zastępcą dyrektora Przedzsku Integracyjnego w Kwidzynie.

J.K. P.S. Wszyscy zainteresowani przynależnością lub pracą na rzecz Koła mogą otrzymać szczegółowe informacje, dzwoniąc pod numer telefonu 32-35.

NOWI PARTNERZY - LURE I WÓLKOWYSK ?

W 1991 r. kwidzyński samorząd podpisał porozumienie partnerskie ze szwedzkim miastem Olofstrom, w kwietniu 1993 br. - z niemieckim Ciel. Współpracuje z Kwidzynie z tymi miastami - w różnych dziedzinach - jest bardzo owocna i przynosi już wymierne korzyści.

W ubiegłym roku kwidzyńskie władze samorządowe rozpoczęły starania o nawiązanie kontaktów z francuskim miasteczkiem LURE. Wpłynęło roku wysłano do mera tego 12-tygodniowego, położonego na pograniczu Alzacji i Lotaryngii miasta list intencyjny z propozycją nawiązania związków partnerskich.

Inicjatorem tych kontaktów jest dyrektor firmy "CAFE SATI" Antoni Tynda, po kadzieli potomnego rodu Deskur, jednego z najliczniejszych rodów we Francji i w Polsce. Na swiecie mieszka obecnie ok. 700 potomków tego rodu, w naszym kraju - 200.

Z Lure przysłał odpowiedź wyrażającą chęć nawiązania współpracy oraz zapowiedź odwiedzenia w połowie tego roku Kwidzyna przez przedstawicieli władz samorządowych i mieszkańców miasta. Wicemarem Pierre Moritzem na czelę.

nie mogą pogodzić się z klęską Napoleona i okupacją miasta, dokonał danego zamachu na austriackiego generała. W odmęcie wojska austriackie chciały dokonać pacyfikacji mieszkańców i spalania miasta. Z narażeniem własnego życia zapobiegłemu Polak służący w armii rosyjskiej cara Aleksandra I, major Jan Stefan Deskur. Okupacyjny komendant miasta Władzicyń mieszkańcy wręczyli mu parę ozdobnych pistoletów z napisem: "Komendantowi - wdzięczne miasto Lure".

Do Lure w latach sześćdziesiątych XIX w., po upadku powstania styczniowego, przygodną wędrował syn Jana Stefana Deskur - jeden z naczelników powstańców na Polesiu i na Lubelszczyźnie - Bronisław Deskur. Tutaj został otoczony opieką i otrzymał w przyszłości odpowiedziane stanowisko.

W maju ubiegłego roku, w parku La Pologne w Lure, w obecności licznie zgromadzonych przedstawicieli władz samorządowych i mieszkańców miasta, a także francuskiej Polonii i przedstawicieli Polaków z kraju (w tym rodu Deskur), odsłonięto obelisk poświęcony Janowi i Bronisławowi Deskur. Władze samorządowe Kwidzyna prowadzą także wymianę korespondencji - w celu nawiązania kontaktów partnerskich - z białoruskim miastem WÓLKOWYSK. W Wolkowysku, który do 1945 r. znajdował się w granicach państwa polskiego, mieszka dotychczas bardzo dużo Polaków. W wielu wolkowyszczyzan po II wojnie znalazło miejsce w Kwidzynie, tworząc licząc kilkadziesiąt osób Związek Wolkowyszczyzan. **ajc**

WKRÓTCE NOWA PARAFIA

Na przełomie maja i czerwca zostanie otwarta piąta rzymsko-katolicka parafia w Kwidzynie. Jej patronem będzie Współpatron - obok Błogosławionej Doryty z Matłowej - diecezji elbląskiej obchodzący za kilka lat 1000-lecie męczeńskiej śmierci z rąk poganskich Prusów - Święty Wojciech.

Nowa parafia zostanie wydzielona z dotychczas największej kwidzyńskiej parafii - parafii Miłosierdzia Bozego na Zatoru I i Zatoru II. Parafia Miłosierdzia Bozego liczy obecnie ok. 15 tys. wiernych. Po podziale będzie liczyła ok. 10 tys. wyznawców. Nowa parafia św. Wojciecha obejmie swym zasięgiem ok. 5 tys. wiernych.

Kościół parafialny powstanie - zgodnie z planem ogólnego zagospodarowania Kwidzyna - w okolicach ul. Sportowej i Polnej, w miejscu, gdzie najczęściej stawały cyrki. Do czasu

wybudowania kościoła jego funkcję będzie pełnił drewniany kaplica kościoła Miłosierdzia Bozego, której przeniesienie z ul. Słowackiego planowane jest na wiosnę tego roku.

Zrezygnowano również o czym poinformował proboszcz parafii Miłosierdzia Bozego Robert Dzikowski - z budowy tzw. kościoła górnego wkościele przy ul. Słowackiego. Zmodernizowane i przywrócone do użytku przedsięwzięty tylko budowę od strony ul. Wybiękiego i kościelnej, ok. 20-metrowej wieży, która będzie pełniła funkcję głównego kościoła wejścia i dzwonnicy. Rezygnacja z budowy tzw. kościoła górnego wynikała głównie ze względu na finansowych oraz architektonicznych - Kościół Miłosierdzia Bozego został wybudowany na podmokłym gruncie i istniało niebezpieczeństwo tzw. osiadania ścian. **zt**

FERIE PO HARCERSKU

Bogatą ofertę dla kwidzyńskich dzieci i harcerzy na ferie zimowe przygotowała Komenda Hufca Związku Harcerstwa Polskiego. W Krynicy Morskiej 24 grudnia i dwudniem będzie brało udział w zimowym szkoleniu dla przybocznych. Dwadzieścia harcerzy i harcerzy z 54 KDH "Comandora" pojadzie na zimowisko do Ornety, a ok. 50 uczniów z druhem Mirosławem Kowalakiem na wypoczek do Okragłej Łąki.

W Szkole Podstawowej Nr 62 KDH "Rangers" zorganizuje półzimowisko dla 100 harcerzy i dzieci nieharcerskich. Podobne półzimowisko zorganizuje Szczęsny Szeregów w Szkole Podstawowej Nr 5.

Dzieci ze Szkoły Podstawowej Nr 8 pojadą z darami dla polskiej szkoły i na zimowisko w Wilnie. Zespół wokalo-muzyczny Miejskiego Zakładu Budżetowego "Gędźby" pojadzie na zimowisko do Golubia-Dobrzyńa. **zt**

STYCZNIOWY KONKURS DLA CZYTELNIKÓW ROZSTRZYGNIĘTY

Nazwiska osób nagrodzonych i nowy konkurs. Styczyniowski konkurs dla czytelników został rozstrzygnięty. Szczęśliwymi zdobywcami trzech nagród rzeczowych zostali:

pan Alfred Grabowski, Kwidzyn, ul. Braterstwa Narodów 32/29 - aparat fotograficzny,

pani Violetta Jaślak, Kwidzyn, ul. Hallera 25/A/3 - aparat fotograficzny,

pani Mirosław Grzyb, Radzików, ul. Kwidzyńska 11 - radio z budzikiem.

Serdecznie gratulujemy, a tych, którym szczęście nie dopisało, zapraszamy do wzięcia udziału w kolejnym - Lutym Konkursie dla Czytelników - może tym razem uśmiechnie się do Was szczęście. Zasady są takie same jak w konkursach poprzednich. Udział w konkursie będą brały TYLKO karty pocztowe lub pocztówki z nałożonymi czterema kuponami, zamieszczonymi w kolejnych wydaniach "Kuriera Kwidzyńskiego" w lutym b.r.

Wyniki - wygraj! **zt**

"LIBERUM VETO" W TOWARZYSTWIE TURYSTYCZNYM "LIWA"

Jak wiadomo Towarzystwo Turystyczne "LIWA" ma zając się rozwijaniem i wykorzystaniem atrybutów turystycznych regionu. Przystąpiło do niego kilka gmin. Trwało to trochę, gdyż statut Towarzystwa wzbudził wiele kontrowersji. W gminie Gardeja nie bardzo zgadzano się z zapisem, że w przypadku strat wszystkie gminy pokryją je w jednakowym stopniu. W końcu jednak gmina Gardeja przystąpiła do Towarzystwa.

Wiceburmistrz Leszek Czarnobyl powiedział, że ma nadzieję, iż Towarzystwo rodzaje się w bóлах będzie dobrze funkcjonować. Obecnie w ministerstwie znajduje się wniosek czekający na odpowiedzie podpis i tym samym Towarzystwo zostanie zarejestrowane. Następnym etapem - jak poinformował nas burmistrz - będzie wybór kierownika Towarzystwa, którego zadaniem będzie przygotowanie programu rozwoju turystyki całego regionu. Jak dodał wiceburmistrz, obawy o to, że któraś z gmin będzie sama pokrywać ewentualne straty są nieuzasadnione, bowiem decyzja będzie wymagała zgody każdego z członków Towarzystwa. Jak podkreślono w Towarzystwie będzie obowiązywała zasada "liberum veto". **J.K.**

Ferie dla dzieci z ośrodka kuratorskiego

Kurator Zawodowy Rodziny Sądu Rejonowego w Kwidzynie, przy wsparciu finansowym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zorganizował dla 20 dzieci z Kuratorskiego Ośrodka Pracy z Młodzieżą półzimowisko. W czasie dziesięciu ferijnych spotkań, w godzinach od 12.00 do 16.00 w Szkole Podstawowej nr 4 dzieci spędzają swój wolny czas. W bogatej ofercie rekreacyjnej znalazły się między innymi wycieczki do kina i poza miasto, zwiedzanie kwidzyńskiego muzeum, zankowego, gry sportowe i zabawy, ognisko, kominki. Dzięki uprzejmości kierownika krytej pływalni, dzieci korzystają z zniżkowych cen biletów, sporo czasu spędzą na basenie. Organizatorzy zapewnili uczestnikom półzimowiska darmowe posiłki w Szkole Podstawowej nr 9.

Wszystkim, którzy tak licznie uczestniczyli w dniu 28 stycznia 1995 r. w ostatniej drodze

ś.p. TADEUSZA MUSZYŃSKIEGO

składam serdeczne podziękowania żona z rodziną

SZANOWNEJ PANI ALINIE MUSZYŃSKIEJ WYRAZY SZCZEREHO WSPÓŁCZUCIA Z POWODU ŚMIERCI MĘŻA TADEUSZA MUSZYŃSKIEGO, NASZEGO SERDECZNEGO PRZYJACIELA SKŁADAJĄ BURMISTRZOWIE I WSZYSCY PRACOWNICY URZĘDU MIEJSKIEGO W KWIDZYŃNIE

POŻEGNALIŚMY TADEUSZA

W sobotę popołudnie 28 stycznia, przy ciagle padającym śniegu, pożegnaliśmy długoletniego pracownika Urzędu Miejskiego w Kwidzynie, naszego nieodżałowanego kolegę, a dla części z nas serdecznego przyjaciela TADEUSZA MUSZYŃSKIEGO. Tadeusz odszedł od nas nagle, w wieku 41 lat. Pracował w administracji państwowej i samorządowej, w ostatnich latach był kwidzyńskim inwestycyjskim. Znal doskonałe problematykę gospodarki komunalnej, a szczególnie budownictwa. Swobodnie wiedzę dzielił się z współpracownikami. Był niezwykle uprzejmy i życzliwy dla interesantów, podobnie jak dla wszystkich pracowników Urzędu Miejskiego. Uczynny i koleżeński, dla większości był wrażliwym kolegą, był serdecznym przyjacielem - zawsze wesóły i pomocny. Życiowy optymizm potrafił rozwieszać wokół siebie, zaraził nim wszystkich tych, którzy mieli jakikolwiek problemy. Odszedł nagle. Pozostawił po sobie niczym nie zastąpioną pustkę i żal. Kto nas będzie teraz rozmieszał do leż, jak robiliśmy to często Ty - Tadeuszu? **ajc**

KLUB „SIEDEM - TRZYNAŚCIE”
HOTEL - RESTAURACJA
WIEŚ OTOCZYŃ, TEL. (0555) 16-95
ZAPRASZA NA NASTROJOWĄ MUZYKĘ DO TAŃCA I KOLACJE PRZY ŚWIECACH

Ofertujemy także: **WAZDŁE KONNA * KULIGI * LODOWISKO**

INTERBIURO
82-500 Kwidzyn, ul. Braterstwa Narodów 46, tel./FAX (0-555) 22-75

połącza: **KASY FISKALNE** Sharp CASIO SAMSUNG
Autoryzowany dystrybutor

ib WSZYSTKO DLA BIURA

INFORMATYK

DIŻURY SKLEPÓW SPOŻYWCZYCH

"STARE MIASTO"

"DELIKATESY IRENEUSZA BRYKA" ul. Braterska Narodów soboty 8 00 - 23.00, niedziele 10.00 - 19.00 "DELIKATESY "DEBOWA" soboty 8 00 - 22.00, niedziele 14.00 - 21.00 "DELIKATESY "KARO" ul. Chopina codziennie isoboty 6.00 - 22.00, niedziele 10.00 - 21.00 "SAM" ul. Braterska Narodów soboty 6.00 - 20.00, wolne soboty 7.00 - 15.00 "SKLEP NA DWORCU PKS" codziennie 8.00 - 18.00, soboty i niedziele 9.00 - 16.00 "SKLEP "ASJUCH" ul. Hallera soboty 9.00 - 21.00, niedziele 9.00 - 21.00 "SKLEP SPOŻYWCZY NR 10" ul. Batalionów Chłopskich codziennie 6.00 - 19.00, soboty 6.00 - 15.00, niedziele 7.00 - 12.00 "SKLEP NABIAŁOWY UL. BATALIONÓW CHŁOPSKICH" codziennie 7.00-18.00, soboty 7.00-15.00 SUPER "ELBA" ul. Targowa 15 codziennie 7.00 - 22.00, niedziele i święta 12.00 - 20.00.

"ZATORZE I"

"PAMILON SPOŻYWCZY "Perfek" NA ZATORZE I, ul. J. Brzechwy 6.00 - 23.00, niedziele 12.00-22.00. "DELIKATESY "B.M.S." ul. Warszawska 26: soboty 6.00 - 22.00, niedziele 16.00 - 22.00 "SKLEP "GROSNIK" ul. Staszica: 6.00 - 19.00, niedziele 7.00 - 19.00 "SKLEP NABIAŁOWY ul. Mickiewicza: codziennie 6.00 - 16.00, soboty 6.00 - 13.00. "Sklep Spożywczy "Jagoda III" ul. Mickiewicza: codziennie 6.00 - 22.00, niedziele 9.00 - 21.00 "GROSNIK II ul. Warszawska 1 (k. Banku), czynny: 6.00 - 21.00; niedziele 7.00 - 18.00.

"ZATORZE II"

"SAM" ul. Wschodniej: soboty 6.00 - 20.00, wolne soboty 7.00 - 15.00, niedziele 7.00 - 16.00. "SAM" ul. Kasprowska: soboty 7.00 - 18.00, wolne soboty 6.00 - 18.00, niedziele 7.00 - 15.00. "HARO" ul. Korczaka: soboty 6.00 - 22.00, niedziele 8.00 - 22.00. "SKLEP OGÓLNOŚPOŻYWCZY "GAJA" ul. Korczaka 10A: soboty 7.00 - 18.00, niedziele 10.00 - 16.00. "OSIEDLE HALLERA"

"SAM "Dębowa" ul. Kamienna 13: 6.00-22.00, niedziele 10.00-18.00 "SKLEP "KAMA" ul. Kamienna 15: piątki - soboty 6.00 - 20.00, niedziele 9.00 - 14.00 "MINI DELIKATESY "PLUS" ul. Hallera sobota 6.00 - 20.00, niedziele 9.00 - 18.00 "SKLEP "FUNDACJI NIOSĄCEJ POMOC" ul. Kamienna 15: soboty 6.00 - 22.00, niedziele 10.00 - 22.00.

"OSIEDLE BAJKOWE"

SKLEP SPOŻYWCZO-PRZEMYSŁOWY "JAGODA I" ul. Cypkiska 20: niedziele - piątki 6.30 - 18.00, sobota 6.30 - 16.00, niedziele 9.00 - 12.00, MINDELKATESY "JAGODA II" ul. Długa 6: poniedziałki - soboty 6.00 - 21.00, niedziele 13.00 - 17.00.

DIŻURY APTEK

*Apteka "ESKULAP" ul. Kamienna 8.00 - 18.00 tel. 37-20
*Apteka "MEDICA" ul. Staszica 8.00 - 19.00 tel. 43-27, do 30.09.1994 w soboty nieczynna
*Apteka "Centralna" ul. Chopina 8.00 - 20.00 tel. 33-83, w każdą sobotę 8.00 - 14.00
*Apteka "Clio" ul. Braterska Narodów 9.00 - 19.00 tel. 38-72
*Apteka "Lek" w Tychowniczym czynna w dni robocze od 8.30 do 15.00
*Apteka "Zatorze" ul. Korczaka 15A 9.00 - 19.00, soboty 9.00 - 14.00 tel. 42-19
*Apteka "Pod Różą" w Rakowcu 9.00 - 16.00, soboty 9.00 - 13.00, tel. 16-66
Od 30.01. do 5.02. dzysnuje apteka "Medica" przy ul. Staszica 22. Od 6.02. do 12.02. dzysnuje apteka "Eskulap" przy ul. Kamiennej 15.

TELEFONY ALARMOWE

Pogotowie Ratunkowe	996; 36-09
Policja	997; 26-11
Straż Pożarna	998
Pogotowie Energetyczne	37-23
Pogotowie Gazowe	22-50
Pogotowie Ciepłownicze	37-26; 993
Pomoc Drogowa	0-90520153 (cała doba)

LECZNICA DLA ZWIERZĄT

Rejonowy Oddział Weterynaryjny, Weterynaryjna Inspekcja Sanitarna, Kwidzyn ul. Warszawska 112, telefon 31-62.
Lecznice dla zwierząt:
ul. Warszawska 112, tel. 38-61, czynna codziennie w godz. 8.00-22.00, w niedziele 10.00 - 22.00
dzysnuje domowy 22.00 - 8.00 (również wizyty domowe).
ul. Mickiewicza 1 - czynna 16.00-20.00, w soboty 9.00-12.00 (również wizyty domowe).
ul. 15 Sierpnia 5 C - czynna: poniedziałek-piątek 10.00-18.00, sobota 10.00 - 14.00.

TELEFONY INFORMACYJNE

Biurowo Numerow	913
Zegarnyka	926
Nieżydnostawna	930
Urząd Miejski (centrala)	42-31
Rada Miejska	22-38
Burmistrz Miasta	36-14
Centrala Włoskowa	37-93
PKP	26-31
PKS	20-06
Wydział Pracy przy Sądzie Rejonowym czynny	7.30 - 15.00
	środy 7.30 - 16.00
Postój taxi ul. Kościelna	tel. 42-27, 42-28
Postój taxi przy PKP	78-08
	36-01

NAPOJE I WODA MINERALNA grodziska

w cenach producenta oraz
ALKOHOLE:
- wódki,
- koniaki.

PROPONUJE HURTOWNIA PRZY UL. TORUŃSKIEJ 36 W KWIDZYŃ
TEL./ FAX 32-88 WEW. 24
TEL. KOM. (90) 50-33-20

DLA STAŁYCH ODBIORCÓW DOGODNE TERMINY PŁATNOŚCI

PROMY

DODP Gdansk Zarząd Drog w Kwidzynie informuje, że z dniem 22.12.94 r. (czwartek) zostaje wstrzymana przeprawa promowa na rzece Wiśle w miejscowości Korzeniewo.

BIBLIOTEKI W KWIDZYŃ

Wypożyczalnia dla dorosłych czynna:
poniedziałek, wtorek, czwartek, piątek - 11.00 - 18.00, sobota - 11.00 - 15.00.
Czytelnia dla dorosłych czynna:
poniedziałek, wtorek, czwartek, piątek - 12.00 - 18.00, sobota - 11.00 - 15.00.
Wypożyczalnia dla dzieci:
poniedziałek, wtorek, piątek - 12.00 - 17.00; sobota 11.00 - 15.00; czwartek - 12.00 - 16.00.
Czytelnia dla dzieci: poniedziałek, wtorek, piątek - 13.00 - 17.00; sobota 11.00 - 15.00; czwartek - 12.00 - 16.00.
Pierwsza sobota miesiąca: 9.00-15.00
Płacówka w budynku pływalni przy ul. Słowackiego 19 (powstała z połączenia filii nr 1 i nr 2):
poniedziałek, wtorek, czwartek, piątek 11.00-18.00, sobota 11.00-15.00
Pierwsza sobota każdego miesiąca 10.00-15.00
Biblioteka Pedagogiczna ul. Grudziądzka
wypożyczalnia i czytelnia:
poniedziałek, wtorek, czwartek, piątek - 10.00 - 17.00, sobota 10.00 - 15.00
Pierwsza sobota miesiąca 9.00 - 13.00
Gminna Biblioteka Publiczna Majeza 54:
wtorek, czwartek, piątek - 11.00 - 17.00, sobota - 10.00 - 15.00, w poniedziałki nieczynna.

STACJE BENZYNOWE:

ul. Malborska w dni powszednie 6.00 - 20.00, w soboty 7.00 - 17.00, w niedziele 8.00 - 15.00
ul. Sportowa, czynna całą dobę
ul. Żwirnowa codziennie 6.00 - 20.00, dni wolne od pracy 7.00 - 15.00
ul. Hallera 71 codziennie 6.30 - 16.00, oprócz niedzieli
ul. Malborska - Stacja Rafinerii Gdansk przy wyjeździe z Kwidzyna w kierunku Sztumu; czynna całą dobę.
Stacja tankowania gazem propan-butan. Kwidzyn, ul. Krótka 4. Czynna całą dobę.
SADLINKI, poniedziałek - piątek 7.00 - 18.00, soboty 8.00 - 14.00, niedziele i święta 10.00 - 13.00
GARDEJA, czynna całą dobę
RAKOWIEC, poniedziałek - sobota 6.30 - 20.00; niedziele i święta 8.00 - 17.00.
NOWA STACJA W RAKOWCU - czynna całą dobę
NOWY DWÓR KWIDZYŃSKI; poniedziałek - piątek 7.00 - 15.00 (ON, E 94)

MUZEUUM ZAMKOWE

Czynne codziennie oprócz poniedziałków w godz. 9.00 - 15.00. Wystawy stałe: archeologiczna, etnograficzna - dotycząca Dolnego Powiśla, rzemiosło artystyczne z terenu Dolnego Powiśla, przyrodnicza.

ODJAZDY POCIĄGÓW W KIERUNKU:

ZDUŃSKA WOLA KARSZNICE	9:57
INOWROCLAW	9:57
TORUŃ	6:39; 9:57; 14:36; 16:05; 18:54
GRUDZIĄDZ	6:38; 9:57; 12:15 (A); 14:36; 15:38 (A); 16:05; 18:54; 20:17; 20:05; 22:23
MALBORK	5:36; 6:40; 8:29; 14:04; 15:30 (B); 16:51
PRABUTY	17:52; 19:42
5:26; 6:45; 10:01; 14:15; 16:40; 19:00	

PRZYJAZDY POCIĄGÓW:

ZDUŃSKA WOLA KARSZNICE	16:50
INOWROCLAW	16:50
TORUŃ	8:28; 14:03; 16:50; 17:51; 19:41
GRUDZIĄDZ	4:50; 5:35; 6:33; 7:30 (A); 8:28; 14:03; 15:08 (A); 16:50; 17:51; 19:41
MALBORK	6:38; 7:50 (A); 9:56; 14:35; 16:04; 18:53
PRABUTY	22:22
6:38; 7:52; 13:00; 16:28; 18:47; 20:15	
22:04	

(A) - w dni robocze oprócz wolnych sobót
(B) - w dni robocze oprócz sobót

ODJAZDY AUTOBUSÓW:

GDAŃSK	6.00; 12.45
MALBORK	10.50
ELBLĄG	5.50; 7.45; 9.35; 17.30
PRABUTY	4.15; 6.30; 7.20; 11.40; 12.07 (w dni rob.); 13.45 (w dni rob.); 14.00; 14.30 (w dni rob.); 19.20; 22.30
GRUDZIĄDZ	7.30; 8.30; 10.30

CYTRUSY BANANY OWOCE EGZOTYCZNE JABKA I WARZYWA KRAJOWE I IMPORTOWANE

To wszystko kupisz u nas

HEMAR - KWIDZYŃ

DOSTARCZAMY TOWAR NA ZAMÓWIENIE, ZADZWOŃ!

Mała 13, tel. 29-74
7.00-16.00, sobota 7.00-12.00

● Cyklizowanie
● Układanie boazerii
● Układanie i lakierowanie parkietów z materiałów ekologicznych
Andrzej Bajorek
82-200 MALBORK, UL. WYBICKIEGO 24A/15
FACHOWOŚĆ ● SOLIDNOŚĆ ● TERMINOWOŚĆ
Wystawiamy faktury VAT

NA DUŻYM EKRANIE Ferie w kinie

Przez okres dwóch tygodni kino będzie działać codziennie, jak za dawnych dobrych czasów. Oferta filmowa będzie więc bogatsza, zaprezentowanych bowiem zostanie aż dziewięć filmów. Znajdą się w tej ofercie filmy dla dzieci i młodzieży, jak również i filmy dla widzów dorosłej. Nie ma jednak propozycji dla widzów najmłodszej, tj. filmów w polskiej wersji językowej, czyli dubbingowanych. W związku z promocją najnowszej produkcji Disneya pt. "Król Lew" z rynku filmowego zostały wycofane wszystkie inne dotychczasowe produkcje dystrybucyjnie inie ma ich po prostu w dystrybucji.

Atrakcją programu na ferie będą, niewątpliwie, filmy premierowe. Zaliczymy do nich: "Specjaliści" - najnowszy film Sylwestra Stalone i zmyślony Sharon Stone "Juniora" z innym bohaterem kina akcji - Arnoldem Schwarzeneggerem, tym razem w roli profesora-ginekologa, który odkrywa urki macierzyństwa. Przeobieg drugiego tygodnia będzie "Wywiad z wampirem" z Tomem Cruisem, dziwaczny film opiewający z punktu widzenia wampira.

Oto szczegółowy program "Ferii w kinie".

30.01. - 1.02.
"Uwolnić orkę" - USA, od lat 12, godz. 16.00

Film prezentowany podczas ubiegłorocznych Dni Kwidzyna. Historia przyjaciół porzuconego przez matkę dziecka ulicy, 12-

letniego chłopca z żyjącą w niewoli, kwizozera o raka.
"Trzej muskietierowie" - USA, od lat 12, godz. 18.00

Najnowsza wersja powieści Dumasa, utrzymana w konwencji kina akcji. Film zrealizowany z wielką dbałością o widowskość i atrakcyjność.
2.02. - 5.02.
"Jack Bfyskawica" - USA, od 1.12, godz. 16.00

Komedja z Pauliem Hoganem, której akcja toczy się w Dzikim Zachodzie. Ponadtapie bank, bohater tytułowy jako jedyny uchodził cało i uważa się za niepokonanego rewolwerowca.
"Junior" - USA, od 1.12, godz. 18.00

Profesor ginekolog jest twórcą rewelacyjnego leku, który ma usuwać wszelkie objawy patologii ciąży. Gdy władze żądają przenawienia eksperymentów, wynalazca postanawia się poświęcić, zdobywając zapłodnienie jako kobiecie i umieszcza je we własnym organizmie.
"Specjalista" - USA, od 1.15, godz. 20.00

Thriller. Znany pirotechnik spotyka dziewczynę, która szuka zemsty. Przed laty jej rodzice zginęli z rąk mafi, teraz zginąć mają organizatorzy skrytobójczego zamachu. Bohater stopniowo ulega obsesyjnym żądaniom swej klientki.

6.02. - 8.02.
"Naga broń 33 1/3" - USA, od 1.12, godz. 16.00

Leslie Nielsen rolipoligant, uznanego w Ameryce za naj-

bardziej pechowego i nie-fasobliwego w kinie amerykańskim. Tym razem walczy z terrorystą, który chce zakłócić uroczystości wręczenia Oscarów.
"Gliniarz z Beverly Hills 3" - USA, od 1.15, godz. 18.00

Eddie Murphy jako Axel Foley odkrywa, że wesole miasteczko opowalony gangsterzy. Staje do walki z nimi i zwycięża.
Film powtarzany na życzenie widzów.

9.02. - 12.02.
"Wywiad z wampirem" - USA, od 1.15, godz. 16.20

Człowiek podający się za wampira opowiada dziennikarce swoje życie byłym latem na południu Stanów Zjednoczonych, stracił żonę, szukał śmierci. Spółka diabolicznego młodzieńca, który zaproponował mu nieśmiertelność.

"Miasteczko Halloween" - USA, od 1.12, godz. 18.30

Film animowany, którego akcja toczy się w mieście strachów i upiorów. Ułubiony zaciemniającego mieszkańca jest straszanie. "Dniowy Król" wpada na pomysły przekształcenia Bożego Narodzenia w święto strachów. Inwazja duchów na Świat. Zręczystwa zaczyna się od porwania św. Mikołaja.
Film bardzo ciekawy ze względu na animację. Film studyjny, a także dla dzieci.

zbig

Kurator Zawodowy Rodziny Sądu Rejonowego w Kwidzynie w imieniu dzieci i Świętego Mikołaja dziękuje za pomoc i dofinansowanie Świętecznego Festynu dla dzieci z ośrodka kuratorskiego. Do radości dzieci przyczynili się także firm jak:
- sklep ogólnospożywczy Emili Galewskiej,
- "Delikatesy" Ireneusza Bryka,
- sklep spożywczy "ELBA" s.c. B.M. Potulscy,
- sklep spożywczy W. Stroiak - U. Koszarzecka,
- sklep spożywczy Mari Dudek i Elzbiety Kowalskiej,
- sklep spożywczy "DEBOWA" s.c. R. Bady i W. Paman,
- sklep owocowo-warzywny Andrzeja Stropkiego,
- hurtownia "ELBO" s.c. Eleonory Mosińskiej,
- hurtownia "MARPOL" Marka Pomykała

W Zespole Szkół Zawodowych Nr 1 w Kwidzynie w ramach Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy zbierano pieniądze wśród młodzieży oraz zorganizowano dyskotekę, z której dochód został przeznaczony na akcję Jurka Owsiaka. Wysłano łącznie na konto WOSP kwotę 200 zł (nowych).

Wcześniej w ZSZ Nr 1 zbierano fundusze na akcję "Pomoc dla dzieci niepełnosprawnych" poprzez sprzedaż ciastek, wydanych w Warszawie na ten cel.

Przewodząco również sprzedaż kalendarzyków kieszonkowych. Dochód ze sprzedaży został przeznaczony dla Fundacji "Serce - Na pomoc chorym i potrzebującym dzieciom".
Wicedyrektor mgr Barbara Manciewicz

"BILA CLUB"

zaprasza na turniej bilardowy w "osemce", który odbędzie się 12 lutego 1995 r. o godz. 12.00. Zgłoszenia przyjmowane są w klubie bilardowym w Kwidzynie przy ul. Wschodniej 5 do godz. 11.00 w dniu rozpoczęcia turnieju.

UWAGA

WĘDKARZE!

Dnia 5 lutego 1995 r. w auli Zespołu Szkół Mechanizacji Rolnictwa w Kwidzynie, ul. Staszica 27, odbędzie się WALNE ZEBRANIE CZŁONKÓW ZPW KOŁO KWIDZYŃ. Początek zebrania: godz. 9.30 - 1 termin, II termin - godz. 10.00.

Z uwagi na ważność poruszonych spraw prosimy wszystkich członków o przybycie.
Zarząd ZPW Koło Kwidzyn

ZE STATYSTYKĄ ZA PAN BRAT

W ubiegłym roku odbył się cykliczny konkurs dla młodych statystyków, XXIII już konkurs dla uczniów średnich szkół ekonomicznych i liceów ogólnokształcących ze znajomości "Małego Rocznika Statystycznego 1993". Organizatorem konkursu była Centralna Biblioteka Statystyczna im. Stefana Sulzka w Warszawie.
Celem konkursu, w którym udział wzięło 4.170 uczestników z całego kraju, reprezentujących 148 liceów ekonomicznych i 57 liceów ogólnokształcących, było nauzenie umiejętności posługiwania się "Małym Rocznikiem Statystycznym" oraz zachęcenie uczestników do utrwalenia nauki wykorzystania z tej publikacji jako podręcznego informatora o Polsce i świecie współczesnym.
Udział w konkursie polegał na rozwiązywaniu indywidualnym szeregu ankiet dotyczących danych zawartych w "Małym Roczniku Statystycznym 1993" i uzyskaniu w wyniku przeliczeń nowych jakoścośno informacji zawartych w innych publikacjach lub wykonaniu szeregu skomplikowanych przeliczeń z dziedziny statystyki.
Wyniki konkursu zostały ogłoszone w specjalnej publikacji w połowie stycznia tego roku. Wśród 205 szkół z całej Polski znalazły się 4 szkoły z województwa ebląskiego. Reprezentantami szkół ekonomicznych naszego województwa były: Zespół Szkół z Malborka, który zajął 28 miejsce, Zespół Szkół Ekonomicznych im. Oskara Lange z Ełbląga - 133 miejsce oraz Zespół Szkół Zawodowych

Nr 1 Liceum Ekonomiczne z Kwidzyna - 135 miejsce.
Jedynym reprezentantem naszego województwa wśród liceów ogólnokształcących była grupa 49 młodych statystyków z Liceum Ogólnokształcącego w Kwidzynie, przygotowanych do konkursu przez nauczyciele geografii w tej szkole - Alinę Czerny, która ze swoimi uczniami w poprzedniej edycji konkursu zajęła 6 miejsce. W XXIII edycji konkursu młodzi statystycy z I LO w Kwidzynie zajęli 24 pozycję.

Wszyscy uczestnicy konkursu otrzymali z Centralnej Biblioteki Statystycznej szereg publikacji z dziedziny statystyki, a laureaci - nagrody rzeczowe.

INTEGRACJA SERC. PRZEDSZKOLE INNE NIŻ WSZYSTKIE

Nie zawsze jednak tak było. Jak czwórnóg, co ma służyć człowiekowi i jest z nim związane, rodzic się w bólu. Tak to już widocznie jest i na próżno szukać w tym sensu. Po prostu większość pozytywnych rzeczy musi zrodzić się z chaosu. Jednak gdy coś wreszcie okrzepnie, pozostaje i służy wszystkim. W tym wypadku służy dzieciom zdrowym i dzieciom niepełnosprawnym.

grunt. W sprawę zaangażowały się władze samorządowe, a w ich imieniu wiceburmistrz Le-

Nie widać tu tutaj podziałów. Uderza otwartość, z jaką wypowiadają się wszyscy wychowawcy

Karolina ma 6 lat. Przedszkole Integracyjne umożliwia jej rehabilitację oraz dobrą zabawę.

Przedszkole Integracyjne - początki i stan obecny
Trzymając się powyższych ram, w których trzeba umieścić tego typu placówkę, należy powiedzieć, że jest to instytucja terapeutyczno-wychowawcza, przeznaczona dla dzieci zdrowych i niepełnosprawnych w wieku przedszkolnym. Przebývają tutaj dzieci w wieku od 3 do 10 lat. Jednak kontakt z dziećmi nie urywa się.

szek Czarnobaj. Po różnego rodzaju tarciach idea okrążyła i przedszkole rozpoczęło nor-

i spontaniczne reakcje dzieci. Wchodzimy do jednej z sal. Mały chłopiec z zespołem Downa przytula się do dyrektora. Zaskakuje mnie i oniemiała, gdy z uniesionym do góry rękami daje znać, że pora, abym i ja go

Mini - basen stwarza nowe możliwości i sprawia dzieciom ogromną radość.

tego typu placówką jest właściwie odzwierciedleniem. Dawniej, podczas "światłego" systemu PRL-owskiego, dzieci niepełnosprawne, czy to fizycznie, czy też umysłowo, nie były przyjmowane do przedszkola. System mówiący o równych prawach dla wszystkich realizował zasadę "równi równiejsi". Dzieci niepełnosprawne nie były chlubą komunistycznego systemu. Być może przypominamy własnemu, że nie wszystko, co rodzico się w PRL jest doskonałe. Dzieci niepełnosprawne kierowano więc do nielicznych w województwie przedszkoli specjalnych, aby po prostu pozbyć się problemu. Krzywdzono w ten sposób nie tylko dzieci, ale także rodziców, którzy zmuszani byli podejmować trudne decyzje w rodzaju: zostawiamy dziecko w domu, czy wiemy do odległego przedszkola specjalnego. Gdy dziecko pozostawało w domu, często było pozabawione kontaktu z rówieśnikami. System krował zatem silnych i sprawnych. Dziecko niepełnosprawne było skazane na "doskonałym" systemie.

malną pracę z dziećmi zdrowymi i niepełnosprawnymi. Dzisiaj w Przedszkolu Integracyjnym jest 115 dzieci. Reguła jest prosta w 20-osobowej grupie znajduje się od 3 do 5 dzieci niepełnosprawnych. Zadbano jednak o to, by w grupie były dzieci o różnym zakresie i formie niepełnosprawności. W zapominaniu poszło pojęcie dziecka upośledzonego. Zastępca dyrektora, psycholożka Wanda Masalska-Szymańska stwierdza, że pojęcie dziecka upośledzonego należy zastąpić określeniem dziecko niepełnosprawne.

W przedszkolu można korzystać z różnych form rehabilitacji.

W kwidzyńskich placówce są m.in. dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym, z zespołem Downa, czy z różnymi wadami rozwojowymi.

przeżył, nie jest w stanie zrozumieć. Dla tych rodziców Przedszkole Integracyjne staje się pomocnikiem i sprzymierzeńcem. Tutejsze dzieci niepełnosprawne uczą się i bawią razem z dziećmi zdrowymi. i okazuje się, że bariery między tymi dziećmi nie istnieją. Widać, że bariery tworzymy my sami - dorośli! "

Obecnie przedszkola integracyjne zaczynają funkcjonować w całej Polsce, jednak borykają się często z różnymi problemami, głównie kadrowymi, gdyż poprzedni system nie przewidywał, iż dzieci zdrowe mogą bawić się z dziećmi niepełnosprawnymi.

Najważniejsze są dzieci
Oprowadzany po pomieszczeniach, w których dzieci bawią się, uczą i biorą udział w zajęciach rehabilitacyjnych, zauważyłem różnorodność wystroju wnętrza. Nie ma identycznych sal. Jest kolorowo, ciepło i przytulnie. To zasługa wychowawców i dzieci, które biorą czynny udział w tworzeniu panującej tu specyficznej, przyjemnej atmosfery.

Dyrektor Zdzisława Wiśniewska mówi, że przedszkole dla dzieci zrealizowania potrzeb dziecka takich jak spontaniczność i ciekawość świata, otwartość na kontakty z innymi. Wszystkie te potrzeby realizowane są w atmosferze życzliwości i tolerancji. Wrażliwość, która staje się udziałem tych dzieci nigdy już nie zniknie, a być może w przyszłości wspaniała rozwinięta.

Pięć lat temu w Kwidzynie stworzono podstawy do powołania Przedszkola Integracyjnego przy ul. Kościuszki. Początki były trudne. Nie obyło się bez tarć i różnic, zarówno między personelem i dyrektorką, a także rodzicami i dyrektorką. Uparcie jednak dążono, by idea integracji znalazła w Kwidzynie odpowiedni

Dzieci niepełnosprawne nie wyróżniają się niczym szczególnym wśród dzieci zdrowych.

KOMPUTERY

już w Kwidzynie

"TECHTRONIK"

72 Kwidzynie, ul. Tęczowa 1, tel. (0555) 72-85

po uprzednim oswioleniu się z wodą - i możliwość swobodniejszego poruszania się za spręż "magicznej" wody jest nie do opisania.

W przedszkolu zadbano o wszystko. Zaciekawito mnie tajemniczo wyglądające "urządzenie", które okazało się czymś innym jak zwykłą "szluczną katą". Można w niej realizować dziecięce fantazje, wspinając się, zalewając wodą itp. Wprawdzie dowiaduję się, że kosztowało 13 mln zł, ale czy radość dziecka można zmierzyć czynnikiem?

Bez barier, czyli o integracji
To chyba jedna z najtrudniejszych rzeczy. Wszyscy rodzice wiedzą, ile trzeba zadać sobie trudu, by zrozumieć własne dziecko, a jeszcze trudniej je wychować. W tej dziedzinie niestety nie są rozdawane Oscary, a szkoda. Dodatkowym problemem dla rodziców jest posiadanie dziecka niepełnosprawnego. Ie wyreczek wysiłku i porażek tworzący tym rodzicom nikt, kto tego nie

samego początku mówi, że nie wszystko się sprawdziło. Czas zryzykował wiele pomysłów i zrealizował. Okazało się bowiem, że nie zdał egzaminu pomysł tworzenia grup specjalnych. Górę wzięła idea integracji. Na początku okazało się, że nie wszyscy opiekunowie grup byli

Dzieci uczą się tolerancji i wrażliwości.

przygotowani do opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi. Okazało się, że ważna jest także wypielęgnowanie całego zespołu. Uczyli się na błędach, udzielali sobie wskazówek. Nie wszyscy jednak wytrzymali próbę czasu. Niektórzy członkowie zespołu nie sprościli oczekiwaniom, gdyż specjalizacja w Przedszkolu Integracyjnym musi posiadać pewne szczególne cechy. Oprócz znajomości fachu, czyli przygotowania specjalistycznego, muszą wykazywać się szczególną wrażliwością i przede wszystkim poświęcić się swojej pracy. Tutej za błędy płaci się podwójnie. Można rzec, że trzeba mieć do tego typu pracy powołanie. Niektórzy nie wytrzymali, gdyż dzieci niepełnosprawne trzeba było pielęgnować. Trzeba było przełamać w sobie tę spychaną w głąb serca niechęć.

melodą prowadzenia rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych otwiera szerokie nowe możliwości. Specjalnie przygotowane do tego celu lokale udostępnione zostały przez państwo Helenę i Józefa Zagorów ze Stadnyń Ogierów. Zdrowe dzieci mogą uczyć się elementów jazdy

doskonale im znane, towarzyszące na co dzień w pracy. Rodzice nie zawsze wiedzą, że za działaniami w Przedszkolu Integracyjnym kryje się całe zaplecze to jest techniczne, choć to też jest ważne, ale można rzec - naukowe. Połączenie profesjonalizmu i serca daje znakomite efekty, z których - jak się okazuje - chcą czerpać inni. Osiągnięcia pedagogów, psychologów, logopedów, rehabilitantów z Kwidzyna znane są już w całym kraju.

Planowanie przyszłości
Placówka jest pod opieką naukową Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy. W Kwidzynie odbywają się szkolenia praktyki studentów, a także uczniowie z kwidzyńskiego Liceum Medycznego.

W Przedszkolu Integracyjnym pojawia się sporowno nowe metody. Jeżeli przyjmie się jedna, myśli się o innej. Oczywiście wszystkie łączą się i spełniają określone cele. Stosuje się tutaj metodę pracy z dziećmi wg Weroniki Sherborne. 4-latkowie zaświadczą każdego dorosłego, bowiem doskonale wiedzą, co oznacza

Okazuje się, że pomiędzy dzieckiem zdrowym a niepełnosprawnym bariery nie istnieją.

tylko sprawa rehabilitacji, leczenia układu mięśniowego itp., ale przełamania lęku. To także duża dzieła, które pokazuje, że dosiadając konia coś osiągnęło.

Logopeda Aldona Czyszyńska wspomina, jakie bariery musiała pokonać, aby rozpocząć pracę z dziećmi niepełnosprawnymi. Mówi, że nawet spożywanie posiłku z dziećmi odbywało się na opory. Dodaje, że jednak po trzech latach pracy udało się w człowieku widać wrażliwość, ciepło, radość. "Człowiek wychodzący z tej placówki czuje się bogatszy" - stwierdza. Trudności, które były udziałem logopedy Aldony Czyszyńskiej, zmniejszyły do szukanego nowych metod pracy. Musiała - jak się okazało - nauczyć się pracować w grupie. Zwykle logopeda pracuje z jednym dzieckiem. Obecnie nie stanowi to dla niej problemu. Dodaje jednak, że z wadami wymowy borykają się dzisiaj nie tylko dzieci niepełnosprawne, ale także dzieci zdrowe. Blisko 60% uczniów takich dzieci ma różnego rodzaju zaburzenia mowy. Można rzec, że winę ponoszą: telewizja, gry wideo i brak starego, dobrego, ilustrowanego wydania bajek braci Grimm. Wystarczy zająć Jan Brzechwa, ale to już zupełnie inny temat.

Rozmowa z rehabilitantkami utwierdziła mnie tylko w przekonaniu, że dzieciom w Przedszkolu Integracyjnym nie zabraknie wrażliwości, tolerancji, opiekuńczości. Mogą to wszystko otrzymać i brać garściami, stąd nie tylko zniszcza w sercach. Wychodząc z założenia, że pomimo strona, nazwijmy ją, czysto techniczną. Specjaliści opiekujący się dziećmi, mogą godzinami mówić o metodach, zasadach indywidualizacji nauczania, nowoczesnych programach edukacji. Są to pojęcia

tajemniczy "szyf" Sherborne W ćwiczeniach pomagają bezinteresownie uczniowie i III LO oraz wspomniany już Liceum Medyczne.

Magu Lebrun, która opiekowała się dziećmi, która opiekowała się i adaptowała je bez względu na rasę, czy religię ich rodziców, napisała w swojej książce "Lekarze Nieba, Lekarze Ziemi". "Gdy dziecko się rodzi, daje mu mleko, karmicie je, gdyż nie może żywić się samo, zajmując się jego ciętym, być było zdrowe i piękne, a co z jego umysłem? Czy jest uwarunkowaniem jego umysłu uczenie go tolerancji, odpowiedzialności za swe życie, uodpornienie (wtedy istoty silnej), zdolność stawienia czoła zyciowym próbom?"

Właśnie te pytania, które są jednoczesnie odpowiedzią, stanowią wyróżnik tej placówki. Myślę, że rodzice, którzy oddali do tego przedszkola swoje dzieci, zgodzą się ze mną. Mówię się także zastanowić, czy my sami nie potrzebujemy idei integracji i takiego "przedszkola" dla dorosłych?

Jack Kłuczkowski

Informujemy, że wznowiła działalność

AUTO - MYJNIA

Kwidzynie, ul. Łąkowa 29d, tel. 32-78.

Soboty od 8.00 do 16.00

w czynie od 8.00 do 13.00

ZAPRASZAMY !

POROZUMIENIE

Towarzystwo Kulturalne Ludności Niemieckiej "Ojczyzna" w Kwidzynie podpisało porozumienie z Zarządem Miasta o współpracy w dziedzinie oświaty, sportu i turystyki, ochrony zabytków, ochrony środowiska oraz ochrony zdrowia.

Towarzystwo Kulturalne Ludności Niemieckiej "Ojczyzna" będzie wspierało także poczynania władz samorządowych Kwidzyna w sprawie pozyskania z Fundacji Polsko-Niemieckiej funduszy na ochronę środowiska.

SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT

NIE MA TADEUSZA...

Doprawdy trudno pogodzić się z faktem, że na kwidzyńskich boiskach i w salach sportowych nie zobaczymy już charakterystycznej sylwetki TADEUSZA MUSZYŃSKIEGO...

Waldemar Bukowski

SPORTOWY WEEKEND

REKREACJA Kwidzyński MOSiR zaprasza na najbliższą sobotę 4.02 uczestniczących w zawodach...

KOSZYKARZE (zespoły czterechosobowe i dwudziestych w dwóch chłopców) spotykają się w sali SP nr 6...

MIŁOŚNICY UNI - HOCA (zespoły trzyosobowe - dziewczyna i dwóch chłopców) grają w sali SP 5 ul. Halera...

NATENISISTÓW STOŁOWYCH (turnieje indywidualne i dwudziestych i chłopców) czeka sala SP 1 ul. Stowiarza...

PILKARZE NOŻNI (zespoły czterechosobowe) wystąpią w sali SP 4 ul. Warszawska...

Na zwycięstwo czekają nagrody niespodzianki

Jednocześnie informujemy wszystkich mieszkańców naszego miasta, że w przypadku mrozu na stadionie miejskim czynne będzie w godzinach 10.00 - 20.00 LODOWISKO...

Z HACZYKIEM W HERBIE

Walne Zgromadzenie Sprawozdawczo-Wyborcze Niezależnego Towarzystwa Wędkarskiego w Kwidzynie za nami...

przekonała uczestników, że nasza organizacja żyje, że jest bardzo prężna i że praktycznie możemy wszystko...

Zagajając otwarcie obrad prezes zastępującego Zarządu Zbigniew Silko, witając w serdecznych słowach przybyłych gości...

Kolejnym punktem zebrania były wybory do władz Towarzystwa na kolejną, czteroletnią kadencję...

Kalendarz brań: piątek do godz. 15.00 brania bardzo dobre, wieczorem zmienne...

Zwyciężył rozsądek A JEDNAK JEZIORAK

Wreszcie dzięki kończąca mecz o puchar Polski między Jeziorakiem Itawa a Amicą Wroneki. Faktycznie spotkanie rozpoczęło się i zakończyło 30 listopada 1994...

Itawski klub, za przebywanie w bezpośredniej bliskości bostka kibica, ukarano rozegraniem jednego spotkania mistrzostwa regionu bez udziału publiczności...

P.S.

Najgorzej to nam wszystkim wydaje się zapewne Artura Bugaj, którego pozwano przed Iwawski Kolegium dś wyroczek...

MŁODZICY MTS-U AWANSOWALI

Dobiegła końca wstępna runda rozgrywek ligi strefowej w pięciu zespołach młodzieżowych...

WB

W Inowrocławiu bez straty seta SIATKARZE MTS SP 1 W FINALE STREFOWYM

Kontynuują zwycięską passę młodzi siatkarze MTS SP 1 Kwidzyna w rozgrywkach ligi strefowej...

WB

Wybiegali awans K.KOWALEWSKI I W.HERMASZEWSKI JADĄ DO SPALY

Dobrze spisali się w halowych, lekkoatletycznych mistrzostwach Makroregionu Pomorskiego biegnący i biegące kwidzyńskiego MKS-u...

WB

PUCHAR POLSKI w piłce ręcznej WYBRZEŻE GRA DALEJ

Wykorzystując przerwę międzyrundową piłkarze ręczni -seniorzy zrzuczeni w Gdańskim Okręgowym Związku Piłki Ręcznej rozegrali eliminacje Pucharu Polski...

WB

GRAŁY PIŁKARSKIE "PIĄTKI"

W Kwidzynie, z udziałem dwunastu zespołów, rozegrano jeden z półfinałowych turniejów "Piłkarskie Piątki" w ramach XX Igrzysk Młodzieży Szkolnej woj.

kolejności zajęły: SP 4 Kwidzyna i SP Susz. Na pozycjach 5 - 8 sklasyfikowano: SP 1 Kwidzyna, SP Legowo i SP 2 Kwidzyna

WB

XXV-LECIE SKKT-PTTK "PIGUTY"

14 stycznia 1995 r. w Zespole Szkół Zawodowych Nr 2 w Kwidzynie odbyła się uroczystość z okazji 25-lecia SKKT-PTTK "PIGUTY"...

Dotychczas zorganizowane zostały 354 imprezy turystyczne, w których udział wzięło 9883 uczestników...

W czasie tej uroczystości Honorową Regionalną Odznakę Krajową zdobył "Młośnik Ziemi Elbląskiej" otrzymał: Henryk Michalik, Antoni Barganowski...

"PIGUTY"

INTERTOP ul. Wojska Polskiego 91 tel. 28-22, 28-47. W ofercie: rury, pręty gładkie i żebrowane, kątowniki, ceowniki, dwuteowniki, płaskowniki, blachy, drut spawalniczy i elektrody, styropian i wełnę mineralną, siatkę ogrodzeniową, gazy techniczne, usługi ślusarsko - spawalnicze.

BIŚKAWKA

TRZECIA SYMFONIA CZYLI BAJKA O SHOW BUSINESSIE

Pamiętacie jeszcze państwa N., muzyków i kowali muzycznych talentów? No to posłuchajcie.

Dawno, dawno temu, a właściwie całkiem niedawno sianą całą okolicę państwa N. opatentowała nowa dyscyplina sportowo-rekreacyjna pod egmatyczną nazwą "Muzyczny ping-pong". Jako koneserzy muzyki łowcy talentów powołali wiele czasu kształtowaniu przyszłych kadr dla orkiestr symfonicznych, ludowych, jazzowych i podwórkowych. Niechcąc apali jedynie do kapel rockowych, gdyż amatorski i pozawoływany ram styl tej muzyki wyzwał się spod kanonów i kluczy z podstawową zasadą

klasyki muzycznej czy też muzyki klasycznej: P1+P2+P3=E, gdzie P1 to posłuszeństwo, P2 - praca, a P3 - pieniądze, zaś E to efekt końcowy wyrażony wzorem: E = (S-M) W. czyli efekt końcowy jest różnicą przepiękności studenta S przez wytrzymałość W, po wypraniu mózgu M oczywiście.

Na całe nieszczęście czarne chmury zaczęły więc zbierać się nad głowami wirtuozów ping-ponga. Jakies fałszujące beztalentia polecały na skargę do samego Orfeusza, zenię państwa N. chcąc z nich zrobić Beethovenów i Bachów, a im przeciwieście wystarczył Krawczyk czy Sośnica. Pomawiali przy tym państwa N. o niskie pobudki ich tytanicznej doświadczenia o niedną

chęć zysku kosztem głuchych jak pień nieudaczników. Zrobił się huczek, kiedy Orfeusz rąbnął w struny swojej cytry, ale - jak to bywa między muzykami - okazało się, że zasłuchani w Wagnerowskie tony wpadli w rezonans i w finale razem już wyzycyli swą emocje wywołane dramatycznym koncertem.

Mimo to nadal pobrzmiwał w powietrzu ogłosz. Trab jerychonskich i w Państwowym Gimnazjum Wzornictwa Umysłowego uczyniło się out ciasno na siedzieć choru i saję koncertowa. Państwo N. postanowili zarobnie wnieść uczciwie pieniądze w sektor prywatny, jako że czasny mądry wolnego rynku, wolnej konkurencji

i bardzo wolnej muzyki - pod warunkiem, że będzie to muzyka klasyczna. Powołano do życia Prywatne Seminarium Wokalno-Instrumentalne "N & N Co.LTD" rozpoczęło więc chlubną działalność na wielo-upowszechniania muzyki w głuchym na jej piekno narodzie. W kameralnych warunkach i w atmosferze wielkiej sztuki szlifowali swe opomaga Giepcy Śpiewacy, a instrumentalni mogliście flukli gamy na klawiszach, strunach i negistrach. Tonic, zeikuniednym pianistom klapy fortepianu przyzstąpiła lapa, a kilku innym szarpidrumo paluchy wkręciły się w struny. Tonic, że dobrze nawet zapowiadającej się wokalistce gośdebrato, kiedy dowiedziła

się, iż do górnego "C" brakuje jej jeszcze połowy oktawy. "Nie od razu La Scala zbudowano" - jęk powiadają starzy kompozytorzy i trzeba się liczyć z ofiarami zręcznymi na stos Sztuki, by zakuliła ona pełnią brzmienia.

Naczelny dystryktor Państwowego Gimnazjum Wzornictwa Umysłowego nie omisszał dostrzec heroicznys wysiłków państwa N. W uznaniu dla ich ciężkiej, pięknej i chlubnej misji, dla trudu włożonego w kucie dolarów - jak nakazuje etyka kompozytora i współczesny obyczaj - przyznał wieniec laurowy, co prawda z papieru, ale na każdym liściu narysowany był facet w koronie, a obok niego

wydrukowali jakieś cyferki. Ludzie gadają, że te liście, co to z nich ten wieniec niby zrobili, to takie prezenty od jednej pani - co się Gronkiewicz jakos tam nazwała i walca lubi łańczyć-naświegto-denominacji. Polacy to lubią te wszystkie święta, bo do roboty nie trażać, można muzykę posłuchać, w telewizor popatrzeć na to losowanie, a nuż co w totka się wygra...

Kochani! Pieniądze nie spadają z nieba. Trzeba na nie uczciwie zarobić pracą. Ze bezrobocie? Wystarczy uszyć głową, zbudować male studio nagrania i porobić w show businessie. To niezła fucha... (markiz de Jad)

HOROSKOP

Baran (21 marca - 20 kwietnia)
Pamiętaj, że powiesz wrazenie bardzo się liczy, starannie więc przgłój się do nowego zadania, które Cię czeka. Postaraj się zyskać sympatię otoczenia, a sukcesy Cię nie ominie.

Blyk (21 kwietnia - 21 maja)
Udany najbliższy weekend. Wyprzedz dotąd jak skrydła, ił do pracy, więc w ten tydzień wędzisz z impetem. W środku tygodnia zaskakujące spotkanie, które wywala wiele spraw. Chcąc dojść do prawdy, musisz być bardziej dociekliwy.

Bliznięta (22 maja - 21 czerwca)
Najbliższy okres nie będzie zbyt ciekawy i zapowiada się raczej nudno. Dużo znużonej pracy, niech jednak nie spowoduje ufratę dobrego nastroju. Nawiguj kilka nowych szans, harmoności, z których jedna może przerozrzeć się wcoś trwałego.

Rak (22 czerwca - 22 lipca)
Ostatnio miałeś całą serię sukcesów w pracy zawodowej, możesz więc trochę zwolnić tempo. W weekend najlepszy gdybys wyjechał gdzieś na miasto, na miejsce powolne.

Lew (23 lipca - 23 sierpnia)
Dobrze byłoby gdybys na kilka dni wyjechał z domu. Gwiazdy wywołują naciągającą spłecia z partnerem. Po kilku dniach rozstrzygnięto harmonia. Z kolei żadnego zagrożenia w pracy i finansach.

Panna (24 sierpnia - 22 września)
Cały czas dobra passa w sprawach zawodowych, masz nawet szansę na awans i podwyżkę. Również w uczuciach niczym nie zakłócona harmonia. Staraj się, by obecna sytuacja trwała jak najdłużej.

Waga (23 września - 23 października)
Od środka tygodnia sprzyjać Ci będzie Wenus. Jeśli jesteś samotny, masz szansę spotkać zyciowego partnera. Nie spiesz się z tym, że z małżeństwem, w tak poważnych decyzjach pośpiech nie jest wskazany. Sytuacja finansowa, obecnie nie najlepsza, zdecydowanie się poprawi.

Skorpion (24 października - 22 listopada)
Skończył się piwa, trzeba by teraz wypić, dalsze upieranie się przy swoich racjach pogorszy tylko całą sprawę. Jeśli okazję troche dobrej woli, konflikt zniknie. Po burzy z reguły zaświeci słońce.

Strzelec (23 listopada - 21 grudnia)
Niewszycy z Twojego otoczenia wiedzą, co powinno się robić, a czego po prostu nie wpa. Jeśli pewną wypowiedź przyjąłeś jako napastę na siebie, pamiętaj, że to tylko nie-zręczność językowa i niech Cię to nie przynębia.

Kozłoróżec (22 grudnia - 20 stycznia)
Weekend będzie bardzo rodzinny, a po naraniusil czekają Cię nowe zadania. Twdi przełożony liczy na Ciebie, a za intensywną pracę czekają Cię laury i poprawa sytuacji finansowej.

Wodnik (21 stycznia - 20 lutego)
W tym tygodniu konieczne zwolnić tempo w pracy. Ty starasz się, że w najbliższym zanharujesz się, a nini w tym czasie zalewająca prywatne sprawy. Weź kilka dni urlopu i spójrzę w miłym towarzystwie.

Ryby (21 lutego - 20 marca)
Bardzo szczęśliwy tydzień. Weekend spędzisz u boku ukochanej osoby, wręcznie on wiele miłych chwil. Możesz już planować wspólny wyjazd bez obaw. W środku tygodnia otrzymasz interesujący list.

POMOC SPOŁECZNA INACZEJ

W Kwidzynie działają aż 23 organizacje i instytucje związane z pomocą społeczną. Są wśród nich fundacje, np. "Misericordia", Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, korzystający z dwóch źródeł finansowania (rządowego i samorządowego). Działają w mieście różne stowarzyszenia i kółka. Podstawowa jednak wola wszystkich jest brak jakiegokolwiek koordynacji działań. Pozytym wśród tych organizacji i instytucji gnie człowiek, który nie bardzo wie, gdzie i jak szukać pomocy. Wiadomo także, że dzisają należy bardzo umiennie wykorzystywać środki finansowe, zwłaszcza że przy ogromnych potrzebach są one ograniczone. Brak koordynacji działań powoduje "przeklekanie" ciekawych inicjatyw i pomysłów. Brak kompleksowego rozeznania i informacji o wzajemnych działaniach tych instytucji spowodował potrzebę stworzenia nowego modelu funkcjonowania pomocy społecznej w Kwidzynie. Pomysłodawcą jest radny Kazimierz Gorlewicz, który od wielu lat związany jest z pomocą społeczną, chociażby przez fakt kierowania Domem Pomocy Społecznej.

Nowa koncepcja pomocy społecznej jest już powoli wdrażana. W chwili obecnej wyodrębniono podkomisję pomocy społecznej z komisji zdrowia. Powołany zostanie też zespół konsultacyjny, którego zadaniem będzie zajmowanie się sprawami związanymi z pomocą społeczną. Oczywiście zespół konsultacyjny i nowe ramy działania pomocy społecznej muszą być zatwierdzone przez Radę Miejską. Kolejnym etapem ma być powołanie koordynatora czyli pełnomocnika, który kierowałby całością.

Zadanie nie jest łatwe, gdyż trzeba przeanalizować dotychczasowy stan organizacyjny, merytoryczny i finansowy wszystkich działających w mieście instytucji, ośrodków, stowarzyszeń itp. Pomysłodawcy chcą wystąpić do ministerstwa piac i polityki społecznej o kwotę lub częściowe zniszczenie lub ograniczenie kredytów udzielanych w ramach pomocy dla miasta na zasadzie czasowego eksperymetu. Aby pomóc zacząć funkcjonować w nowych ramach, należy ustalić potrzeby według różnych kryteriów - według rodzaju schorzeń, stanu zdrowia, wieku, itp. W nowym modelu trzeba będzie ustalić, czym zajmować się samorząd, powiat, państwo, a czym organizacje pozarządowe i pozasamorządowe.

NAPISALI DO NAS

"CZY CELOWA DEZINFORMACJA" - WYJAŚNIENIE

W poprzednim wydaniu "KK", z 26.01.95 r., opublikowaliśmy list naszego Czytelnika zatytułowany "Czy celowa dezinformacja?". W związku z tym listem zgłosił się w naszej redakcji proboszcz parafii Świętej Trójcy franciszkanin ojciec Albin Sobczyński, by wyjaśnić zaistniałe nieporozumienie. Oczło w niedzielę 15 stycznia w kościele Św. Trójcy ogłoszono w czasie mszy, że 22 stycznia do puszek przy wyjściu z

kościół zbierane będą ofiary dla cierpiących mieszkańców Czezenia. Taką samą informację podano w czasie mszy 22 stycznia, a przed kościołem ministranci zbierali datki do puszek. Ogłoszenie o tej zbiórce przez cały poprzedzający niedziele 22 stycznia tydzień wywieszone było w specjalnej gablocie informacyjnej, by każdy wiemy mógł się z nim zapoznać.

Z listu naszego Czytelnika wynika, że nie każdy jednak zrozumiał treść ogłoszenia. Proboszcz parafii na przyszłość prosi swych parafian, by w wypadku jakiegokolwiek wątpliwości zgłaszali się do niego celu uzyskania informacji i wyjaśnienia, co pozwoli uniknąć podobnych nieporozumień. Poinformował nas również, że w niedzielę 22 stycznia dla mieszkańców Czezenia w kościele Św. Trójcy zebrałono 5 mln zł (starych) pieniędzy, te zostały wysłane na najważniejsze konto "Caritasu".

CZY ZNASZ SWOJE MIASTO? KONKURS NR 126

W dzisiejszym numerze rozwiązanie konkursu nr 124. Zdjęcie nr 124 przedstawiało budynek położony w Kwidzynie przy ul. Warszawskiej 5. Zagadkę prawidłowo rozwiązało 37 osób, a nagrodę wylosowała pani Urszula Lamparczyk zamieszkała w Kwidzynie.

Za tydzień rozwiązanie konkursu nr 123. Odpowiedzi na konkurs nr 123 i 124 prosimy przysyłać na adres redakcji lub przynieść osobiście - Kwidzyn ul. Braterswa Narodów 46 tylko na kartach pocztowych i pocztówkach z zaznaczonym numerem konkursu, którego odpowiedzi dotyczy. Odpowiedzi zamieszczone nie na kartach pocztowych, a w listach czy na zwykłych karcieczkach, nie będą brały udziału w losowaniu nagród! Życzymy miłej zabawy. Zapraszamy do redakcji po odbiór nagrody.

UWAGA KRZYŻÓWKOWICZE!

Rozwiązanie krzyżówki z nr 51/181 brzmi: "Wigilia piękna, a jutrznia jasna - będzie stodoła cisna". Nagrodę wylosowała pani Bogusława Browarczyk zamieszkała w Kołodziach, 82-550 Prabuty

NEMOJ- TYCZNA DZIENA	3	OMEDIA LACZNIK	4	K	5	MAD NA ZELU	6	WARTO W MIECIE MIAŁO	7	ZESPÓŁ REZERW OWYCH DZIAŁY	8
MAJĄ ZA TYTUŁ LITÓW	1	SOBÓL DARMO	2	R	14	SWIETLI- ZJE 48	14	MIE WILNA, PA- KAZA WIAŁ	15	ZOOB TALER	15
SPIC DO LOGI	2	LE	2	K	2	OM	2	AN	2	IA	2
ODKRYŁ MAREK CURIE	23	E	23	K	23	O	23	L	23	O	23
UMIE PIAN	15	P	15	P	15	O	15	L	15	O	15
PITY Z DZIERN	2	K	2	O	2	L	2	O	2	G	2
KURCOT W BŁO	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
S	18	A	18	M	18	D	18	Z	18	A	18
MESZCZ- NIE BIEBIE	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
IMIE GIBO- NA, AKTORA	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
TADUZE PIW CIARZ	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
OMEDIA FAK KIBIĘCYA	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
WYCHAZ Z RANY	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
DANIELI CZOSK	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
P	16	A	16	M	16	A	16	N	16	T	16
MEL BUCIEL	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
WIEZI SANIE	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
WIEDZA KOROWSKA JAJOWA	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
OWIE WYKŁA	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
K	6	L	6	A	6	M	6	A	6	N	6
OWI ZYTOR	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
A	6	G	6	E	6	N	6	T	6	A	6
OWIEN ZAPĘCHA	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
AROLI- MIEC	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
BLIK	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
WYBY LUB PIEK	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
ŁĄCZNIK KURCOWY	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
K	13	O	13	K	13	O	13	K	13	O	13
BŁ KOSZUŁ WIEGO	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
ALFONZ POWOL- "JANNA"	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
WYSPA KOR- LOWA	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
POWIEŚ E. ZOLI	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
A	17	R	17	K	17	A	17	Z	17	O	17
ODŁY	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
A	17	A	17	Z	17	O	17	T	17	A	17
LITER BIE STO NAD NAD	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
A	21	O	21	L	21	I	21	T	21	A	21
STĘPIA W METRYCE ANTYCE GRZYWNA	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
K	21	L	21	I	21	N	21	O	21	N	21
OWIEN PIKTO MIANE	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
UWYB CHATEL MIEC DA	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
T	3	A	3	T	3	A	3	T	3	A	3

Rozwiązanie krzyżówki należy przesać w ciągu 14 dni na adres redakcji.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	

**Rosną ceny mieszkań
NOWE USTAWY DOTYCZĄCE NIERUCHOMOŚCI**

W ostatnich kilku tygodniach 1994 r. zmniejszyła się oferta mieszkań, wzrosło natomiast zapotrzebowanie na te nieruchomości. Tym samym zwiększyła się przewaga popytu nad podażą. Na niektórych giełdach i w agencjach pośredniczących liczbę mieszkań wystawionych do sprzedaży z kilkuset sprzedawców w kilkuset kupców (listopad, grudzień) zapotrzebowanie na działki budowlane. Poszukiwane były przede wszystkim klamki blisko centrum miasta i po umiarkowanych cenach, aby cała kwarta za ziemię mieściła się w przedziale 100-300 metrów kwadratowych. Nie zmieniło się natomiast zainteresowanie domami - było nie wiele w ciągu całego minionego roku. W grudniu 1994 r. wzrosły w stosunku do października ubiegłego roku, o kilka (do 20) procent ceny mieszkań. Na przykład w Warszawie średnia cena metra kwadratowego podwyższona została z 10,5-11 do 12-13 mln starych zł.

cd. na str. 1X

**Nasza sonda
CZY JA ARMIA?**

"Jako prezydent ponoszę odpowiedzialność za bezpieczeństwo państwa. Nie dopuszczę, aby w tej dziedzinie dochodziło do destabilizacji i politycznych rozgrywek. Tam, gdzie chodzi o podstapę bytu narodoego i obronności państwa, moje działania będą stanowczo i skuteczne." - Lech Wałęsa

"Uważamy, że są pewne wpróbowane wzorce, działające w państwach demokracji zachodniej."

cd. na str. 11

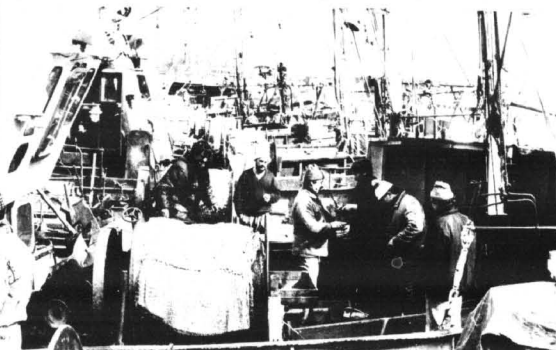
DZIENNIK POMORSKI

ISSN 1232-3713
Nakład 85 tys. egz.

Regionalne Pismo Pomorza Nadwiślańskiego

Nr 5 (94) GDAŃSKIE • ELBLĄSKIE • TORUŃSKIE 02.02.1995 r.

Albo specjalne przywileje dla marynarzy, albo konkurencyjna flota JAKI KODEKS MORSKI

Przez kilkanaście lat toczyła się toczy walka o prawa i obowiązki marynarzy. Ludzie wykonujący ten zawód, jak mało który narazeni byli i są na nadużycie ze strony pracodawców. W Polsce właściwie dopiero rok 1941 przyniósł pierwsze nowoczesne ustalenia dotyczące warunków pracy na statkach. Niestety, już niespełna pięć lat później "gospodarka planowa" PRL całkowicie zlekceważyła normy gospodarki rynkowej, w konsekwencji czego polscy marynarze stali się wręcz uprzywilejowaną kastą zawodową, żyjącą grubo powyżej przeciętnej, kosztem społeczeństwa.

Dziś trudno się im pogodzić z potrzebą zrównania szans wszystkich grup zawodowych.

Nieprawdą jest, co często głoszą przedstawiciele marynarskich związków zawodowych, że w przeszłości w innych krajach europejskich marynarze zawsze byli traktowani specjalnie i zawsze zarabiali dużo więcej niż "szczytujący". Przeczętemu powszechnie dostępne fakty historyczne.

Już w średniowieczu probowano ludzimi moźca zapewnić prawo do pewnych świadczeń społecznych. Pierwszą próbą ujęcia tego tematu w ramy obowiązujących przepisów był tak zwany "Zwojez z Oleronu", które oparto na znaczenie wcześniejszych przepisach ustalonych w basenie Morza Śródziemnego, znanych pod nazwą "Ustawy z Rhodos". Dotyczyły one nie tyle stosunków z pracodawcą, co jednolitych norm postępowania załogi statku w jego codziennej eksploatacji. Regulowały prawa i obowiązki kierownictwa wobec szeregowych marynarzy, a także wzajemne stosunki służbowe pomiędzy poszczególnymi członkami załogi.

Pomieważ swego czasu najpoważniejszym problemem były... czyżby na posłachach, jako następstwo starć podczas intensywnego wioślowania... ówczesni marynarze domagali się, by doleniwość i uczucie za ich chorobę zawodową i wprowadzić odszkodowania materialne.

cd. na str. 1V

Jest problem

- Od kilku lat systematycznie wzrasta przestępczość. Do policyjnych kartotek trafiają ludzie coraz młodszy, dzieci, które mijają się z prawem. Czy ta sytuacja znajduje odzwierciedlenie w sędziowskich statystykach?

- O tym, czy przestępczość wzrosła, czy też nie, wypowiedzieć może policja lub prokuratura, my możemy brać pod uwagę tylko ilość spraw załatwianych przez sąd. Nie wszystkie sprawy, którym zajmują się organa ścigania trafiają do sądu. Nie zawsze sprawa zostaje wykryta. Dlatego nasze statystyki nie odzwierciedlają stanu przestępczości na danym terenie. Wzrosła ilość rozprawy w sprawach zarówno wydziałów rodzinnym, jak i cywilnym, czy karnym, ale z tego nie możemy jeszcze wyciągać daleko idących wniosków. Część z tych spraw

przesiępstwo tzw. niealimentacji, czy uchylania się od płacenia alimentów. Jest to kategoria przestępstw charakterystyczna dla mężczyzn, aczkolwiek w ubiegłym roku kilka kobiet zostało skazanych za ten czyn. Więcej było również spraw przeciwko mieniu - kradzieży, włamań, spraw dotyczących przestępstw drogowych, również tych popełnianych w stanie nietrzeźwym.

- A jeśli chodzi o przypadki znęcania się nad rodziną, maltretowania dzieci? O tych problemach mówi się coraz głośniejsze, ale tak niewiele z nich wychodzi na światło dzienne.

- Tępy tu przestępstwa są najróżniejsze do wykrycia. Ujawnia się je zwykle przypadkowo - gdy np. lekarz, czy wychowawca w przedszkolu coś zauważy. Do nas nie wpłynęła w ubiegłym roku żadna sprawa znęcania się nad dziećmi, z przestępczości też nie pamiętam jakiś drastycznych przypadków. Wpływają czasami akty oskarżenia w

NIE MA DZIAŁANIA NA GRANICY PRAWA Z sędzią Ewą Koperską rozmawia Małgorzata Kupper

podchodzi sprzed roku, dwóch, nawet trzech. W 1994 r. rozpatrywałam o 130 spraw więcej niż rok wcześniej.

- To dużo.
- To bardzo dużo i głównie były to sprawy z oskarżenia publicznego. Zwiększyła się również ilość osbó osadzonych. Najwięcej spraw wpłynęło do nas pod koniec roku - w listopadzie i grudniu, ale z tego absolutnie nie wynika, że w tym właśnie miesiącach drastycznie wzrosła przestępczość.

- Do którego z wydziałów dociera najwięcej spraw? Jakiego rodzaju przestępstw trafiają najczęściej na wokedną?

- Ilość spraw cywilnych nieznacznie wzrosła w ubiegłym roku, największy wpływ spraw zanotowaliśmy w wydziałach karnym i ksiąg wieczystych. W porównaniu z 1993 r. było o 12 więcej spraw o

kłóty prokurator zarzucając mężczyźnie znęcanie się nad żoną, jednocześnie zarzuca mu znęcanie się nad dziećmi, ale są to sprawy nieliczne. Z niektórych spraw, które rozpatrywałam, wyłączałam zarzut znęcania się nad dziećmi. Nie było podstaw, aby przypisać oskarżonemu również w tym zakresie. W 1993 r. zanotowaliśmy 21 spraw o znęcanie się nad rodziną, w 1994 r. - 11. Zawsze są to sprawy bardzo delikatne i niejednoznaczne. W sprawach rodzinnych nie zawsze jest tak, że wyłącznie jedna osoba jest winna zaistniałym konfliktom. Wiele okoliczności ma wpływ na zachowania współmałżonków i nie zawsze jest tak, że winą obarczyc można tylko mężczyznę. Rozpoznawaliśmy tam, gdzie sąd uniewinnił oskarżonego od zarzutu znęcania się nad żoną przynajmniej, że trudno mówić o znęcaniu się w sytuacji, gdy oskarżony był prowokowany przez kobietę.

cd. na str. 11

Pomorska samorządność gospodarza Warto skorzystać

Przy Gdańskiej Izbie Gospodarczej (Długi Targi 39/40, tel. 318681-5 w. 12) rozpoczęło działalność biuro regionalne Centrum Korespondencyjnego EURO INFO, którego zadaniem jest ułatwienie kontaktów i nawiązywanie współpracy pomiędzy naszymi i średnim biznesem polskim i krajów Unii Europejskiej. Za jego pośrednictwem można znaleźć partnera do współpracy, uzyskać informacje o programach pomocy finansowej ze środków Unii Europejskiej, na temat obowiązujących międzynarodowych przepisów, organizowanych targów i wystaw. Dotychczas Euro Info istniało tylko w Warszawie. Stworzenie regionalnego ośrodka oczywiście przybliży lokalny biznes do Europy. Oferta usług jest atrakcyjna. Pozwala zorientować się w wymogach zachodnich partnerów, wyjechać na interesujące imprezy, nawiązać handlowe i produkcyjne kontakty. Gdańskie biuro posiada kontakt z siecią ponad 200 podobnych biur w krajach Unii Europejskiej. Dodac należy, że wszystkie usługi są oferowane bezpłatnie (finansuje Unia Europejska).

Centrum Informacji Gospodarczej

Im więcej wiemy, tym łatwiej podejmujemy trafne decyzje. Oczywiście do uzyskania wiedzy potrzebne są źródła informacji. Od lata ubiegłego roku przy GIG działa Centrum Informacji Gospodarczej (tel. 31-86-81-0 i 85 w. 62, 46). Daje ono dostęp do informacji o finansach krajowych i zagranicznych, pomaga w poszukiwaniu dostawców, producentów, rynków zbytu, pozwala na skorzystanie z wywiadowni gospodarczej. Centrum udziela informacji o obie strony, zarówno polskim klientom jak i zagranicznym. Centrum Informacji Gospodarczej wchodzi w skład Gdańskiej Sieci Wspierania Biznesu. Zapewnia klientom dyskrekcję, bezstronność i zrelatywizację.

cd. na str. 11

ZAWIANY BOCIAN

To, co nasz fotoreporter uchwycił na zdjęciu publikowanym poniżej nie jest odmianą bociana syberyjskiego, któremu zaden mroz nie jest straszny. Nie jest to też bocian o spóźnionym refleksie, który nie zorientował się, że jego kompani dawno już po łkach Republiki Południowej Afryki (z tak daleko bowiem bociany odlatują na zimę). Nie jest to też, choć mógłby być, bocian w akcji, przy niekiedy niebezpiecznym, a gwałtownym odcieplaniu się klimatu.

To, co Państwo widziecie na zdjęciu, jest nieodłączną reklamą kleju do glazury firmy ATLAS. Zapytaliśmy więc pana Tomasza Banella-szefa promocji w łódzkiej ATLASIE - o powody, dla których firma produkuje klej do glazury, zdecydowała się na użycie w swojej reklamie akurat postaci kowych bocianów.

"Nieraz zdarza się, że producenci materiałów budowlanych wykorzystują swych kompaniach reklamy w formie zwierzątka. Część z nich, o zaskakująco, dla przykładu, białym koncem produkcji systemu grzewczego ma za gołota zajczka... wykluwającego się z jaja. Inny amerykański producent korzysta dla reklamy swoich klejów z wizerunku pingwina. My wybraliśmy bociana. Wprawdzie nie wydaje on ażwiku, kle, klej ale i tak zwraca na siebie uwagę. Zwłaszcza zimą, gdy zaśniewane bociany przykująją uwagę każdego podróżującego, a zwłaszcza dzieci."

Przy okazji powiedzieliśmy się, że tego typu "ptaków", które stają w szutynych gniazdach mocowanych na starych, odkupionych od Poczty słupach telefonicznych, ustawiono przy drogach całej Polski już ponad 300. Życzymy naszym czytelnikom, aby była to jedyna anomalia, jaka spotka ich w czasie zimowej podróży po naszych drogach.

J.W.
(tekst sponsorowany)

Sensacje z przeszłości

Tajemnicza wydarta "Wigrom"

Niedawno przejmując tragedię statków "Kudowa-Zdrój", "Busko-Zdrój", a ostatnio promu "Jan Heweliusz" - wydawać by się mogło - odsunąć w niepamięć jedną z największych "owynialnych" katastrof morskich okresu II wojny światowej, jaka była zatonięcie polskiego masowca SS "Wigry".

Tak jednak się nie stało. Katastrofa ta jako, że część załogi 29-osobowej była różnej narodowości, zawsze wzbudzała i nadal wzbudza zainteresowanie w środowiskach marynarskich wielu krajów europejskich, oczywiście także w Polsce.

Emocje jakie towarzyszą wspomnieniu o "Wigrach" spowodowane są zapewne długo nie wyjaśnionymi okolicznościami zatonięcia. Dotychczas wydawało się również, że nie ocaleni nikt z załogi dowodzonej przez kpt. z w. Władysława Grabowskiego.

Wielkim więc zaskoczeniem stał się niezwykły wywiad z Barga Kristjanssonem, jaki stosunkowo niedawno zamieszczała szwedzka gazeta "Timin". Kristjansson, jak się okazało, był członkiem załogi ss "Wigry" w jego ostatnim rejsie, a obok niego uratował się wówczas (15 stycznia 1942 roku) także jeden z Polaków.

Wywiad ten, sporządzony do Polski przez naszą ambasadę w Reykjaviku, a potem rozkolportowany w środowisku marynarskim, sprawił, że odezwały się jeszcze kilka osób, którym - jak się okazuje - także znane są bliźsze szczegóły o katastrofie ss "Wigry". W ten sposób jedna z najtragiczniejszych, a zarazem najbardziej tajemniczych kart w historii Polskiej Marynarki Handlowej została w dużej części odkryta. Obecnie przedstawiamy ją na naszych łamach najpierw - fragmenty wywiadu z Islandzkiem Kristjanssonem, a potem - postscriptum pióra dwóch Polaków.

- Na wstępie powieć nam, Barga, skąd płynięcie, gdy wydrzyło to niebezpieczeństwo?

- Byliśmy w podróży z Islandii do Stanów Zjednoczonych i płynęliśmy w wielkim konwoju. Mieliśmy za sobą niemal połowę drogi działającą nasod Ameryki, gdy rozpoczął się atak torpedowy na konwoj. Stalki zaczęły tonąć jeden po drugim. Później opowiadano nam, że zatono do 40 statków oraz, że te, którym udało się dotrzeć do portów były w okropnym stanie. Gdy rozszalał się na Atlantyku sztorm nienowi musieli wstrzymać swoje ataki.

cd. na str. 1V

LLENTABHALLEN

LEKKIE HALE STALOWE

Gdańsk, ul. Rzeczypospolitej 8
tel. (58) 53-16-59, 53-15-15
dysponujemy siecią agentów w całym kraju

WIEKZA OBNIŻKA CEN OBRAWA ZIMOWEGO do 40%

NabStar

OKAZYJNA SPRZEDAŻ PÓLBUTÓW MĘSKICH DO MARCA

BONIFIKATA 20% W SKLEPACH FIRMOWYCH

Starogard Gd.: ul. Chojnicka 4
ul. Sikorskiego 1
ul. Os. 60-lecia - AL. Niepodległości
Tczew: ul. J. Dobrowskiego 10
ul. Zwarki - D.K. I R
ul. D.H. „RETMAN”

G.D. WRZESZCZ: ul. Grunwaldzka D.H. SEZAM II p.
GRUDZIĄDZ: ul. Chemiczna 85
ul. Wybickiego 24
ul. Focha 15 D.H. „BIM”

SKÓRCZ: Plac Wolności
PEŁPLIN: ul. Samba
CZERSK: ul. Kościuszki 21 D.H. „GS”

ZIMA w ... BUDOWNICTWIE

DZIENNIK POMORSKI

Zakład Hydrauliczny

INSTALACJE MIEDZIANE SYSTEMY OGRZEWANIA

■ SPRZEDAŻ KOTŁÓW OLEJOWYCH I GAZOWYCH
 ■ VAILLANT I VISSMANN - CENY IMPORTERA ■ ZBIORNIKI NA PALIWO
 ■ KOMINY ■ AUTOMATYKA ■ INSTALACJE CO I WODNE

KOMPLEKSOWE WYKONAWSTWO

83-110 Tczew, ul. Reymonta 36a
 ☎ (069) 31-11-85

HURTOWNIA >> CAL <<

hurt - detal
 Gdańsk
 ul. Stągiewna 12
 tel. 31-49-14

- GRZEJNIKI ŻELIWE I PANELOWE
- ŻELIWO KANALIZACYJNE
- PCV KANALIZACYJNE
- WIAZY CIĘGIĘ I LEKIE
- KSZTAŁKI STALOWE I ŻAWORY
- OGRZEWACZE WODY
- KUCHNIE GAZOWE I ELEKTRYCZNE
- INSTALACJE SANITARNE PCV, CPVC
- WANNY I BATERIE
- ALUMINIOWYMI PRZYŁĄCZAMI
- FALJANSY SANITARNE

ISOLIT

WILGOTNE BUDOWLE

IZOLUJ SWOJ DOM NIEMIECKIM ORYGINALNYM SRODKIEM "ISOLIT" ISOLIT uszczelnia i grzeje ze wszystkich budowl!

- BEZ RODZĄCYM FUNDAMENTÓW
- 2 z powietrzem i wodą
- ISOLIT zapewnia 100% izolację

Środek wysyłamy na cały kraj. Przesył z ceną bezgotówką.

ISOLIT, os. Kopernika 15/13
 83-200 Starogard Gdański
 tel. fax (069) 242-19

PRZEDSIĘBIORSTWO

oferuje:

- wodomierze *profitec*
- ciepłomierze
- termostaty grzejnikowe
- regulatory dla ogrzewnictwa
- pompy GRUNDFOS
- zawory
- podzielniki kosztów ciepła wraz z systemem rozliczania

ZAPRASZAMY NA TARGI "CIEPŁO '95"

(15.02-18.02.1995 r.)
 Hala nr 1, stoisko nr 3
 81-213 Gdynia, ul. Opata Hackiego 12
 tel. (058) 23-41-05, tel/fax (055) 2... 10 27

PRODUCENT OKIEN PCV

- system PANORAMA
 - system niemiecki KBE

oferujemy sprzedaż ratalną inne materiały budowlane

MALBORK (Piaski)
 ul. Saperów 13
 tel. 36-06 wew. 25

TOWARZYSTWO GOSPODARCZE

W Daniel Nowakowski

- BLACHY CZARNE (SWW 0471-2) OD 0,9 DO 2,5 mm
- KĄTOWNIKI GORĄCO WALCOWANE (SWW) 0455 OD 25 - 50)
- PLASKOWNIKI (SWW 0455-1)
- RURY STALOWE CZARNE I OCYNKOWANE z gwintem
- STAL ZBROJENIOWA (SWW 0455)
- WALCÓWKA W KREGACH (SWW 0455)
- RURY KWADRATOWE 30x30x2 mm T.G. Gdańsk

ZAPRASZAMY do naszych HURTOWNI STALI

GDAŃSK ul. Narwicka 17 tel. 43-00-81 wew. 49 43-00-82 wew. 49
ELBLĄG ul. Toruńska 36, tel/fax 0-55/ 214-7
GRUZIĄDZ ul. Porowka 12 (skład opału nad Wałami) tel. 217-75

WYPOSAŻENIE ŁAZIENEK

Glazura i terakota **iris**

Baterie **FIORÉ** rubinetterie

Almir s.c.
 Tczew, ul. Wojska Polskiego 16 A
 ☎ 31-46-42

WYSTAWIAMY FAKTURY VAT

HURTOWNIA Elektronarzędzia i akcesoria

- BLACK & DECKER
- BOSCH Makita
- PFERD bester
- Globus
- STEINEL SANDVIK
- CELMA
- VIBEX s.c.

Gdańsk-Oliwa, Batyńskiego 32
 tel./fax 82-43-81, 8.00-16.00

JEDNA Z DWUNASTU FIRM W POLSCE

KORPORACJI PLATNIK VAT

E-MET-IMPEX

ARMATURA PRZEMYSŁOWA I POMPY

- zawory: kolumnowe, gwintowane, kulowe, bezpieczeństwa i redukcyjne
- armatura sieci domowej
- zawisy
- osprzęt do armatury: wkręty, wpuszczki, skrzynki
- kształtki żelaza ciśnieniowego
- manometry i termometry
- pompy: produkcji krajowej i zagranicznej

Gdańsk - Orunia, ul. Jedności Robotniczej z Blara Transbudowa 24a
 tel. (058) 39-00-71 do 75, w. 345, 346
 pon-pt. 8.00-15.00, sobota 8.00-12.00

Gwarantujemy realizację każdego zamówienia

HURTOWNIA KABLI

BYCHOWO

82-500 KWIDZYN, ul. Toruńska 36, tel/fax 0-55/ 214-7, TEL 73-06
 Fila TORUŃ 87-100 ul. Chrobrego 135/137 tel/fax 056/ 39-16-29

Oferuje w ciągłej sprzedaży:

- KABLE NISKIEGO NAPIĘCIA, ŚRĘDniego NAPIĘCIA
- KABLE SYGNALIZACYJNE I TELEKOMUNIKACYJNE
- PRZEWODY INSTALACYJNE oraz
- linki AL i AFL
- Kable grzewcze podłogowe "DEVIFLEX" ponad 1000 pozycji asortymentu osprzętu elektrycznego i instalacyjnego, opraw oświetleniowych

W CECHACH FABRYCZNYCH PRODUCENTÓW!

ZAPRASZAMY

BALTIC - STAL Sp. z o.o.

Gdańsk, ul. Przetoczna 66
 tel. 37-37-67

SKUP ŻŁOMU STALOWEGO

- W-1, W-2 oraz newsadu i szyn stalowych
- atrakcyjne ceny
- Płatność natychmiastowa

Wykonujemy również złomowanie konstrukcji ładowych i jednostek pływających.

Hurtownia Artykułów Sciemych i Technicznych

Tczew, ul. Chopina 12/13
 tel. (069) 31-24-53

- tarce do cięcia i szlifowania metali oraz betonu,
- ścienne płaskie i kształtowe,
- ścienne diamentowe i obciążane,
- ścienne i parapy do listnika,
- trzipniówki i oseski,
- piasek korundowy,
- narzędzia do cięcia i szlifowania glazury,
- opisaki, ubrania i sprzęt ochronny,
- papier ścierny,
- pasty polerskie,
- środki czyszczące.

Zapraszamy w godz. 9.00 - 16.00 w soboty w godz. 8.00 - 12.00

Najniższe ceny, możliwość dowozu na koszt firmy!

Pamiętaj - jakość kosztuje tylko raz.

Firma Handlowa SKAT Roman Sawicki
 Hurtownia - Sklep
 80-298 Gdańsk, ul. Chrobrego Wybrzeża 3
 tel. fax (058) 53-16-61

SKAT II (Hurtownia)
 83-000 Pruszcz Gdański, ul. F. Nowowiejskiego 24a
 tel. fax: 82-39-81, telex: 51-22-40

Polecamy towary:

- LITITE Kol
- Kleje dla budownictwa (także techniczne), do glazury, klinkieru, marmuru, styropianu, korka, parkietu i inne
- fugi (17 kolorów, także techniczne)
- wyłekki samopoziomujące
- silikony
- mrozoodporne, odporne na kwasy, znoszące najcięższe warunki klimatyczne i techniczne: płytki podłogowe i przeciwpoślizgowe, parapety, stopnie schodowe
- ceramika, płytki klinkierowe
- cegły klinkierowe, elewacyjne, drogowe i inne
- plastyki podłogowe (granitogresy)
- pokrycia dachowe
- glazura, terakota
- baterie i akcesoria sanitarne
- grzejniki - suszarki łazienkowe
- kostka drogowa

Wiele innych materiałów budowlanych i wykończeniowych.

Skład fabryczny wykładzin dywanowych "Novita" w Pruszczy Gdańskim

HURTOWNIA KABLI

BYCHOWO

82-500 KWIDZYN, ul. Toruńska 36, tel/fax 0-55/ 214-7, TEL 73-06
 Fila TORUŃ 87-100 ul. Chrobrego 135/137 tel/fax 056/ 39-16-29

Oferuje w ciągłej sprzedaży:

- KABLE NISKIEGO NAPIĘCIA, ŚRĘDniego NAPIĘCIA
- KABLE SYGNALIZACYJNE I TELEKOMUNIKACYJNE
- PRZEWODY INSTALACYJNE oraz
- linki AL i AFL
- Kable grzewcze podłogowe "DEVIFLEX" ponad 1000 pozycji asortymentu osprzętu elektrycznego i instalacyjnego, opraw oświetleniowych

W CECHACH FABRYCZNYCH PRODUCENTÓW!

ZAPRASZAMY

Ceresit

BUDUJ Z NAMI

- kleje do glazury i terakoty
- masy samopoziomujące
- zaprawy wodoszczelne i szybkowiążące
- siatka z włókna sztucznego
- farby
- tyniki mineralne i strukturalne
- szpachłówki, gipsy do tynków
- kleje do styropianu

HURTOWNIA-PRZEDSTAWICIEL PRODUCENTA:
 GDAŃSK, UL. ŁOSTOWICKA TEL. 32-04-23 wew. 35,36
 (WJAZD PRZEZ STACJĘ CPN) TEL. 32-48-18
 TEL. KOM. 090503119 FAX: 81 87 81

SAKOR

Sklep
 83-110 TCZEW, UL. ŻWIRO TEL. 31-05-64 TEL/FAX 31-62-37

czynny: 8.00-17.00 - pn. - piątek
 9.00-13.00 - sobota

polecamy:

GLAZURĘ TERAKOTĘ ZZ.P.C. OPCZNO

oraz kleje, fugi, komponenty firm:
 "HENKEL - CERESIT", "ATLAS", "WODAN", MUREXIM

Ponadto proponujemy bardzo szeroką gamę art. sanitarnych w niskich cenach.

PŁYTY WIÓROWE

laminowane oraz zwykłe w grubości od 12 do 22 mm

PŁYTY PILSNIOWE

(miękkie oraz twarde - zwykłe i lakierowane)

PŁYTY MDF

OBREZKA BOAZERYJE

PANELE BOAZERYJNE

(na własne i obce pióra-pióra lustrzane)

PODLOGI

PARAPETY

BLATY

promotor Starogard Gd. ul. Kościuszk. 114
 ☎ (069) 240-76 wew. 23

PROFMETHOL S.C.

PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLU ARTYKUŁAMI PRZEMYSŁOWYMI

Realizujemy indywidualne zamówienia

METALE KOLOROWE

- taśmy
- blachy
- druty
- pręty i tuleje
- rury
- kształtki z miedzi
- kształtowniki wystawowe wraz z osprzętem
- aluminowe kształtowniki do produkcji stolarki budowlanej
- spolwa

HURTOWNIE GDNIA, UL. HUTNICZA 25
 tel./ fax 23-10-20
 Spółno Redymin, ul. Spokojna 1B
 tel. 776-20-04 wew. 409, tel. kom. 090215627

03-414 WARSZAWA, ul. Wileńska 23
 tel./fax: 610-88-78
 00-809 Warszawa, ul. Miedziana 1B

Albo specjalne przywileje dla marynarzy, albo konkurencyjna flota

cd. ze str. I

W XV wieku trzech wspomnianych 'Zwojów Oleronu' wzbogacono o przepisy obowiązujące w portowych miastach Morza Północnego i Bałtyku. Istniał pierwszy kodeks prawa morskiego, niekiedy nazywany - od miasta Damme, gdzie dokonano jednolitego tłumaczenia - 'Orzeczeniami z Damme'.

Przyjęły go i respektowały wszystkie ważniejsze wówczas miasta portowe Europy, na czele z Brugią, Lubeką, Hamburgiem, Visby i Gdańskiem.

Tymczasem statki wyposażone w żagle, podejmowały wielomiesięczne, czasem wieloletnie podróże, w których coraz wyraźniej, nieraz z tragicznym skutkiem, dawały znać o sobie niedostaki warunków bytowych, higieny i profilaktyki. Nowe typy żaglowców umożliwiały pokonywanie wielkich przelazów morskich, zaś prawie nie albo niewiele pocięte warunki bytowe zeglarzy zawiłgocione pomieszczenia, nieustająca walka z robactwem i sziszurami, niskokaloryczne i najczęściej zepsute jedzenie, zaciuch, brud i związane z nim choroby skórne - wszystko to razem nie służyło najlepszym warunkom bytowych dla zeglarzy. Chociaż byli oni ludźmi wolnymi to przecież warunki, w jakich przyszło im pracować, nie różniły się od tych, które były udziałem pensjonariuszy więzień o zastraszonych górgoch.

Zależnie od miejsca dokonywanego przekładu manuskryptów opatyrowano je przymiotnikami: "Prawo wodne z Damme", "Wisbskie prawo wodne", wreszcie w roku 1611 powstaje "Prawo morskie miasta Gdańska". Jest ono zasadniczo nicozym innym, jak tylko kolejnym przekładem "Prawa wodnego z Damme" skorygowanym, uzupełnionym i dostosowanym do żeglugi bałtyckiej. Dodac przy tym należy, że jest to niewątpliwie pierwszy zbiór prawa morskiego, który można opatrzyć także przymiotnikiem - 'polski', jako że Gdańsk politycznie, kulturalnie i gospodarczo związany był z Rzeczpospolitą.

Zbiór gdańskiego prawa morskiego z powodzeniem można nazwać kodeksem marynarskim. Jest w nim bowiem, poza sprawami czyste nautycznymi, związanymi ze statkiem, frachem, bądź żeglugą także wiele treści dotyczących bezpodstępności żalugi statku, jego kierownictwa i szeregowych marynarzy. W tym samym kodeksie zawodu marynarskiego określają być obowiązki kapitana wobec chorych marynarzy, jego prawo do wzmierzania kary w przypadku naruszenia przez członków załogi obowiązujących przepisów i ustaleniu oraz swobodę sądownictwa postępowania w sytuacjach niecodziennych, a wreszcie opis świadectw socjalnych, jakich marynarz mógł spodziewać się wykonując pracę na statku.

Niewątpliwie jednak marynarzy różni indywidualnie wypracowkał od szparył kapitana, w zależności od warunków. Dlatego też, niedługo zaczęły się one w związki, których celem było ochrona i samopomoc. Znany je przede wszystkim z okresu świetności Hanzy. W 1356 roku powstał związek zeglarski w Wismarze, w 1489 roku w Stralsundzie. Do związków występowały kapitanowie, marynarze, a nawet ich żony, z tym że powstały oddzielne związki kapitanów i żalewów.

Druga połowa XV wieku przyniosła zaostrenie się stosunków pomiędzy szybko bogacącymi się kapitanami i szparyłami a marynarzami. Ci ostatni coraz częściej spychani byli do roli najmitów, którym dyktowało się warunki pracy i płacy, co prowadziło do limitów i dezerji, i praca, co prowadziło do buniotów i ucieczek, a także rozziewków w ówczesnych związkach skupiających zeglarzy niezależnie od zajmowanego stanowiska.

W końcu XV wieku w Lubecy powstał związek zeglarski pod patronatem św. Anny, do którego należeli tylko marynarze i czeladnicy żeglowni. Do celadników zaliczano przedstawicieli następujących specjalności morskich, na przykład cieśli, zagłomistców i porokrowców. Występujący tu i ówdzie przynosił służby na statkach i okrętach, niezwykle surowa dyscyplina i bardzo złe warunki bytowe, były oczywiście zaprzeczeniem jakichkolwiek przepisów i praw morskich. W tym czasie praca morskie stosowane w wielu państwach morskich nie podejmowało żadnej form ubezpieczenia marynarzy w razie kalectwa lub śmierci.

Jedynie w Anglii już w 1590 roku istniała pewna forma ubezpieczenia marynarzy pod nazwą "Ghathan Chest". Polegała ona na dobrowolnym

JAKI KODEKS MORSKI

opiekowaniu się marynarzami na rzecz inwalidów i wdów po marynarzach. Na okrętach pojawiały się żelazne kasety, do których marynarze wrzucali swoje skromne pensje. Dlatego też owe kasety znajdowały się często: pensy chorobowe. W pierwszej kolejności kaszki z tych kaset otrzymywali marynarze przebywający na tak zwanych chorobowym, późniejsi inwalidzi, wdowy po zmarłych marynarzach, wreszcie inni członkowie rodzin zmarłych marynarzy.

W XV wieku także w wielu portowych miastach europejskich zrzeszonych w Hanzie znajdowały się kasy zwane kasami szparył lub kasami marynarzy, do których żalugi statków handlowych wpłacali niewielkie sumy przeznaczonych na wykupienie swoich kolew z rąk korsarzy lub handlarzy "zwywym warem". Oprócz tego, zabrane w ten sposób pieniądze służyły na zaszkody chorych marynarzy i na inne cele społeczne. Taką samą rolę zaczęła spełniać fundacja "Domu Żegluga", utworzona w 1549 r.

Reformacja umożliwiła działalność charytatywną organizacjom świeckim w portowych miastach niemieckich i niderlandzkich. W Bremie powstała fundacja "Die arme Seefahr" ("Biedna Żegluga") zatwierdzona i popierana przez władzę miejską. Była to kasa zapomogowa, z której można było czerpać fundusze na pomoc do inwalidów, chorych marynarzy i ich rodzin.

W 1581 roku bremieński działacz charytatywny zwrócił się do kupców, aby zasiliли oni kasę pomocy dla marynarzy, jako że właśnie kupcy najbardziej ich wykorzystywali. Kupcy dość chętnie przystali na przedstawnia im propozycję, zdając sobie sprawę, że mogą w jakimś stopniu nie tylko ulżyć ciężkiemu dłu marynarzy, lecz także zachować ich w lepszej kondycji, co miało oczywiście wpływ na jakość wyprodukowanej przez nich pracy.

Stosunkowo najwcześniej praw socjalnych nabyli marynarze floty handlowej w Anglii. Już na początku XVII wieku towarzystwo handlu morskiego w Bristolu (Bristol Society of Merchant Venturers) wprowadziło jedną z pierwszych form zapewnienia marynarzom opieki socjalnej. Towarzystwo tu ubezpiecało na przykład marynarzy przed ryzykiem podróży morskiej, utrzymywało szkoły dla dzieci i rodzin marynarskich i przekazywało zaś im pieniądze wdowom po marynarzach.

W 1780 roku na wzór angielski "Ghathan Chest" powstała w Bremie kasa zapomogowa, tak zwana Seeschiffer Witwenkasse, w której gromadzono pieniądze na renty dla wdów po marynarzach. Nie rozwiązywał ona jednak całego problemu pomocy marynarzom.

W innych krajach morskich zaczęło organizować domy opieki. W połowie XVIII wieku znalazły się wreszcie odpowiednie fundusze (fraachtowe i inne) pozwalające zorganizować stałą opiekę dla marynarzy flot wojennych i handlowych, a także wprowadzić stałe renty dla wdów, których wiek lub kalectwo pozbawiały możliwości wykonywania zawodu. Francuscy marynarze floty handlowej już w czasach Colberta uzyskali pewnego rodzaju ubezpieczenia socjalne i inwalidzkie (zapewnienie opieki lekarskiej) na wypadek choroby, pobytu w szpitalu oraz rentę lub emeryturę. Los marynarzy inwalidów ze statków handlowych był szczególnie okrutny, niż bowiem nie przyjmował się nimi, jak również ich rodzinami.

Nia uwagę zasługują także działalność charytatywna szpitala w Greenwich. Od 1705 roku szpital ten wypłacał renty inwalidzkie (zwane także rentami z Greenwich). Tego rodzaju działalność trwała do 1868 roku, kiedy to ostatni pacjent opuścił szpital. Niewielu wiemy natomiast na temat rent dla kobiet marynarzy, a przede wszystkim kobiet pełnią na przykładem XVIII i XIX wieku służbę na okrętach. Admirالية flot wojennych stwarzały coraz lepsze warunki do pełnienia służby, gdyż tymczasem we flotach handlowych XIX wieku kapitalistyczni armatorzy pozabawiali marynarzy na starość, a także w przypadku choroby lub inwalidzkiej, jakichkolwiek świadczeń socjalnych w postaci rent lub opieki szpitalnej.

Na pierwszych statkach parowych stosunki społeczne nie układały się lepiej. Tam również szeregowi marynarze, palacze i tymczasem wykazywali byli od ostatka. Najpierw w Anglii w 1890 roku, a później także w Niemczech do 1897 roku proletariarj marynarski zaczął skupiać się w stowarzyszeniach i związkach, będących przaworem dzisiejszych związków zawodowych, noszących nazwę międzynarodarowych federacji robotników statków i portowych.

Gdy Polska odczekała po pierwszej wojnie światowej niepodległość i powołano do życia pierwsze prywatne przedsiębiorstwo żeglowne, wyłonił się dyktam, kto ma reprezentować interesy marynarzy.

Sensacje z przeszłości

cd. ze str. I

Ale ten sztorz spowodował także odłączenie się naszego statku od konwoju. Doznaliśmy też awarii maszyny głównej. Przez ponad 4 dni nie dryfowaliśmy w bezrozczym oceanie. Straciłmy lewą łódź ratunkową i tratwy ratunkowe, brezenty luki.

Początkowo chcieliśmy spróbować powrotnej podróży do Anglii, aby tam usunąć awarię i wyremontować statek. Jednakże statek nasz miał fundek Islandzki, a nie ładunki krajów walczących. Wielki Brytania, czy USA, i dlatego zmuszeni byliśmy podjąć decyzję powrotu do Islandii.

- Jak blisko dotaraliśmy do Islandii?

- Była godzina ósma rano, gdy miałyśmy światła latarni rybakian, a ostatni skrawek ziemi jaki widzieliśmy to brzeg Stafes. Niekąs półtorę godziny później nakieśliśmy łączność z okrętem brytyjskim, który swoją pozycję określił na północ od Gardskapi. Później zaczęło się już ściemniać, a wiatr stał się wzmagał. Zaczęliśmy złościć się ze względu na Faki i utrzymywanie kursu na Rykiavik.

Tego dnia trzymałem wachlę od 8 do 12. Około godziny dziesiątej, brydzi wioząc zarpane wiatrem stały się tak gęste, że ginął w nich cały brydzi. Zamiariliśmy rozpocząć sondowanie głębokości, sonda umieszczona była na rufie statku. Pęknięcie linki pozbawiło nas jednak również sondy. Wchodząc na mostek dla objęcia służby, podczas wzmagających się przechyłów statku, zerwałem się z kompasem. Zachwiałem się i jednocześnie poczułem dotknięcie prądu elektrycznego. To miało oznaczać tylko jedno, podczas przechyłów i wstrząsów kompas uległ uszkodzeniu i przewodził elektryczność. Nie mogło nas już spotkać nic gorszego.

W pewnym momencie i oficer zwrócił się do mnie o rozpoznanie światła w lodzi i okolicy. Wysewiedziem na skrzydło mostku i wtedy urzajem nagle, w niezbyt wielkiej odległości, wyraźnie załamywanie się łódź. Zrozumiałem, że trzeba działać bez zwłoki. Kryknąłem do maszynowiy: Stop! Kasa wsteczk! Niesłyszeli, byłojuz za późno. Statek gwałtownie ocośuderzył, przehylił się i zaczął wlewać burta nadburta wodę. Wszyscy wybiegli na pokład. Rozpoczęliśmy wyskaki, aby spuścić na wodę naszą jedyną łódź ratunkową. Pracowaliśmy przy tym, wraz z jednym z marynarzy. Obaj jednak niewiele mogliśmy zdziałać, gdy lina podwieszająca żalugi zaczęła się wbić. Złobów, jakie do mnie docierały, wytkłem skierowany do mnie głos kucharza okrętowego "Uważaj na ręce". Zrozumiałem natychmiast. W następną sekundę świad świad ciężkiego noża przeciął powietrze i uwiolnić linkę z bloku.

Nie wierzę w własnym oczom, byłam zdumiony zręcznością kucharza. Gdy szalupa opadła na wodę, statek zanurzył się coraz bardziej, tak, że lódź znajdowała się na wysokości burt. Część członków załogi została spuszcza na burcie, ale większość z nich ogromnym wysiłkiem wracała do burt statku. Wreszcie zaczęliśmy szalupa na wodę i zaczęliśmy znajdować w niej miejsca. Kapitan jednak odmówił przyłączenia się do nas i powiedział: "Nie bawcie się tym, co było dla nas oczywiste - że powinniśmy najpierw zająć się tymi, którzy pływali wokół statku. Szybko zapadający zmrok i gęste bryzi uniemożliwiły dotarcie rozbitków. Wówczas jednak, gdy kapitan odmówił przyłączenia się do nas w lódź, kucharz okrętowy poszedł w jego stronę. Obaj byli serdecznie przyjacielami i spędzili ze sobą na morzu wiele długich lat.

sztrały i nawoływania. Pochodzily one niewątpliwie od usiłujących przyłączyć się do nas - kapłana i kucharza. Była to dla nas ostatnia o nich wiadomość.

Byliśmy w bezradnej sytuacji. Mielismy w dłoniach jedynie wiosła i walczyliśmy o utrzymanie łodzi na wodzie pod wiatr, aby nie nabierała wody. Wiosłowaliśmy tak przez całą noc. Przy wiosłowaniu pracowaliśmy na zmianę, zarówno ze względu na ogarnijające nas zmęczenie, jak i dla utrzymania ciepła. Działo się to w samy środek nocy, w sztorze, bzygał fal i porwanych wiatru.

Dryfowaliśmy całą noc. Po

dziesiąt minut ostatkim silności nad wodę rękę, tak jakby dawał znak pozegnania. Skończył z zimną i zmarł z wyzerpania.

- Czy te śmiertelne walki ludzie zwalkali spokojnie?

- Inaczej nie można tego określić. Byli opotypani. Wszyscy byli świadomi tego, co wokół nich się działo. Uważam że opowianie wzrasta wraz ze świadomością grożącego niebezpieczeństwa.

Wzrósł od góry dym, dryfowała ukośnie wzdłuż brzegów. Przechyłał ten czas zajęci pilnymi wdrapaniem się na grzbiet łodzi, z którego systematycznie byliśmy

baweliąną kurtkę. Nagle zauważyłem, że dzieje się z nim coś dziwnego. Klepnąłem go ramieniem i zapytałem, czy nie zapomniał przykładać do mnie artykułu, który ma napisać. Urzajem szklaną marmotoczu. Nagle zdrewniał. Mnie zdając sobie z tego sprawy.

- Iuz z was dotarło do ładu?

- Brzeg osiągnęło czterech z nas. Miejsce naszego spotkania z ładłem nie było jednak najlepszym. Brzeg był kamiennisty i pełen łamiących się i rozszalających luki. Niebezpiecznie było zbliżyć się do tego brzegu razem z łodzią, dlatego też postanowiliśmy odpychnąć od niej. Tak postanowiliśmy

TAJEMNICA WYDARTA "WIGROM"

pewnym czasie ujrzeliśmy fiod. To rozbudziło naszą nadzieję, ale stopniowaciłaliśmy ją w miarę, jak okazało się, że fiod jest białym, trudno dostępnym. Łódź zaczęła gwałtownie napelniać się wodą, w końcu przehyliła się głęboko na burtę. Wszyscy wpadliśmy do morza. Niektórzy znaleźli się pod lodzią, inni zostali odrzucon daleko od niej. Podejmowaliśmy próby odwrócenia łodzi. Bezskutecznie. Warunki były najgorsze z możliwych, statek traciłmy kontakt z lodzią. Myśleliśmy, że wszyscy, którzy znaleźli się pod lodzią, utoneli niemal natychmiast.

Dziś, gdy wracam do tamtych dni, upewniam się w przekonaniu, że moi współtowarzysze nie ptoneli, lecz zginęli z zimna. Młody, uroczy, wesoły uosobiony kolega. Był na statku chłopcem mesowym. Wpewnie chwili zauważyłem, że on również zaczyna oddalać się od łodzi. Zacząłem płynąć w jego kierunku z zamiarem przyłączenia go do łodzi. Zacząłem płynąć w jego kierunku z zamiarem przyłączenia go do łodzi. Zacząłem płynąć w jego kierunku z zamiarem przyłączenia go do łodzi.

splukiwany przez fale. Jestem przekonany, że mimo wszystko, to Ten nieustanny wysiłek pozwalał ukamieniarzowi Bjornmout, że płynięliśmy obok niewielkiej wysypki. Naturalnym było pragnienie dopłynięcia do tego skrawka ziemi. Był on przecież tak blisko. Gdybyśmy jednak tak zrobili, nie mi bytydz się wstanie opowiedzieć wam o przebiegu tej tragedii. Później już powiedziano nam, że to w wysypkę nie prawie nie zaglądał z wyjątkiem krótkich okresów w pełni lata.

Tylko czasy z nas pozostała przy życiu, gdy na dzień wywróconej łodzi dotarliśmy wreszcie do ładu. Jedynym z nas był Ragnar Palsson, mój dobry kolega i przyjaciel. Gdy znaleźliśmy się już na brzegu, Ragnar powiedział do mnie: "Napisać niezwłocznie artykuł o tej naszej podróży i opublikuj w "Weku". Bardzo podobał mi się ten pomysł i gotów byłem dopomóc mu w tym zadaniu. Gdy spotrzałem na niego stwierdziłem, że mocno przemarzał. Nie był zbyt ciepło ubrany na robocze ubranie należały jedynie

razem z i oficerem. Pozostali natomiast ówki koleżyli zryłmy się kurczowo szalupa i wraz z nią objęliśmy się gładzi, aż w końcu chyba pod nią zginęli. Nie widzieliśmy ich już nigdy więcej.

- Czy obaj dopłynęli do plaży?

- Tak, luz nas dwóch. Wspólnie z i oficerem peltaliśmy między kamieniami, przewracani wciąż fałą.

W końcu obaj wyszliśmy z morza, lecz nie skończyły się jeszcze nasze kłopoty. Trzeba było wspiąć się na strome piaszczyste zbocze. Nie pamiętam jak wzięliśmy się na powroty z zagrody. Mimo a nie była zbyt oddalona, potrzebowałem około godziny, aby do niej dotrzeć. Stanąłem w drogę i... zasłukałem. Drzwi otworzyła kobieta. Pamiętam jej zdziwienie na widok człowieka, stojącego bosonóż, trzęsącego się z zimna, oczekającego wody. Powiedziałem jej, że jestem rozbitkiem, że mój towarzysz wciąż jeszcze żywy jest tam na plaży oraz, że wszyscy pozostali utonęli. Na to wiadomość, kobieta zostawiając mnie pobiegła do grupy ludzi w polu. Skierowałem swój

Brak polskich ustaw, normujących stosunki służbowe na statkach samowolna towarzystwo żeglownych zrzeszonych w Związku Amatorów Polskich, prowadziły do ciągłych spięć i konfliktów z marynarzami i portowcami. Byli oni zżarci nagłym wrogiem związków zawodowych Transportowców RP, dzięki czemu wrożyli w siebie mogącą w sposób zorganizowany przeciwdziałać wszystkim. Liczne strajki marynarzy na statkach polskich tylko okresowo poprawiały sytuację bytową. Byli oni faktycznie wyjęci spod działania ustawy o zabezpieczeniu na wypadek choroby, o czasie pracy i urlopu.

Systematycznie walka marynarzy zrzeszonych w Związku Zawodowym Transportowców doprowadziła do tego, że w 1933 roku armatorzy dokonali pewnych ustępstw, gwarantując marynarzom lepsze wyżywienie, wybór delegata z wyniosłości, przydział ubrania roboczego, myła osmiodziny dzień pracy wreszcie zagwarantowane ochrony godności osobistej marynarzy, poprzez zakaz zwracania się przelozonych do nich przez.

Na początku II wojny walka marynarzy o poprawę warunków pracy i płacy nie ustala, wciąż bowiem do załatwienia pozostała sprawa ubezpieczenia marynarzy, poprawy warunków materialnych, wyszuka statków, które traktowania marynarzy zubożeniem. Dopiero dekret ówczesnego prezydenta RP z 1941 r. polecający powołanie komisji ubezpieczeniowej i ustalić składki ubezpieczeniowe, w części załatalwał problem nurtujące społeczeństwo marynarskie.

W roku 1952 ukazuje się tzw. Ustawa zeglarska, czyli ustawa o pracy na statkach morskich statków handlowych w żegludzie międzynarodowej, będąca faktycznie pierwszym powojennym kodeksem pracy w Polsce.

Treść ustawy precyzyjnie formuluje warunki, który musi spełnić kandydat na kapitana, oficera lub marynarza statku polskiego uprawniającego żegludę międzynarodową, a także ustala zasady postępowania w razie niebezpieczeństwa statku, określa uprawnienia członków załogi i wiele innych administracyjnych spraw związanych z wykonywaniem zawodu marynarza.

Szczegółowe warunki zawierania i realizacji umowy o pracę oraz branżowe warunki wynagradzania pracowników z tytułu umowy o pracę marynarzy, reguluje układ zbiorowy pracy dla marynarzy w żegludzie międzynarodowej z 1975 roku. Oprócz tego każde przedsiębiorstwo armatorskie opracowuje i wydaje regulaminy pracy dla marynarzy i rybaków zatrudnionych na statkach morskich oraz przepisy i instrukcje dotyczące kwalifikacji marynarzy, ich warunków bytowych na statkach niecodziennym w pracy i służbie na morzu.

Latami dewelopujące się przyniosły - jak wiadomo - całkowicie nowe sytuacje w polskiej flocie. Dyktat przywilejów socjalnych musiał być zastąpiony dyktatem gospodarki rynkowej. Musiał i musi, ale... coś nie chce. Przyczyną jest przede wszystkim kilkadziesiąt lat polscy marynarze, których nie mogą pogodzić się z faktem, że przedsiębiorstwa armatorskie, które zatrudniają na statkach wód, a nawet trzyniętole i liczniejsze żalugi nie konkurencja ekspluatująca na tych samych liniach takie same jednostki nie mają szans na przetrwanie.

I armatorzy, i związki zawodowe całkowicie zostały zaskoczone potrzebą wyzywania się statków przed rodzinnymi armatorów. Związki wozy wciąż władają się wspory dotychczas organizacji i zarządzania przedsiębiorstwami; zamiast szybko doprowadzić do nowelizacji podstawowych norm zatrudnienia marynarzy i praw pracowniczych.

Mówi się o braku doświadczeń w tym zakresie, a przecież wystarczy sięgnąć nawiąże nie tyle do historii, co do obowiązujących od lat, wypracowanych norm zachodnich organizacji marynarskich. Aby przekonać się, że i w polskim przypadku nie ma wyjścia pośredniego, Spółki marynarze muszą dysponować takim samym obywatelami i prawami, jak ich francuscy czy niemieccy koleży, takimi samymi i ani o drobnie szerszymi, jeśli za kilka lat będziemy chcieli jeszcze mówić o polskiej flote, a nie wyłącznie o marynarskich przywilejach, których nie da się realizować, bo nie będzie na czym

gdy wracasz myślimi do chwili tej strasznej katastrofy, która pochłonięła wszystkich niemal twoich towarzyszy i która o mało ci nie pozbawiła życia i rozumie ciębie?

- Nie, nie miawm utracić strachu, lecz ożarnia miawm smutek spowodowany utratą moich bliskich. Takie uczucie nieuchronnie towarzyszy człowiekowi, który utracił swych przyjaciół, a tym bardziej jeszcze, gdy na własne oczy widział, jak giną mrowo jeden po drugim, jakich ich kłós poderł.

- We wszystkim co przyletem nadzwyczajnie byśten. Kiedy śniem pierwszą noc po powrocie do mojego rodzinnego domu. Śniem o wszystkich, którzy zginęli. Śni mi się każdy z nich. W tym śnie wszyscy oni wydawali mi się nadzwyczaj szczęśliwi. Szczęśliwi, niż kiedykolwiek przedtem.

Nie umiem wyłumaczyć sobie tego śnu. Być może zrodził się ze snu ich. Takie uczucie nieuchronnie towarzyszy człowiekowi, który utracił swych przyjaciół, a tym bardziej jeszcze, gdy na własne oczy widział, jak giną mrowo jeden po drugim, jakich ich kłós poderł.

Wywiad poświęty sprawie, że swoją wiedzę postanowili podzielić się także z innymi wódwósz "Widzi" - pan Wiesław Grabowski; jego zdaniem drugim marynarzem uratowanym z katastrofy był nie tylko i oficer o nazwisku Ludwik Smolek, który polojłowne osadził na statku w Kanadzie.

Spóród 29 członków załogi faktycznie ocalało tylko dwóch. Ciało dżelwicu ofiar, nigdy nie odnaleziono.

Okazuje się także, o czym nie wiedział Islandzki radioficer z "Widzi" o ostatniej chwili nadawania sygnał SOS. Odebrał pan Julian Mokczewicz, peniaczy wówczas funkcję "radia" nas. "Hel" - w moim polskim statku idącym w tym samym kierunku. Niesłysz, widym w sztorze, kiedy wyszło niedokończone uległo rozproszeniu; niewiele "Hel" nie miał szans na udzielenie komukolwiek pomocy, gdyż sam musiał walczyć o przetrwanie.

Kilka dni później, gdy załoga mogła już tylko pomóc w identyfikacji zwłok wódwósz z "Widzi" jako że w wstępnym wywiadzie spotykali się portowych barwach Islandii i Anglii...

NIERUCHOMOŚCI
ODDAM w dzierżawę budynek przeznaczony na sklep, lub inną działalność w dobrym punkcie. Stogard, tel. (069) 294-61. 210154
"CONTRACTUS" - biuro nieruchomości. Adres: Stogard, ul. Gimnazjalna 11/3, tel. (069) 232-89. 210110
GOSPODARSTWO 14 ha - sprzedam. Dąbrowski Jerzy - Bobowo koło Stogardu. 210152
SPRZEDAM w zamian na wynajem budynek wolnostojący, dwurozmiarowy z ogrodem w Stogardzie Gd. Stogard, tel. (069) 230-30, wewn. 340. 210144
"RAM" - NIERUCHOMOŚCI - kupno, sprzedaż, zamiana, wynajem. Zgłoszenia bezpłatne. Zapraszamy Stogard Gd., ul. Lubichowska 2, tel. (069) 237-17 od godz. 10.00-17.00, tel. 215-03 po godz. 18.00. 210109

ODDAM w najem sklep mieszko-spożywczy z wyposażeniem w Stogardzie Gd. Stogard, tel. (069) 222-97. 210135
SPRZEDAM działkę budowlaną, uzbudowaną z reszpozobą budowlaną. Wynajem, tel. (069) 294-25. 210157
WŁASNOŚCIOWE dwupokojowe, dobry punkt, telefon - zamienie na trzykondygn. lub domki. Tczew, tel. 31-76-80 wieczorem. 010149
SPRZEDAM mieszkanie własnościowe 43,5 x 24 m. Gdansk - Ujejska. Wiadomość: Kwidzyn, tel. (0 555) 78-86 (po 18.00). 180046

SKLEP w centrum Kwidzyna, sprzedam, Kwidzyn, tel. 29-49. 180034
WYNAJMĘ w centrum pomieszczenie na sklep lub inną działalność. Kwidzyn, tel. 34-43. 180110

DO WYNAJĘCIA w centrum Kwidzyna lokal użytkowy odpowiedni na cele handlowe. Tel. 33-49 po 16.00, ul. 15 Sierpnia 25. 180102
KAWALERKĘ w Kwidzynie kupię. Kwidzyn, tel. 72-90. 180097

POSZUKUJĘ mieszkanie 100-200 m², centrum, sułena lub w podwórzu. Grudziądz, tel. 397-40 (po 20.00). 180085
SPRZEDAM dom jednorodzinny. Sadniki, ul. Piaski 1. 180067

SPRZEDAM gospodarstwo rolne 8 ha lub na same zabudowania (6 pokoi), szklarnia, garaż, ładny ogród. Wiadomość: Wiadomość: Miłoradz, tel. 13-09. 180090
WYNAJMĘ mieszkanie. Wiadomość: Kwidzyn, ul. Chemiczna 44. 180082

FIRMA handlowa wynajmie sklep o pow. 108 m² w Kwidzynie przy ul. Kosciuszki. Informacja pod telefonem w Gdańsku: 41-56-56, V18013
SPRZEDAM dom, stan surowy, zamknięty (110 m²) - kolo Kwidzyna. Kwidzyn, tel. 11-17. 180089
POSZUKUJĘ do wynajęcia: pokój, kuchnia, łazienka. Kwidzyn, tel. 45-45. 180092

ZAMIEŃCIE mieszkanie własnościowe 80 m² na trzy pokoje w nowym budownictwie. Kwidzyn, ul. Konopnickiej 28/2, tel. 33-92. 180096
WYNAJMĘ pokój w centrum Kwidzyna pani bez nałogów. Kwidzyn, tel. grzeccz. 31-99 (15.00-17.00). 180104
SPRZEDAM mieszkanie 3-pokojowe w Nowym Stawie. Cena do uzgodnienia. Wiadomość: tel. 15-293 (po 15.00). 150052

SPRZEDAM budowlaną warzelnik blaskowo-spalniczy ogrodnicy pow. 20 t oraz z urządzeniem przy 60 ton. Jankowska Kryszyna - Miłoradz, ul. Główna Baza SKR, tel. 114-77 (po 16.00). 150058
SPRZEDAM działkę budowlaną na Wiebarku o pow. 0,11 ha, cena 110 mln. Malbork, ul. Sienkiewicza 30/14. 150075
KUPIĘ mieszkanie o pow. do 80 m². Malbork, tel. 29-85. DK00128

MIĘSKANIE M-3 spółdzielcze - Czarnin k. Szturmu - zamienie na podobne w Malborku. Malbork, ul. Słowackiego 84/B/1. 150097
ZAMIEŃCIE M-5 (78 m²) na dwa mieszkania. Malbork, tel. 38-91 do godz. 15.00. 150096
KUPIĘ działkę budowlaną - Tczew i okolice. Tel. (069) 31-78-33. 150064
DZIAŁKĘ 40 a z domkiem letniskowym nad jeziorem, 12 km od Malborka. Całość ogrodzona, garaż, wygodny dojazd szosą, piękne położenie. Sprzedam, 200 m od Malborka, ul. Konopnickiej 26. Auto naprawa, tel. 24-16 do 18.00. 150092
SPRZEDAM działkę rzemieślniczo-budowlaną, rejon Wiebark, 514 m². Malbork, tel. 38-41 wewn. 255. 150084
SPRZEDAZ działkę budowlanych. Stogard, ul. Gdańska 76 po godz. 18.00. 210066
KUPIĘ działkę 500-2000 m² na osiedlu Suchostrzyżki w Tczewie. Tczew, tel. 31-28-62. 010054
SPRZEDAM działkę z reszpozobą budową pod Pruszcem Gd. Paszczki, ul. Kopernika 12. 00074
SPRZEDAM dom w surowym stanie, w Tczewie, ul. Chemońskiego-Górki II. Wiadomość: Tczew, telefon 38-86-11 po godz. 18.00. DK00117

POSZUKUJĘ mieszkanie do wynajęcia z telefonem w Malborku. Tczew, tel. (069) 33-79-06. 180065
KAWALERKĘ w Tczewie kupię. Tczew, tel. 31-40-14. 180041
SPRZEDAM mieszkanie 2-pokojowe w starym budownictwie w Gnieźnie. Wiadomość: Pelplin - Wybudowanie 3. 040132

NIERUCHOMOŚCI mieszkalno-produkcyjna w Stogardzie - taniu sprzedam. Stogard, tel. (069) 217-69. 210130
WYNAJMĘ własnościowe mieszkanie (os. Garnuszewskiego) Tczew. Tczew, tel. 31-57-00. 020092
ZAMIEŃCIE mieszkanie 3-pokojowe ze splecym kredytem na mniejsze. Tczew, tel. 31-83-99. 010110
MAŁEŻYSTWO z dzieckiem poszukuje mieszkanie - Wejherowo, Rumia. Tczew, tel. (0556) 72-28-24. DK00125

DOMEK jednorodzinny parterowy o pow. 100 m² z garażem - sprzedam. Tczew, tel. 31-26-77. 010109
DZIAŁKI budowlane, za gotówkę i na raty - sprzedam. Stogard, tel. (069) 284-60, 290-07. 210108
WYNAJMĘ panionu pokój z umeblowaniem i łazienką. Kwidzyn, tel. 29-48. 010086
POSZUKUJĘ lokalu handlowego za 30 m² w Kwidzynie, Dzierżogó, tel. (0556) 26-13. PK067

MIĘSKANIE własnościowe (34 m²) - Czyżkowo - sprzedam. Tczew, tel. 31-84-82. 010126
ODNAJMĘ mieszkanie 3-pokojowe na ul. Jedności Narodów w Tczewie. Tczew, tel. 31-52-48 po godz. 20.00. 010121
SPRZEDAM działkę budowlaną, uzbudowaną ul. hip. 620 m² - Górki II. Tczew, tel. (055) 48-32-19. 040202
SPRZEDAM działki: ogrodniczą - Suchostrzyżki, rolniczą - 0,8 ha Tczew, tel. 33-78-06. 040196
KUPIĘ działkę budowlaną - Tczew, okolice Tczew, tel. 31-59-93. 040193

SPRZEDAM dom (165 m²) bud. gosp. (300 m²) na działce 1,0 ha. Cena do uzgodnienia. Szymankowo, tel. (055) 119-05. 040192
ODDAM M-5 w najem 3 lata (tel. 069) Tczew, tel. 33-79-55 (po 18.00). 040189
KUPIĘ 2M-3 w Tczewie. Wiadomość: Tczew, tel. 31-48-14. 040182
POSZUKUJĘ mieszkanie w zamian za gotówkę w Tczewie. Tczew, tel. 33-78-98. 040181

TANIO wynajmę 3/4 domu Zieliszewo, ul. Jasininowa 8. 1505
MIĘSKANIE - wynajmę (90 m²). Puck, tel. 73-26-49. 1505
SPRZEDAM dom wraz z zabudowaniami w miejscowości Frank. Nieruchomość pow. 2500 m², cena do uzgodnienia. Stogard, tel. (069) 246-21. 210188
SPRZEDAM dom mieszkalny z działką, budowlaną - 210171. Tczew, tel. (069) 289-42. 210171

SPRZEDAM mieszkanie 90 m² - telefon - Wejherowo, ul. Kusocińskiego. 040182
POSZUKUJĘ mieszkanie w zamian za gotówkę w Tczewie. Tczew, tel. 33-78-98. 040181
TANIO wynajmę 3/4 domu Zieliszewo, ul. Jasininowa 8. 1505

MIĘSKANIE - wynajmę (90 m²). Puck, tel. 73-26-49. 1505
SPRZEDAM dom wraz z zabudowaniami w miejscowości Frank. Nieruchomość pow. 2500 m², cena do uzgodnienia. Stogard, tel. (069) 246-21. 210188
SPRZEDAM dom mieszkalny z działką, budowlaną - 210171. Tczew, tel. (069) 289-42. 210171

SPRZEDAM mieszkanie 90 m² - telefon - Wejherowo, ul. Kusocińskiego. 040182
POSZUKUJĘ mieszkanie w zamian za gotówkę w Tczewie. Tczew, tel. 33-78-98. 040181
TANIO wynajmę 3/4 domu Zieliszewo, ul. Jasininowa 8. 1505

MIĘSKANIE - wynajmę (90 m²). Puck, tel. 73-26-49. 1505
SPRZEDAM dom wraz z zabudowaniami w miejscowości Frank. Nieruchomość pow. 2500 m², cena do uzgodnienia. Stogard, tel. (069) 246-21. 210188
SPRZEDAM dom mieszkalny z działką, budowlaną - 210171. Tczew, tel. (069) 289-42. 210171

SPRZEDAM mieszkanie 90 m² - telefon - Wejherowo, ul. Kusocińskiego. 040182
POSZUKUJĘ mieszkanie w zamian za gotówkę w Tczewie. Tczew, tel. 33-78-98. 040181
TANIO wynajmę 3/4 domu Zieliszewo, ul. Jasininowa 8. 1505

MIĘSKANIE - wynajmę (90 m²). Puck, tel. 73-26-49. 1505
SPRZEDAM dom wraz z zabudowaniami w miejscowości Frank. Nieruchomość pow. 2500 m², cena do uzgodnienia. Stogard, tel. (069) 246-21. 210188
SPRZEDAM dom mieszkalny z działką, budowlaną - 210171. Tczew, tel. (069) 289-42. 210171

SPRZEDAM mieszkanie 90 m² - telefon - Wejherowo, ul. Kusocińskiego. 040182
POSZUKUJĘ mieszkanie w zamian za gotówkę w Tczewie. Tczew, tel. 33-78-98. 040181
TANIO wynajmę 3/4 domu Zieliszewo, ul. Jasininowa 8. 1505

MIĘSKANIE - wynajmę (90 m²). Puck, tel. 73-26-49. 1505
SPRZEDAM dom wraz z zabudowaniami w miejscowości Frank. Nieruchomość pow. 2500 m², cena do uzgodnienia. Stogard, tel. (069) 246-21. 210188
SPRZEDAM dom mieszkalny z działką, budowlaną - 210171. Tczew, tel. (069) 289-42. 210171

SPRZEDAM mieszkanie 90 m² - telefon - Wejherowo, ul. Kusocińskiego. 040182
POSZUKUJĘ mieszkanie w zamian za gotówkę w Tczewie. Tczew, tel. 33-78-98. 040181
TANIO wynajmę 3/4 domu Zieliszewo, ul. Jasininowa 8. 1505

KUPNO
ZBOŻE paszowe. Getimio 18, Leon Karmowski, gmina Morzeszczyński. 210147
KOZE, Ocypel, tel. (82) 13-63. 210104

WYCNARZKI hydrauliczną oraz maszynę szwalniczą. Grudziądz, tel. (055) 310-10. 240009
ZAKŁAD Przetwórstwa Mięsnego Tadeusz i Wojciech Zieliński, s.c. - Kwidzyn, ul. Żwirwa 2 B, tel. 20-78. 210145
PROJEKT skupu luzniczek oraz bydlę zrzecząco - po strażniczych cennych i planie gotówka. 180043

KUPIĘ monitor SVGA do IBM PC. Tczew, tel. 33-84-74. 040198
KUPIĘ pieczone. Tel. (069) 31-32-94. 010003
KUPIE lub wynajmę garaż - Czyżkowo, okolice Tczew, tel. 31-53-09. 010137
SPAWARKI wirowe, mogą być uszkodzone. Stogard, ul. 2106-16 na 11/15. 210162

STÓŁ biurowy. Tczew, telefon 31-28-21. 040218
PRACA
SPRZĄTANIE mieszkań - mycie okien. Solidne wykonanie, gwarantowana uczciwość. Tczew, telefon (069) 31-46-75. 210138

POSZUKUJĘ do pracy atrakcyjnych kandydatów na Kwidzyna i okolice oraz z Grudziądza Kwidzyn, tel. 30-42 z godz. 13.00-20.00. 180027
ZAOPIEKUJĘ się dziećmi. Kwidzyn, tel. 45-48. DK00137

ZATRUDNIĘ osoby rzetelnie z wydziału Amiki Zukołowski. Kwidzyn, ul. Łąkowa 38, tel. 38-87. 1801064
ZATRUDNIAM atrakcyjne panie do pracy za granicą. Wysokie zarobki. Kwidzyn, tel. (0555) 25-58. 180091
FIRMA "Cafe Connaissance" zatrudni panie do prowadzenia spraw kancelaryjno-administracyjnych. Wymagana znajomość języka francuskiego lub angielskiego oraz obsługi komputera. Pismo oferty proszę kierować na adres: "Cafe Connaissance" LTD - 82-500 Malbork, ul. Marzec 27a lub osobliście codziennie w godz. 10.00-18.00. V180014

MŁODY rencista podejmie pracę: jazdy paszport. 82-200 Malbork, ul. Wybickiego 28/2. 150079
POLONA zapiekuje się dzieckiem. Malbork, ul. Bema 6/3, tel. 38-41 w 379. 150099
FIRMA budowlana wykonuje roboty ogólnobudowlane, wykoncześnie, instalacje, nadzory, kaszety, projektowanie. Faktury VAT. Tczew, tel. 31-41-40.

OCZEKUJĘ zlecenia na prowadzenie domu lub sprzątanie. Tczew, tel. 31-45-87. 9112
OPIEKUNKĘ do małego dziecka - przytulną. Tczew, tel. 31-03-54. 040141
AGENCJA Towarzystwo POKUSA zatrudni dziewczynę na dogadnych warunkach z zakwaterowaniem. Grudziądz, tel. (051) 244-93. 240001

ZATRUDNIĘ pielarkę oraz cukiernik do pracy w pierni w Nowym 00V. Warunki pracy, płacy mierniokowe do uzgodnienia. Nowe, ul. Gdańska 12, tel. 27-47. 020088
POSIADAM zuka izoterme. Czekam na propozycje pracy. Stogard, tel. (069) 239-32. 210092

PENSIONAT zatrudni kucharkę lub kucharkę z okolic Pucka, Władysława albo Karwi. Kontakt telefoniczny: tel. 74-97-45. PK088
POSZUKUJĘ karmionki. Tczew, telefon 31-45-71 w godz. 20.00-21.00. 010122

FIRMA "DA VINCI" spółka z o.o. z siedzibą Kolin 67, Filia Tczew, ul. Piłsudskiego 3 - producent koszuł mekch i bluzek damskich poszukuje do swoich zakładów produkcyjnych wykwalifikowane szwaczki oraz techników odzieżowych. Informacje: Tczew, tel. (069) 388-509. V070022

HYDRAULIKÓW (międz. PE) - zatrudnię. Tczew, tel. 31-62-30 (po godz. 20.00). 010139
FIRMA ABIMEL zatrudni młodego energicznego mężczyzny z wykształceniem w dziedzinie służby wojskowej, wykształcenie minimum średnie (po Technikum Drzewnym). Firma Abimel - Stogard Gd., tel. 210-33 w godz. od 10.00-15.00.

MOTORYZACYJNE
SPRZEDAM skodę 105 - 1983 r. Głodowo 3111, gmina Liniewo. 210188
SPRZEDAM volkswagen gófa - 1985 r., opa cadett - 1990 r. Stogard, tel. (069) 230-22. 210196
SPRZEDAM motorower og. Tczew, tel. 31-25-85. 210192
SPRZEDAM zuka z częściach, przednią oś do rozrzązaczki obronki. Jędrzyn 17 A - Jurczyk. 210155

SPRZEDAM VW LT 1980, bus, benzyna. Tczew, tel. 33-71-28. po 17.00. 010054
SPRZEDAM fiata 126 p. - 1974 r. Krzyżdzianki - Zielona Góra. 83-240 Lubichowo. 210151
SPRZEDAM opa kadetta 1.3 - 1984 r. kolor czerwony, 5-drzwiowy, sztyberdach, hak holowniczy, cena około 70 mln zł. Stogard, telefon (069) 255-34. 210150
SPRZEDAM fiata 125 p. - 1981/82 r. Zblew, ul. Podgórna 3. 210149
PILNIE sprzedam fiata 126 p. 1983/87. Mł. Mały Bukowiec. 20, gmina Zblew. 210145
SPRZEDAM ford fiesta - 1992 r., ford escort - 1987 r. Stogard, tel. (069) 88) 2247. 210145

POSZUKUJĘ skradzionego samochodu VW gófa II kolor czerwony Gqd 9466 za wypracowaniem. Stogard Gd., tel. (069) 255-55. 210142
SPRZEDAM farce i docio do volkswagen busa. Stogard, telefon (069) 289-41. 210140
RENAULT 20 - 1979 r. po wypadku (grzeź), centraliz. zam. elektryczne opuszczenie szyb, skrzynia 5-biegowa - sprzedam lub zamienie na malucha, oraz sprzedam części do renaulta 20. Lubichowo, tel. (85) 328 po godz. 15.30. 210146
SPRZEDAM części do mazdy - 1979/84 rok, oraz części talbota. Stogard, tel. (069) 239-93. 210139
SPRZEDAM mercedesa 207, skrzyńnowy - 1977 r. silnik po remoncie, stan idealny. Stogard, Gd. 210145
SPRZEDAM mercedesa 250 D turbo. Pomonska 11/F4. 210136
SPRZEDAM mercedesa 250 D turbo Skarszewy, tel. (069) 88) 2446. 210138

126 p. - XII 1992 r., lub nowy "e" - sprzedam Skarszewy, tel. (069) (88) 2446. 210137
SPRZEDAM pilca 315-rok 1981, cena uzgodnienia. Lubichowo, tel. (85) 375. 210159
SPRZEDAM fiata 126 p. - 1988 r., 36 mln. Kwidzyn, tel. 48-32-42. 180066
SPRZEDAM opa vectre 1.3 - rok 1991, bogate wyposażenie. Kwidzyn, tel. 72-63 (10.00-18.00). 180074

SPRZEDAM skrzynię biegów star. 200 oraz silnik SV400 - do naprawy i części star-200 Kwidzyn, telefon 26-80. V180012
SPRZEDAM motocykl Yamaha 3 GM. 09. 1003 cm - rok prod. 1992 - przebieg 13 000 km, zarejestrowany. Kwidzyn, telefon (0555) 22-06 lub 0-90508555. 180079

SPRZEDAM ładę 2107 - rok prod. 1985. Kwidzyn, tel. 71-10. 180105
VW POLO 1991 r., katalizator, możliwość zamiany. Kwidzyn, tel. 44-83. 180099

POLONEZ truck - 1992 r. - sprzedam. Kwidzyn, tel. 21-92. 180096
FORD escort 1.6 1987 r. stan idealny, tydzień w Polsce. Kwidzyn, telefon 22-12. 180094
SPRZEDAM mazde 626 2.0 diesel, 117 tys przebiegu, radio, reg. kierownicę - 89 000.000, - (8 tys. 900 zł). Kwidzyn, ul. Sokola 93. 180083
TANIO sprzedam samochód zuki (blaszaki) - rok 1977. Kwidzyn, tel. 13-81. 180086

SPRZEDAM rok 1984 - po remoncie kapitalnym. Pastwak. Kwidzyn, tel. 74-33. 180098
VOLKSWAGEN gófa 1.4, benzyna, rok prod. 1979. Kwidzyn, ul. Krawcowa 17/2. 180100
SPRZEDAM VW gófa 1988, czerwony. SPRZEDAM VW polo - 1985, srebrny maluch. Kwidzyn, tel. 3794/3335 wewn. 4361

SPRZEDAM: IFA G04 4x4, rok 1989, stan bdb. oraz skrzynię biegów Jekz (6 biegów). Kwidzyn, tel. 85. 180103

POLONEZ 1600, rok prod. 1990, biały, przebieg 43 tys. km. Kwidzyn, ul. Staszica 3. 180106
SPRZEDAM fiata 126 p. Kwidzyn, tel. 12-81. 180107
SPRZEDAM ciagnik C-360. Stawomir Maciejewski - Kwidzyn, ul. Staszica 3/1. 180109
STAR 200 star 28 (drugi na części) - sprzedam Malbork, tel. 36-01 w 466. 150054
SPRZEDAM s. FSO 1500 - 1987 r. Malbork, tel. (055) 27-81. 150044
SPRZEDAM poloneza 1500 - rok 1987. Malbork, Jan Kila, ul. Kopernika 14/3. 180106

KUPIĘ samochody na części i powypadkowe. Tczew, tel. 33-71-28. 11-78-61 (po 17.00). 070028
SPRZEDAM sam ciężarowy skoda - przyjeżdża 10 ton. Grudziądz, tel. (069) 368-554. 020055
ATLAS - plug 4-skobowy - kupię. Malinin, tel. 36-94-45. 020053

TANIE AKUMULATORY N8A (but-deta). Tczew, ul. Wigury 29, tel. (069) 31-61-13. 430001
HURTOWNIA BHP "WEGA" S.C.
Tczew, ul. Kosciuszka 11. tel. 61-71-08
Gdynia, ul. Czerwokwiatowka 3 (przy Stoczni). tel. 52-38-51

AUTO-SZYBY, Zakład naprawy, wymiany szyb samochodowych, sprzedaż (hurt. det.) Malbork, ul. Boczna 11, tel. (055) 115-71, 113-22. 170013
SPRZEDAM nysse 522 - rok prod. 1984. Filcek Jerzy - Szymankowo, kam. Lichnowy. 150093
SPRZEDAM fiata 125 p. - 1987 - 1000 cm³ (dotychczasowy - 1981 r. Sztum, tel. 37-82. 150110
SPRZEDAM fiata 126 p. - rocznik 1992. Malbork, tel. 22-78. 150111
SPRZEDAM volkswagen gófa 1.6 D - 1989 r., opa kadetta - 1986 r., fiata 126 p. - 1990 r. Części do łady. Malbork, tel. 110-78. 150108
POLONEZ Caro - 1993 rok - sprzedam Malbork, ul. Zygmunt Staro 18. 150116
SPRZEDAM VW gófa II - rok prod. 1986. Malbork, ul. Krzywskiego 11. 150106

SPRZEDAM audi 100 - 1977 - Malbork, tel. 36-41 wewn. 255 (po 16.00). 150104
SPRZEDAM poloneza - 1989 - Malbork, tel. 36-41 wewn. 251. 150103
SAMOCHÓD osobowy renault clio R0 po 1.2, rok prod. 1991, katalizator, czterodrzwiowy, kolor czerwony, przebieg 72 tys. km. Wiadomość: Malbork, ul. B. Prusa 14/18, cena 150 mln. starych zł. 150102
SPRZEDAM audi 100 - 1979 r., po 1600, s. szyb, szyb, aluminiowe felgi, srebrny mt. po remoncie silnika, stan techniczny bardzo dobry (70 000 km) lub zamienie na combi, buk, cena 4500 zł. Malbork, ul. Grudziądzka 23 (po 16.00). 150114
SPRZEDAM fiata 125 p. - 1980 r., cena 16 mln. Malbork, tel. 31-60. 150107

AUTO-GLAZ Tczew - szybki samochodowe, dostawcze, dostawcze, ciężarowe, dachy uchylne - sprzedaż, montaż. Tczew, ul. Główna 2A (STW), tel. (069) 31-06-05 w 38. KK486

POLMOZBYT - Malbork-Kaldowo, tel. 27-39 kupuje na części lub do remontu samochody zuki - pochodne star. FSO, polonez, 126 p. - również zgodne części i podzespoły do w. Sprzedam poloneza - 1985 r., zuki blaszaki, laty - 1978 r., 126 p. - 1978 lub zamiana. 170017

AUTO-SZYBY do samochodów osobowych, dostawczych, ciężarowych. Stogard Gd., ul. Jana Pawła II 8B, tel. (069) 255-37. 210045

SPRZEDAM - pożyczkę przycpeć. Ławetę. Pelplin, tel. (069) 36-16-53. 020065

KUPIĘ samochody na części i powypadkowe. Tczew, tel. 33-71-28. 11-78-61 (po 17.00). 070028
SPRZEDAM sam ciężarowy skoda - przyjeżdża 10 ton. Grudziądz, tel. (069) 368-554. 020055
ATLAS - plug 4-skobowy - kupię. Malinin, tel. 36-94-45. 020053

TANIE AKUMULATORY N8A (but-deta). Tczew, ul. Wigury 29, tel. (069) 31-61-13. 430001
HURTOWNIA BHP "WEGA" S.C.
Tczew, ul. Kosciuszka 11. tel. 61-71-08
Gdynia, ul. Czerwokwiatowka 3 (przy Stoczni). tel. 52-38-51

AUTO-SZYBY, Zakład naprawy, wymiany szyb samochodowych, sprzedaż (hurt. det.) Malbork, ul. Boczna 11, tel. (055) 115-71, 113-22. 170013
SPRZEDAM nysse 522 - rok prod. 1984. Filcek Jerzy - Szymankowo, kam. Lichnowy. 150093
SPRZEDAM fiata 125 p. - 1987 - 1000 cm³ (dotychczasowy - 1981 r. Sztum, tel. 37-82. 150110
SPRZEDAM fiata 126 p. - rocznik 1992. Malbork, tel. 22-78. 150111
SPRZEDAM volkswagen gófa 1.6 D - 1989 r., opa kadetta - 1986 r., fiata 126 p. - 1990 r. Części do łady. Malbork, tel. 110-78. 150108
POLONEZ Caro - 1993 rok - sprzedam Malbork, ul. Zygmunt Staro 18. 150116
SPRZEDAM VW gófa II - rok prod. 1986. Malbork, ul. Krzywskiego 11. 150106

SPRZEDAM audi 100 -

SPRZEDAM - piugi trzyszybowe - szt. 2, brony ciężkie - szt. 12, ścinacze zielenek orkan 2, Michalski Jan - 82-224 Lichnowy. 020081

126 - 1986 r. - sprzedam, kupię FSO 126 pl lub poloneza. Tczew, telefon 31-54-32. 070049

HURTOWNIA odzieży używanej oferuje odzież w cenie 26.000/kg. Malbork, ul. Prusa 1 (były ADM). 500077

TELEWIZOR Grundig 28", cena 399 zł. Tczew, tel. 31-05-38. 010138

"MEDIATOR" - biuro rachunkowe. Tczew, tel. 31-03-261; pogod. 16.00 31-68-95. 040015

IMEX TOP 32 Bydgoszcz, ul. B. Żeleńskiego 25 tel. 71-42-64 Gdańsk, ul. Hynka 69, tel. 48-43-87

SPRZEDAM FSO 1500 - rok prod. 1988, stan dobry. Hajduk Józef - Rudno 89. 070043

SPRZEDAM sześciennej siera iandziejko (radę) Malbork, tel. 31-54-32. 151010

AGREGATY chłodnicze, nadziewarki, sprężarki, wagi, prakie autom. kafelek. Malbork, tel. (055) 37-54. 150109

SPRZEDAM organy CASIO CT 460. Cena ok. 8 mln zł. Tczew, telefon 32-38-35. 0400134

PRZEWOZY osobowe z przesyłkami - 8 osób. Tczew, tel. 31-56-93. 40114

KRBUD KRAKOWSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO SPECJALISTYCZNE „KORBUD” KRAKÓW, ul. FATIMSKA 41a tel. 48-12-81, 48-48-29

SPRZEDAM fiata 126 p. - 1984 r. - 041025

ZGHEŁKA ręczna frezarka "Black & Decker". Za informacje - nagroda. Kwidzyn - Kwidzyn, tel. 38-87. 180108

ODZIEŻ używana zagranicą podlega Hurtownia Tczew, tel. 31-06-20. 02009596

WAGI Hurtownie - odzież sortowana, niemiecka. Tel. (0049)-0234/384114. 02009596

"MEDIATOR" - biuro rachunkowe. Tczew, tel. 31-03-26, 31-68-95 (po 16.00). 0400221

WYROBY HUTNICZE - PRĘTY GLADKIE, ŻEBROWANE - BLACHY CZARNE I OCYNKOWANE - STAL KSZTAŁTOWA - LINY STALOWE OCYNKOWANE - inne

SPRZEDAM fiata 126 p. - 1984 r. - 041025

REGALY magazynowe z kątownika. Starogard, tel. (069) 296-77. 210153

PRZYMIJĄ zamówienia na kurczęta jednodniowe, pięciodniowe i gęsi. Barbara Modzelewska - Tczew, tel. 31-25-43. 0400200

WIDEOFILMOWANIE Starogard, tel. (069) 252-88. 5A1419

LOGOPEDA, pedagog - mgr Irena Markowska. Tczew, ul. Zwycięstwa 3A/6, tel. 31-63-38. 040008

Wydzierżawę budynek o powierzchni 100 m² nadający się na hurtownię względnie inną działalność przy ul. Kościuski 43 w Malborku, tel. 26-40.

SPRZEDAM skąd 120 L - 1988 r. Starogard, tel. (069) 238-55. 210164

Ferma drobitu oferuje świeże jaja (ceny hurtowe) T. Dumiński Tczewskie Łąki tel. (069) 31-38-14

KSIĘGARNIA Vademecum - Tczew, ul. Gdańska 33, Zwirki 51c. Manhattan - kiosk 56 prowadzi sprzedaż talonów subskrypcyjnych na 6-tomową encyklopedię PWN

WIDEOFILMOWANIE Tczew, telefon 33-85-57

SPRZEDAM komputer Commodore C-64 z osprzętem + stacja dysków i dyskiety. Tczew, tel. 31-75-96. 0400132

Przedsiębiorstwo Przemysłowe Zbożowo-Młynarskiego "PZZ" w Kwidzynie, ul. Południowa 14a tel. 26-72, 26-73, fax 26-71, telex 057256

SPRZEDAM opla ascone 1,6 D - grudzień 1982 r. Tczew, telefon 31-21-59. 0400233

OWCZARKI niemieckie 6-tyg. czarne podpalane. Kwidzyn, tel. 21-51 (do 16.00). 180088

Komornik Sądu Rejonowego w Kwidzynie Rewir III zawiadamia że w dniu 06.03.1995r. o godz. 10.00 w Sądzie Rejonowym w Kwidzynie przy Placu Plebiscytowym sala nr 15 odbędzie się

SPRZEDAM stół bilardowy 6-stopowy, stan bardzo dobry oraz flippera. Klub Bilardowy - Kwidzyn, ul. Wachodnia 5 w lok. 15-00-24.00. 0400111

SPRZEDAM konia Żródła 1 gm. Puck 1305

Handel - ZMIANA - OBROT NIERUCHOMOŚCI Firma G&C w Kwidzynie, ul. Chopina 21 tel./fax 40-32

SPRZEDAM fiata 126 p. - rocznik 1989. Tczew, tel. 31-05-71. 0400204

WYCENIENIE nieruchomości w Kwidzynie, ul. Wodna 10. 180112

LIICYTACJA NIERUCHOMOŚCI

SPRZEDAM skąd 120 L - 1988 r. Starogard, tel. (069) 238-55. 210164

SPRZEDAM konia Żródła 1 gm. Puck 1305

Blizsze informacje dotyczące ww. usług uzyskać można w siedzibie przedsiębiorstwa.

SALON SPRZEDAŻY CENTERTEL

Gdańsk, ul. Okopowa 7

tel.: (58) 31 00 21 (58) 31 14 14

tel. komórkowy: (0) 90 55 66 77

fax: (58) 38 13 21

godziny otwarcia: 10-18 (pon.-pt.)

TEN TELEFON ZARABIA NA SOBIE

informacja handlowa: **0-90 234567**

LACPOL
PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLU ZAGRANICZNEGO
Spółdzielnia Mleczarskich
LACPOL
Sp. z o.o. w Warszawie
Zakład w Gdyni
81-969 Gdynia, ul. Polska 15, skr. poczt. 227
Tel. (058) 20-21-91, fax (058) 20-50-02, tlx 54671

OFERUJE
artykuły mleczarskie w atrakcyjnych cenach
... sery twarde, topione, pleśniowe w pełnym asortymencie
... masło formowane, masło Medium
... mleko i śmietanki UHT, mleko skondensowane, mleko w proszku
... jogurty, sery smakowe
... margaryny: Rama, Bona, Pianta, Kasia, Kama
... szeroki zakres pomocniczych środków do produkcji w przemyśle spożywczym

ŚWIADCZY
na dogodnych warunkach
... usługi w zakresie składowania artykułów żywnościowych w temperaturach minusowych i plusowych (-35°C - +6°C)
... usługi w zakresie kompleksowych badań laboratoryjnych artykułów spożywczych

**CHŁODNIA SKŁADOWA
I WŁASNY SKŁAD CELNY**

Zapraszamy

**HURTOWNIA
ODZIEŻOWA**
JAREX
CHYŃSKA OBLIVA ul. Arkuska 2
tel. 52-21-11, 52-12-55 sw. 12

oferuje
w ciągłej sprzedaży
i szerokim asortymencie:

**DZIEWIARSTWO
BIELIZNE
KONFEKCJE LEKKĄ
DRESY
PONCZOŚNICTWO**

Przewodzą sprzedaż
wyrobie renomowanych
firm polskich po cenach
fabrycznych m. in.
SPÓDZIENIA PRACY
KĘTY, JARLAN, WANDA,
MWA, SPLOT, COTEX,
EWA, LUNA, POŁO,
MENA i inne

Zapraszamy
pon-pt 8.00-16.00 soboty 8.00-14.00

**HURTOWNIA OBUWIA
PPHU "JARO"**

z dn. 02.01.1995 r. zmienia siedzibę.
Aktualny adres:
82-200 MALBORK, ul. Nowowiejskiego 48
(teren Spółdzielni Inwalidów wejście od ul. Bema),
tel. 37-39

**80-354 Gdańsk,
ul. Subiadowa 13
tel./fax (058) 52-11-41**

**SPRZEDAŻ
KSEROKOPIARKI
FAXY**

oraz inne wyposażenie techniczne
biurowe - materiały eksploatacyjne

**GENIUM
SHEMI NASHUA
INFOTEC
FINISHER JANIER
MINOTA
PANASONIC**

**CENTRUM MASZYN DO SZYCIA
GDYŃIA, ul. Starowiejska 42
tel. 20-50-93**

Autoryzowany dealer:

**JUKI, PFAFF, SINGER ŁUŻCNIK,
HUSQVARNA**

Zapraszamy na zakupy!

**OPROGRAMOWANIE
EXPERT**

SPRZET KOMPUTEROWY
DENOMINACJA
UNIX, NOVELL
PK, KPE, SI, KP, HURT
KOSZTORYSOWANIE
KASY FISKALNE
TEL. (058) 470-263
TEL/FAX 470-264
Gdańsk, ul. Mielnicki 6

**HURTOWNIA ARTYKUŁÓW
ELEKTRYCZNYCH**
82-200 MALBORK, UL. WESTERPLATTE 15

- kable, przewody
- osprzet elektroinstalacyjny, silowy
- wyłączniki S-191, S-193, S-191B
- oprawy oświetleniowe, żarówki, świetlówki

czynna codziennie w godz. 8.00 - 16.00
w soboty w godz. 8.00 - 13.00

**PPHU PROBE
MALARNIA
PROSZKOWA**

MALOWANIE FARBAMI
PROSZKOWYMI DETALU
METALOWYCH W DOWOLNYCH
KOLORACH

Tczew, ul. 30 Stycznia 35
☎ (069) 31-67-15

**Fundacja Zdrowia
Kolejarzy Zakład Gdańsk
poszukuje**

**magistra farmacji
do prowadzenia apteki**

w Malborku, ul. Dworcowa 2.

Wymagany 5-letni staż pracy, wskazana też specjalizacja.

Poszukuje się także magistrów i techników farmacji do pracy w ww. aptece.

Oferuje się atrakcyjne warunki płacowe. Dokładne informacje można uzyskać w Gdańsku, ul. Dyrekcyjna 2-4, tel. 38-51-34.

**HURTOWNIA
ARTYKUŁÓW
BIUROWYCH I
SZKOLNYCH**

oferuje szeroki
asortyment biurowy

- segregatory
- zszywacze
- dziurkacze
- kalki firmy Cansan

asortyment szkolny

- piórniki
- tornistry
- farby, kredki
- blok rysunkowe, techniczne oraz pełną galerię biurową i szkolną

Zapraszamy do współpracy
ANAL S.C.
HURTOWNIA MAR S.C.
Gdańsk, ul. Słowackiego 83
tel./fax 57-53-48

METRIX SPÓŁKA AKCYJNA

83-110 Tczew, ul. Piaskowa 3
tel. (069) 31-51-35 *tix 51-22-06 *fax (069) 31-46-45

Mamy przyjemność przedstawić Państwu
OFERTĘ WSPÓŁPRACY W ZAKRESIE KOOPRODUKCJI:

- obróbka plastyczna na zimno na prasach o nacisku od 3 do 630 T,
- obróbka części na automatach tokarskich przelotowych od ø 7 do ø 20,
- prace na zgrzewarkach kleiszczowych oraz zgrzewanie elementów blach: punktowe i garbkowe,
- obróbka części na obrabiarkach uniwersalnych (tokarki - toczenie od ø 1200, frezarki, szlifiarki, wiertarki, wylaczarki),
- spawanie gazowe i elektryczne,
- usługi w zakresie pokryć galwanicznych (cynkowanie, niklowanie),
- malowanie proszkowe i natryskowe,
- metalizacja natryskowa elementów obrotowych,
- usługi ślusarskie i narzędziowe,
- przetwórstwo tworzyw sztucznych,
- spawanie aluminium.

Wszelkich informacji udziela Dział Marketingu
tel. (069) 31-44-34

AUTO MOTO

AUTO GUM
WULKANIZACJA
OPONY - FELGI ALU
MICHELIN, PIRELLI, GISLAVED, TC - DĘBICA
Gdańsk - Zaspą, ul. Hynka 101
Czynne: pn.-pt. 8.00-17.00
sob. 9.00-15.00
☎ 56-66-37

PHU MOTORYZACJA SPÓŁKA Z O.O.
80-309 GDAŃSK - OLWA, UL. GRUNWALDZKA 487/489
TEL. 52 12 64, 52 15 14, 52 22 68, FAX 52 12 62

SPRZEDAŻ HURTOWA I DETALICZNA

- Łaźnie do samochodów, myjni i wrzół w cenach producenta
- Akcesoria i kasety samochodowe
- Opisanie produkcji TC Dębica, STOMIL Oliszyn
- Akumulatory produkcji CENTRA - Poznań do samochodów osobowych i ciężarowych i motocykli
- Części zamienne do samochodów osobowych marki Fiat 126p, Fiat 125p, FSO, polonez, dacic
- Filtry oleju, powietrza do samochodów krajowych i zagranicznych prod. PZL-Spółzsiadze
- Mieszalniki lakierów samochodowych
- Filtry "Sikkes"
- BILSTEIN R - 2000 - REWELACYJNA NOWOŚĆ w technologii smarowania (twarde smarowanie). Stosowany w USA i Japonii.

HURTOWNIA
TEL. 52 12 64
SKLEP NR 1
TEL. FAX 52 30 31
SKLEP NR 2
TEL. 52 22 67
SKLEP NR 3
TEL. 52 19 68
CENY DO KAMAZ - BOHOR

STAŁYM ODBIORCOM DOGODNE WARUNKI PŁATNOŚCI

NAJLEPSZE AKUMULATORY
ZAP
ZAKŁADY AKUMULATOROWE ZAP PLASTÓW
LICENCJONOWANY PRZEDSTAWICIEL W GDAŃSKU
PH "MAKRO" posiada w ciągłej sprzedaży akumulatory, awiewki na szyby boczne oraz gumowe dywaniki do wszystkich typów i marek samochodów i ciągników.
CENY FABRYCZNE GWARANCJA 12 I 18 M-CY
HURTOWNIA: Gdańsk-Orunia, ul. Jedności Robotniczej 253 (na terenie Transbud-u) tel. 39-00-71 wew. 309 od 8.00 do 16.00
SKLEPY:
1. Gdańsk-Zaspą, ul. Startowa 30/2, pon.-pt. 10.00-18.00, sob. 9.00-14.00
2. Szum, Sklep Motoryzacyjny, ul. Mickiewicza 1
3. Kwidzyn, Przedz. Handl. Usług, ul. Turuska 36
4. Starogard Gd., Przedz. Zoopatrzenia Rolniczo, ul. Lubichowska 162
5. Tczew, Sklep Przemysłowo-Motoryzacyjny, ul. 1 Maja 1, tel. 31-00-62
Agro-Tech, ul. Rutkowskiego 86, tel. 31-64-13

FIAT
FIAT. NOWE PRZEZYSIE KONTYNGENT '95
SERWIS / CZĘŚCI ZAMIENNE
PUNTO / TIPO / TEMPRA / ALFA - ROMEO
również Uno, Fiat 126 el, Cinquecento, Ducato,
SPRZEDAŻ ZA GOTÓWKĘ I NA RATY
FIAT dealer Auto - Mobil Sp. z o.o.
Wejherowo, ul. Gdańska 17, tel. (058) 72-16-35, 72-14-72
Gdynia, al. Zwycięstwa 18, tel. (058) 22-18-87

AUTO - CZĘŚCI
BARBARA BIELECKA
części do mercedesów osob., dostawczych oraz VW, OPEL
SKLEP CZYNNY 10-17.30
GDYŃIA, UL. STAROWEJSKA 60
TEL. 21-91-96
GDAŃSK UL. JEDN. ROBOTNICZEJ 371
SKLEP CZYNNY 10-17

Auto Moto

Dział

Marketingu

80-886 Gdańsk
Targ Drzewny 37
tel. (058) 31-50-41
wew. 285,
tel./fax (058) 31-64-22
Agencja Reklamowa
83-110 Tczew
ul. Lipowa 5/6
tel. (069) 31-31-18
tel./fax (069) 31-25-70

ZAP
PIASTÓW
ZAKŁADY AKUMULATOROWE
DYSTRYBUTOR:
HURTOWNIA MOTORYZACYJNA
CENA ZBYTU PRODUCENTA !!!
AUTO - ART S.A. "KAMIEBÓR" - Gdańsk-Letniewo,
ul. Sucha 15, tel. 43-04-25
2. SKLEP MOTORYZACYJNY - Gdańsk-Orunia,
ul. Jedności Robotniczej 20, tel. 39-47-92
3. AUTO-MOTO, Gdynia, ul. Urniaga 162, tel. 23-35-54
4. AUTO-MOTO, Gdynia, ul. Moraska 175, tel. 23-35-54
5. SKLEP MOTORYZACYJNY, Gdynia-Oksywie,
ul. Pochodzących 10A
6. AUTO-RENO, Bytów, ul. Gdańska 22, tel. 42-74
7. SELBAS, Elbląg, ul. Brzeska 33, tel. (050) 34-33-66
8. AUTO-SHOP, Łeba, ul. Armii WP 11, tel. 626-787
9. SKLEP MOTORYZACYJNY, Tczew, ul. 1 Maja 51,
tel. 31-00-62
10. ACER, Przechodki, ul. Tczewska 2, tel. 62-23-26
11. SKLEP MOTORYZACYJNY, Pruszcz Gdański,
ul. Królika 1D, tel. 62-31-24
12. MAGHOS, Żukowo, ul. Gdańska 43B, tel. 81-74-66

FIAT
FIAT. NOWE PRZEZYSIE KONTYNGENT '95
SERWIS / CZĘŚCI ZAMIENNE
PUNTO / TIPO / TEMPRA / DUCATO
również Uno, Fiat 126 el, Cinquecento
Możliwość jazdy próbnych !!!
RATY W SYSTEMIE AUTO-TAK
Gdańsk, ul. gen. Hallera 132, tel. (058) 41-30-42
Błogą, ul. Giermków 5, tel. (051) 32-59-47
Gdańsk, ul. Grunwaldzka 487

CITROËN
Classic
Kontyngent AX ZX XANTIA '95
BEZPIECZNY ZNACZY LEPSZY
oferujemy również w sprzedaży samochodów dostawczych Model - C 15 o adorności 600 kg
Autoryzowani Dealerzy CITROËNA
ASO 11 Gdynia-Orłowo al. Zwycięstwa 175 tel. 22-13-36 22-16-53
Classic O/Gdańsk Gdańsk ul. Narwicka 11 tel. 43-04-21
Auto Serwis Gdańsk-Matania ul. Jesienka 25 tel. 47-54-96 22-154-16

RENAULT
OFERTA
NOWOŚĆ 19% ROCZNY KOSZT KREDYTU
BEZPIECZNE MIEJSCE DLA TWOICH PIENIĘDZY
SAMOCHODY OSOBOWE I DOSTAWCZE
RATY I LEASING
Andrzej Ossowski - KONCESJONER
82-300 Elbląg, ul. Nowodworska 28b
tel. (0-50) 32-70-75 fax 32-61-76
RENAULT TO PEŁNIA ŻYCIA

Wytwórnia Łożysk Ślizgowych
BIMET S.A.
SLIDE BEARING FACTORY
OFERUJE NAJWYŻSZĄ JAKOŚĆ ŁOŻYSK ŚLIZGOWYCH ORAZ CZĘŚCI DO REMONTÓW SILNIKÓW
ZAPRASZAMY DO AUTO SALONU
Wytwórnia Łożysk Ślizgowych BIMET S.A. - dealer firmy ASCOT-AUTO informuje, że prowadzi zapasy i podaje umowy na dostawy samochodów firmy ROVER w najlepszych kwartale 1995 r., w cenach kontyngentu bezcłowego 1994 r.
FSD Polonez Caro
ROVER W KONTYNGENCIE BEZCŁOWYM 1995
WKRÓTCE STARCIE AUTORYZOWANEJ STACJI OBSŁUGI
Informujemy również, że prowadzimy sprzedaż samochodów POLONEZ jako dealer FSO
ADRES: 80-953 GDAŃSK - OLWA ul. Grunwaldzka 481
TELEFON: Centrala (0-58) 52 50 11 (091461) (0-58) 52 33 83
FAX:

FIAT * POLONEZ * ŻUK * ZASTAWA * MERC.

- układy hamulcowe, paliwowe
- układy wydechowe, zaciski ślimakowe
- układy kierownicze, zawieszania
- filtry - uszczelniki - pierścienie
- kosmetyki, kleje, szpachłówki import
- zbiorniki paliwa - węże zbrojone
- AMORTYZATORY
- AKCESORIA ponad 2000 pozycji
- PROSTOWNIKI 12V/6A

BIG MOT Zapraszamy codziennie
HURTOWNIA SKLEP FIRMOWY

pon. - pt. 7.00-18.00, sobota 7.00-14.00

Szybko i Tanio. Ceny konkurencyjne

PRUSZCZ GD., ul. Grunwaldzka, tel. 82-22-61 wew. 78
(róg Sikorskiego), fax 56-65-29**BAKS HURTOWNIA OPON**SPRZEDAŻ HURTOWA
I DETALICZNA**STOMIL OLSZTYN****FIRMA OPONIARSKA
DĘBICA S.A.****GOODYEAR**

OPONY I DĘTKI:

- osobowe
- dostawcze
- ciężarowe
- rolnicze
- motocylkowe
- rowerowe
- i inne

MATADOR**Gislaved****CENY FABRYCZNE!**

ZAPRASZAMY

ul. Kasztanowa 1
SOPOT
tel./fax 51-03-61ul. Hutnicza 4
GDYNIA
tel. 23-15-13**"TRANSPORT WEWNĘTRZNY"**Wózki widłowe - Części zamienne
Naprawa Wózków Paletowych80-289 GDAŃSK - WRZESZCZ
ul. Hubala 55
tel./fax (058) 41-96-99, Tel. kom. 090503435**SPRZEDAŻ - REMONT
SERWIS****szyby
samochodowe:**

do aut osobowych, dostawczych, ciężarowych i autobusów

dachy uchylne:

sprzedaż montaż

na życzenie

montaż szyb u klienta

furgon:

montaż szyb bocznych

AUTO GLAS Gdańsk - Olwa
ul. Grunwaldzka 487
tel. 52-22-31, fax 52-28-41**HURTOWNIA MOTORYZACYJNA**Spółka Cywilna
MOTO - CHAMP
85-315 Dydłyszcz
ul. Ks. Schulza 3, tel. 39-39-39Sprzedaż akcesoriów do wszystkich
typów samochodów zachodnich
znanych firm:**CHAMPION, GATES, BOSCH*** akumulatory * filtry (oleju, paliwa, powietrza)
* świece żarowe i iskrowe * paski klinowe i rozrządu
* klocki hamulcowe * inne**SKLEP HURTOWNIA**
ul. Ks. Schulza 1
tel./fax 39-39-39
Zapraszamy 9.00-18.00ul. Ks. Schulza 3
tel./fax 39-7-48
Zapraszamy 8.00-18.00**NA MERCEDESA TRZEBA
CIĘŻKO ZAPRACOWAĆ****W REWANŻU ZA TO - BĘDZIE Z NAWIĄZKĄ PRACOWAŁ
DLA CIEBIE
Niekoniecznie trzeba go kupić za gotówkę.**Można go zdobyć w
inny sposób:
- korzystając z atrakcyj-
nego leasingu lub
- z szerokiej oferty
sprzedaży ratalnej.W obu przypadkach otrzymacie
Państwo kluczyki do ręki już
po dokonaniu pierwszej wpłaty.
Dzięki temu zaoszczędzony
kapitał można przeznaczyć na
inne inwestycje.**Mercedes-Benz**

Pojazdy użytkowe

Niezależnie od formy nabycia Mercedesa - nasze gwarancje są jednakowe.

Sobiesław Zasada Centrum SA

Salon samochodowy, części, ubezpieczenie WARTY

80 - 855 Gdańsk, Wały Piastowskie 1
tel. (058) 37-46-94 lub 95; fax (058) 31-95-45**Pomorskie
opowieści
niezwykłe**

Roman Muza, pradziad znanej rodziny kaszubskiej z Półwyspu Helskiego, nigdy by nie przypuszczał - o czym napisał w swym pamiętniku - że zaciągając się do austriackiej floty, aby zarobić na własny kuter, pozna zarodnik ostatniego kataklizmu. Do 2 września 1883 roku on i jego koleżdy - załoga niewielkiego statku ss. "Traube", dryfującego na Oceanie Indyjskim, inwał w głębokim szoku. Wszyscy byli całkowicie prze-

ocalali z tego uderzenia parowiec znalazł się następnie na raptem rozszalałym morzu, które przetrzało najstarszych i najbardziej doświadczonych marynarzy. Lęk ów wzbudzała nie siła sztormu, ale jego zupełnie niespotykany charakter. Woda bowiem raczej, zstąpiła się, niż pienia. Jej temperatura wzrosła do tego stopnia, że mieszkańcy poczęli nawet parować. Fale gonily w różne strony, wznosiły się wysoko, a następnie cofały bez

osób. Potężny wiał wodny przebył Ocean Indyjski, okrzyk przyłądził Horn, docierając aż do kanału La Manche! Odgłos wybuchu słyszano w promieniu trzech tysięcy mil. Pyły wulkaniczne osiadały stratosferę, gdzie rozpoczęły wędrować wokół globu, wywołując we wszystkich krajach świata niezwykłe zjawiska wielobarwnych wschodów i zachodów słońca.

Przypadek zrzucił, że jedne ocalałe z katastrofy Krakatau stworzenie - malpka, być może uratowała od śmierci dwudziestoosobową załogę ss. "Traube". Jak wspominał, bowiem Józef Hahn, pojawienie się tego zwierzęcia zapobiegło zbiorowemu samobójstwu zszokowanych ludzi na austriackim parowcu. Hahn dotrzy-

TO JESZCZE NIE KONIEC

konani, iż jest już po... końcu świata, zaś on pozostał jedynym żywym istotą na Ziemi. Ostatniego dnia sierpnia młodszy oficer o nazwisku Reckie popełnił samobójstwo w obawie przed najstraszniejszymi meczarniami, jakie - jego zdaniem - za popelnione grzechy przetrząsała dla nich Opaltrznosc. w tym celu chwilowo pozostawiając ich przy zdrowiu.

Ureszty załogi, nadzieje, że być może jeszcze nie wszystko stracone, rozbił dopiero widok... małej malpki uczepionej pnia drzewa, młocanego falami oceanu. Wierzątko to (wyłowione rankiem 2 września), choć ciężko poparzone i ranne, przecież jednak żyło. Dowodząc, iż ktoś ponadto mógł ocalać z kataklizmu, jakiego ludzie z "Traube" byli świadkami dnia 27 sierpnia owego roku. Józef Hahn, wówczas bosman na statku, uznał moment wyłowienia malpki za najszczęśliwszą chwilę w swoim całym życiu. Obiecał sobie pamiętać o niej do śmierci.

Inna sprawa, że załoga ss. "Traube", znajdującą się we wspomnianym czasie w drodze z Kolombo do Dzakarty, faktycznie mogła przpuszczać, że nastąpił koniec świata. Nagle bowiem - na dno spokojnego oceanu - stał się ich zaatakował trzydziestometrowej wysokości wiał wodny! Cudem

widocznej przyczyny, swym zachowaniem zaprzeczając podstawowemu prawu grawitacji ziemskiej.

Temu niezwykłemu zjawisku towarzyszył narastający, przeraźliwy huk. Najwyraźniej nie wydawały go fale. Huk ten, wręcz zgłaszał, od górnego potężnego sztormu, dobiegając jak gdyby z wnętrza ziemi. Jednocześnie słonece poczęło ginać w ognistej chmurze dzwignego czarnego pyłu, który - chruszcząc pod najcięższym dołknięciem - pokrył grubą warstwą pokłady i nadbudówki statku. Odmowlone posłuszeństwo wszystkie okryte instrumenty i urządzenia - łącznie z maszyną główną i sterem.

Pora wyjaśnić, że powodem tak groźnego zachowania się przyrody była eksplozja wulkanicznej wyspy Krakatau - po dziś dzień uznawana za największy wybuch w historii naszego świata. Tworząc (z krótkimi przerwami) równe dwa dni. W jego wyniku wznosząca się 427 metrów nad poziom morza warstwa zapadła się 300 metrów pod powierzchnię. Nad wodą pozostało tylko skrawek krawędzi dawnego krateru. Fala spowodowana eksplozją, zalała tysiące hektarów zamieszkańców łagów, między innymi częściowo tak wielkie i gęsto zamieszkałe wyspy jak Jawa czy Sumatra. Na miejscu zginęły dziesiątki tysięcy

mał potem danego sobie przyrzeczenia, że nigdy nie zapomni o dramatycznych chwilach na Oceanie Indyjskim. Reszcie swego życia spędził na podróżach po wulkanicznych wyspach i wyspach dzisiejszej Indonezji i Australii, ostrzegając mieszkańców przed skutkami osiedlenia się na tych niepełnych ziemiach.

Jedni wierzyli wspomnieniu o Józefie Hahnie, inna jego syna Roberta, misja podjęła przez jego ojca uratowała życie przynajmniej kilku mieszkańcom. Kierując się powieszami marynarzy o dzwignych powierzchni się morza, w roku 1911 Józef Hahn znalazł się na wyspie Falcon, leżącej na Oceanie Spokojnym. Naklonił osiadłe tam dwie rodziny Australijczyków do opuszczenia Falconu, wrócić mu nychła zagładę i faktycznie, w niespełna dwa lata później wyspa ta znikła z powierzchni Ziemi, aby znów pojawić się - zresztą na krótko - w roku 1949.

Wspomnienie Roberta Hahna, z wykształcenia wulkanologa, kończy się stwierdzeniem, że wszystkie wyspy pochodzenia wulkanicznego są z góry skazane na zniszczenie na skutek wybuchu. "Ciekawe - pyta Hahn - czy wie o tym blisko 300 milionów mieszkańców tych "podminowanych" skrawków Ziemi?..."

Krzysztof Toruńczyk

cd. ze str. I

NOWE USTAWY

W podobnej lub nieco niższej skali podskoczyły ceny mieszkań w Krakowie, Gdańsku, Poznaniu, Szczecinie, Wrocławiu. Miał na to wpływ wzrost kanłowego kursu dolara w listopadzie, nasilenie popytu, wydłwane w dużym stopniu lekkim przed denominacją, przy malejącej podaży mieszkań. Nie zmieniały się natomiast w tym czasie ceny domów i ziemi, a także obiektów użytkowych.

W grudniu ub. roku uchwalone zostało (weszło w życie od 31 grudnia 1994 r.) nowe prawo dewizowe. Utrzymuje ono obowiązki uzyskania zezwolenia dewizowego na kupno nieruchomości za granicą, rozszerzając go jednocześnie na wszystkie sytuacje, gdy w grę wchodzi "nabywanie przez osoby krajowe, w drodze czynności prawnej, nieruchomości położonych za granicą". Oznaczało, że zezwolenie takie trzeba uzyskać również, gdy nieruchomość położona za granicą otrzymuje się w prezencie czy w spadku.

Od stycznia 1995 r. obowiązują nowe ustawy o planowaniu przestrzennym i Prawo budowlane. W tym samym terminie weszła również w życie ustawa o własności lokali. Określa ona sposób ustanawiania odrębnej własności mieszkań oraz prawa i obowiązków ich właścicieli. W praktyce oznacza to, że posiadacze mieszkań hipotecznych (zwłaszcza w domach z wyłączeniem takimi lokatami) stają się z jednej strony prawdziwymi ich gospodarzami, z drugiej - będą zmuszeni ponieść ciężar wszelkich napraw, remontów itp. Nowe przepisy mogą więc w rezultacie doprowadzić, w dalszej perspektywie, do tego, że mieszkańcy hipoteczne, dotychczas relatywnie drogie i najchętniej kupowane, staną się, gdyż nie każdy zechce ponieść ewentualne zobowiązania i koszty. Bardziej poszukiwane od hipotecznych stają się w tej sytuacji prawdopodobnie własnościowe lokale spółdzielcze. Dopiero jednak życie pokaże, jak te trzy nowe ustawy będą funkcjonowały. Pierwsze sygnały świadczą o tym, że zwłaszcza w przypadku ustawy o własności lokali, wocielenie w życie niektórych jej zapisów nie będzie łatwe.

**GRATIS DODATKI W KAŻDYM SAMOCHODZIE
ZAKUPIONYM U NAS ZAPRASZAMY!**

RENAULT

Renault 19

NOWOSC 19% RYBYNY WOLNY KREDYTU

KONTYNGENT REZERWOWY '95

REWELACYJNY KREDYT RENAULT DLA CIEBIE

OFERTA

Renault 24h SERWIS

OFERUJEMY: TWINGO, CLIO, R-19, LAGUNA, SAFRANE, ESPACE, DOSTAWCZWE.

RENOBIL Co. Ltd. - koncesjoner ul. DĄBROWSZCZAKÓW 18 tel. (058) 57-05-02, fax 57-25-47

RENAULT

Okrzyż 9-letniej Marii Sanz de Sautuola: "Popatr, tato, byki" przeszedł do historii. Minęło już sto sześćdziesiąt lat od momentu, gdy penetrując wraz z ojcem jaskinie w okolicach północnohiszpańskiego miasteczka Altamira i natknęła się ona na fenomenalne malowidła sprzed około piętnastu tysięcy lat. Wizerunki zwierząt, zwłaszcza bizonów, niedźwiedzi i jeleni były tak znakomite, tak pełne życia, który zaś tak intensywne, że niewielu ludzi skłonnych było uwierzyć, iż pochodzą one sprzed tysięcy, a nie paru lat. Nie mieściło się, po prostu, w głowach. Ze pełne artystycznym i rytmikiem, świetnie wkomponowane w tło sceny, mogłyby być dziełami prymitywów - jak wówczas sądzono - jaskiniowców, których głównymi zajęciami miały być: polowanie, jedzenie, spanie i rozmrażanie się.

Wątpliwości co do autentyczności naskalnych malunków trwały przez całe dziesięciolecie i ostatnio dopiero, gdy poczyniono inne jeszcze, oprócz altamirskich, podobne odkrycia. W 1940 roku trzech francuskich chłopców, buszujących w dolinie rzeki Dordogne, niedaleko miejscowości Lascaux, odkryło jaskinie wypelnioną malowidłami przedstawiającymi stepowe konie, bizona, jelenie, koziorozce i nosorożce. Zwiernięta przedstawione były zazwyczaj w scenach pełnych ruchu i to z taką maestrią, że znalazłszy okrzyknięto arcydziełem sztuki paleolitycznej.

Ryty i rysunki z hiszpańskich groty stały się przedmiotem badań naukowców, ale także celem rozlicznych wycieczek turystycznych. Nie trzeba było długo czekać na efekty tych masowych odwiedzin. Malowidła, które zdolali przetrwać w nienaruszonym niemal stanie kilkanaście tysięcy lat, zaczęły marnieć.

Decyzją rządu francuskiego już w 1963 roku, została zamknięta dla turystów grotę w Lascaux. Jaskinie w Altamirze - zamknięto dopiero w roku 1977, gdy zniszczenia stały się już nadto widoczne.

Obie decyzje spotkały się z protestami miejscowej ludności, która utraciła dochody z dochodów, płynących z obsługi turystów, masowo dotąd odwiedzających grotę. Francuzi postanowili jednak pogodzić jedno

z drugim. W pobliżu oryginalnej groty - Lascaux zrobiono drugą - sztuczną Z ogromnym nakładem sił i kosztów odwzorowano w niej do najdrobniejszych szczegółów, wszystko, to co znajduje się w tej jaskinie. Turysty będą mogli podziwiać mistrzostwo paleolitycznych artystów bez obawy, że ich obecność zaszkodzi ich dziełom.

Odmienne podejście do problemu wykazali Hiszpanie. W trzy lata od

WIERZYĆ, NIE WIERZYĆ? ZAGROŻONE SKARBY ALTAMIRY...

chwili zamknięcia "Katedra Sykstyńska Sztuki Czwarotzeru" jak określono grotę w Altamirze, przekazana została w ręce naukowców. Wypełnili oni jaskinie wszelkiego rodzaju aparaturą: barometrami, termometrami, higrometrami itp. mierzącymi wilgotność, temperaturę, wymiany i skład gazów, zanieczyszczenia przemysłowe, emisję dwutlenku węgla i zakwaszenie kąpiącej wody etc.

Sporządzono magnetowidowe obrazy rysunków i zmagazynowano je w formie zapisów komputerowych, co pozwoli w przyszłości, w przeciwieństwie do kolorowych fotografii, odtwarzać malowidła w całej, nie zmienionej gamie barwnej, aby móc je porównać z oryginałem

Naukowcy starają się zbadać jakie były warunki panujące w jaskini które pozwoliły zachować się malowidłom w tak znakomitym stanie. Wiadomo, że ludzie, już przez całą swoją obecność, te warunki zakłócają. Każdy człowiek w ciągu godziny wydycha około 50 g wody i 17 litrów dwutlenku węgla. Pod wpływem tego naturalne barwniki, a także same wapienne ściany, ulegają rozpuczeniu, powstają też warunki sprzyjające krystalizacji węglanu wapnia.

Amerykański profesor, Marvin Wilkening, który wspomagał swoich hiszpańskich kolegów, prowadził podobne badania w Karlsbad (nie mylić z dwutlenkiem węgla) w stanie Nowy Meksyk w USA. Stwierdził tam, że ruch turystyczny wywołał zupełnie przeciwnie zjawisko niż w Altamirze. Zaobernował, iż grotę ulegają wysuszeniu, co spowodowało zahamowanie przyrostu stalaktytów i stalagmitów.

Rząd hiszpański nie ma zamiaru pójść w ślady Francuzów i budować repliki altamirskiej grotę. Zadaniem naukowców jest, m. in. określenie jaką ilość turystów można będzie do niej wpuszczać bez ryzyka uszkodzenia znajdujących się tam malowideł.

Arbitralnie przesądzone o tym ilu ludzi może odwiedzać Altamirę jest ryzykowne - nawet na podstawie badań trwających parę lat. W grę wchodzi przecież nieopierzalne wartości kulturowe. Będzie przed opublikowaniem wyników badań, postanowiono, że jaskinie może odwiedzać nie więcej niż 15 osób dziennie i tylko w przeciagu kwadransa.

Alle 15 osób na dzień, to nie jest liczba, która może usatysfakcjonować hotelarzy i sprzedawców pamiątek z pobliskiego miasta Santander. Lokalni naciski będą więc potężne.

Hiszpańskie Ministerstwo Kultury stoi na stanowisku, że skarby Altamiry stanowią własność całej ludzkości i zupełnie odciąć do nich dostępu nie można, ale nie można również dopuścić ich bezpowrotnego zniszczenia. Szkody jakie poczyniono w przeciagu krótkiego przeciezu czasu są przerażające. Przyszłym pokoleniom pozostaje nadzieja, że ziemia kryje inne, jeszcze nie odkryte skarby, których nie rozwinąłwo geologicznej przodkowie (...)

KONCEPCJE ZAGOSPODAROWANIA I WYKORZYSTANIA DOLNEJ WISŁY

Rzeka Wisła od wielu lat jest zabudowana różnego rodzaju budowlami. Głównie wykonywane były roboty regulacyjne dla potrzeb żeglugowców. Na dolnej Wiśle na odcinku od 621 do 941 wykonano pełną regulację rzeki, natomiast od km 621 do 550 wykonana była regulacja cząstkowa. Na niemal całym odcinku dolnej Wisły wykonano obwałowania przeciwpowodziowe, istniejące też duża ilość ujęć wodnych, zrzućtoń scieków, mostów, nabrzeży, portów itp. W związku z tym na rzecze nie występują naturalne odcinki i nie można tu mówić o ochronie naturalnego środowiska. Obecna zabudowa rzeki, jej powiązania z gospodarką kraju oraz bezpieczeństwo terenów przyległych nie pozwalają na pozostawienie rzeki bez podjęcia zabiegów technicznych.

Istnieją tu praktycznie dwie możliwości:

- utrzymanie regulacji rzeki. Wymaga to zrealizowania bardzo szerokiego programu prac remontowych, modernizacyjnych i nowych oraz pilnego podjęcia prac dla zabezpieczenia splotnia wodnego we Włocławku w warunkach jego samodzielnego funkcjonowania. Wykonanie tych prac jest bardzo kosztowne, pracochłonne i czasochłonne. Efekty techniczno-ekonomiczne dotyczą drogi wodnej, zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego, zwiększenia możliwości dla ujęć wodnych. W obecnych warunkach gospodarki rynkowej rentowność takiego przedsięwzięcia byłaby niska, tym bardziej, że efekty wykonania tych prac, aczkolwiek bardzo ważne, są mało wymienne finansowo.
- zabudowa kaskadowa. Jest to wielozadaniowy sposób zabudowy rzeki pozwalający na rozwiązanie problemów gospodarki wodnej, produkcji energii elektrycznej, uzyskanie wysokiej klasy drogi wodnej, stabilizację poziomu wody na rzecze i na przyległych terenach, uzyskanie wysokiego stopnia zabezpieczeń przeciwpowodziowych, a także bardzo dobrych warunków dla ujęć wodnych, gospodarki rybackiej oraz sportu i turystyki. Najważniejszą sprawą jest duża rentowność przedsięwzięcia. Produkcja energii elektrycznej jest w stanie pokryć 60 proc. wydatków. Przy obecnej technice i myśli projektowej istnieje możliwość ograniczenia ujemnego wpływu inwestycji do nieznacznych rozmiarów, znacznie mniejszych niż skutki powodzi jakie powstają na rzekach swobodnie płynących.

U.N.

Tylko kasyety video

CURTIS

zapewnią Ci doskonałą wierność odtwarzanych kolorów, perfekcyjną ostrość obrazu oraz wysoką jakość dźwięku.

Sprzedaż hurtowa
*multimix Tczew, ul. Jagiellońska 55
tel. 31-39-15, 31-39-86

Sprzedaż detaliczna
w sieci sklepów *multimix w Tczewie, Malborku, Starogardzie, Gdańsku, Gdyni, Elblągu, Kwidzynie.

KARNAWAŁ NA MORZU

ZABIERZ PRZYJACIÓŁ NA BALANGĘ - 4 OSOBY W CENIE 2!

Posiadaczowi tego kuponu oferujemy:

- * bilety dla 4 osób za połowę ceny
- * kabiny
- * pełne wyżywienie
- * bary, restauracje, kasyno, dancing, disco oraz sklepy wólcotowe
- * wspaniały karnawałowy show
- * całonocny pobyt w Karlskronie

NIE ZWLEKAJ - LICZBA MIEJSC OGRANICZONA

KUPON PROMOCYJNY WAŻNY DO 31.03.1995

CORONA LINE

TELEFONY: (058) 21-32-41
(058) 21-35-24
(058) 21-33-79

Telefony całonocowe:
0-90 50-42-25, 0-90 50-42-40
ORAZ BIURA PODRÓŻY

TERMINAL PROMOWY
KWIATKOWSKIEGO 60
81-155 GDYNIA

GRAL S.C.

GDANSK-WRZESZCZ
UL. POLITECHNICZNA 7
TEL. (058) 460 820 w.101
FAX: (058) 51 95 38

ODDZIAŁ SŁUPSK
UL.ŁOCM. TECHNOLOGÓW
DOM HANDELOWY "POD KASZTAŃEM"
UL. WÓJSKA POLSKIEGO 53
TEL. 283-59

ZESTAWY KOMPUTEROWE

KOMPUTERY PC
KOMP. 486SX/486HX/256kB c. LB
1.150,00 zł

KOMPUTER
486DX/486HX/256kB c. LB
1.230,00 zł

KOMPUTER
486DX2/66MHz/256kB c. LB
1.410,00 zł

KOMPUTER
486DX2/80MHz/256kB c. LB
1.500,00 zł

KOMPUTER
486DX4/100MHz/256kB c. LB
1.650,00 zł

DOPLATY
SIMM 4MB PS2 375,00zł
KARTY GRAFIKI
SVGA CIRRUS 1MB LB 105,00zł
SVGA S3 1MB 1.9 ACE 110,00zł
SVGA DIPS 1MB LB 200,00zł
STEROWNIK LB
AT IDE I/O LB 37,00zł
FACI 47A 1.9 190,00zł
MONITORY
SVGA MONO 14" 222,00zł
SVGA COLOR 14" LB 560,00zł
SVGA COLOR 14" LB NI 630,00zł
SVGA COLOR 15" LB NI 930,00zł
DYSKI TWARDE
Western Digital
26MB AT BUS 400,00zł
420MB FAST ATA 495,00zł
540MB FAST ATA 575,00zł
730MB FAST ATA 700,00zł
850MB FAST ATA 795,00zł
1 GB FAST AT 1 060,00zł

DZIELNICA
HP LJ 4L 1 714,00zł
HP LJ 4P 2 590,00zł
HP LJ 4PNI 4 390,00zł
ATRAMENTOWE
HP BJ 520C 750,00zł
HP BJ 520 750,00zł
HP BJ 560C 1 531,00zł
HP BJ 1200C 4 090,00zł
Epson
EPL 5600 2 277,00zł
ATRAMENTOWE
STYLUS 800+ 865,00zł
STYLUS 100+ 540,00zł
ROLERY
LD 100 480,00zł
LD 570+ 936,00zł
FX 870 1 089,00zł

DRUKARKI
HEWLETT PACKARD
EPSON

RATY BEZ ZYRANTÓW
DO CEN NALEŻY DOLICZYĆ 22% PODATKU VAT

OFERUJEMY KORZYSTNE CENY PRZY ZAKUPACH HURTOWYCH

KOMPUTERY! DRUKARKI! OPROGRAMOWANIE!

ZADZWOŃ, JEŻELI CHCESZ:

- x KUPIĆ KOMPUTER ZA ROZSIADANE PIENIĄDZE
- x NIE MIEĆ KŁopotów Z JAKOŚCIĄ
- x OTRZYMAĆ DOBRĄ INFORMACJĘ TECHNICZNĄ ORAZ SZYBKĄ SERWIS I KOMPLEKSOWĄ OBSŁUGĘ
- x NATYCHMIASTOWĄ REALIZACJĘ ZAMÓWIEŃ

OFERUJEMY SPRZĘT KOMPUTEROWY NAJWYŻSZEJ JAKOŚCI!

ZADZWOŃ jeszcze dziś do jednego z naszych punktów konsultacyjnych!

PRACOWNIA INFORMATYKI ZSZ PUCK mgr inż. Andrzej Kozłowski ul. M. Reja 9, tel. (058) 73 24 07	USŁUGI INFORMATYCZNE mgr inż. Krzysztof Kochanowski ul. Kępińska 3 Starogard Gdański tel. (069) 249 06	INFORMATYKA - MATEMATYKA USŁUGI mgr Zdzisław Jutycki ul. Kępińska 32/10 Starogard Gdański	STUDIO KOMPUTEROWE Piotr Czekowski ul. Wierśka 46/a/12 Elbląg
---	---	---	---

AMI-COMM SKLEP SPRZĘTU KOMPUTEROWEGO

PC 386 SX/DX ORAZ 486 SX/DX AMIGA CD 32

DRUKARKI FIRMY STAR I EPSON
LICENCJONOWANE PROGRAMY KOMPUTEROWE
NA WSZYSTKIE KOMPUTERY ORAZ NA CD ROMY
BOGATA OFERTA URZĄDZEŃ I PERIFERII
DO WSZYSTKICH KOMPUTERÓW
DYSKIETKI MAXELL, BASF, VERBATIM, NO NAME

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY ODBIORCÓW HURTOWYCH

NISKIE CENY,
GWARANTOWANA JAKOŚĆ,
DUŻY WYBÓR ...
JESTEŚMY DLA WAS
SKLEP PRÓW... I ZI SPRZEDAŻ WYSTAWKOWA !!!
GDANSK, ul. WAŁY JAGIELLOŃSKIE 1
TEL. 31-33-38, 31-29-64 WEW. 21
(RUDYNEK ŻAKA)

KUPON upoważniający do zakupu w sklepie AMI-COMM

z rabatem 2% komputery 6% materiały eksploatacyjne

z tym ogłoszeniem 4% rabatu

Standardowe wyposażenie płyt głównych Shuttle: IBM PS 2, FDD 1.44MB, HDD 260MB, CTRL. SVGA 312kB, Mini Tower, klawiatura, 14" mono

PCB ISA 386DX-40	1.691	monitor color LR	+376
PCB VL3 486SX-25	1.896	HDD 340	+ 51
PCB VL3 486SX-40	1.919	HDD 420	+ 135
PCB VL3 486DX-40	2.053	HDD 540	+ 236
PCB VL3 486DX2-66	2.271	CTRL VI.B	+ 19

Komputery COMPAG
Drukarki igłowe, atramentowe, laserowe
Oprogramowanie
Kompleksowe rozwiązania sieciowe (już od 300zł za stan).

OPTICAL
ul. Mszczyskiego 12/13 (Hamulec 71/7)
80-280 Gdańsk, Wrzeszcz
tel. 41-40-76 w.80, 88, fax 41-484-62